

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt Rynek Pracy pod Lupą II współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Badanie ankietowe pracodawców kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 roku

Diagnoza zapotrzebowania na pracowników
w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym

Toruń 2015

Raport „**Badanie ankietowe pracodawców kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym**” prezentuje wyniki badania przeprowadzonego we współpracy Wydziału Badań i Analiz WUP w Toruniu i powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Głównym celem badania była analiza popytu na pracę w podmiotach biorących w nim udział.

Raport powstał w ramach realizacji projektu systemowego WUP w Toruniu **Rynek Pracy pod Lupą II** Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Poddziałanie 6.1.1. Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach EFS.

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonywane z podaniem źródła.

The report “**Opinion poll among the key sectors' of Kujawsko–Pomorskie Voivodship employers. Diagnosis of the demand for employees in qualification and occupational terms**” was prepared on the basis of research carried out in cooperation with the Research and Analyses Department of the Voivodship Labour Office in Toruń and Poviast Labour Offices in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship. The main purpose was to analyse the demand for jobs in entities taking part in the research.

The report was prepared under the framework of the Systemic Project of the Voivodship Labour Office in Toruń **Labour Market under Magnifying Glass II**, Human Capital Operational Programme, Sub-measure 6.1.1. Support for the unemployed, co-financed by the European Union under the European Social Fund.

Reproducing and distribution is permitted with indicating the source.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
Wydział Badań i Analiz
Szosa Chełmińska 30/32, 87-100 Toruń
e-mail: wup@wup.torun.pl
www.wup.torun.pl
www.podlupa.wup.torun.pl

Druk: EXPOL, ul. Brzeska 4, Włocławek
Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie
Toruń 2015

SPIS TREŚCI

Streszczenie

I. ZMIANY GOSPODARCZE REGIONALNEGO RYNKU PRACY W LATACH 2011-2013	4
II. METODOLOGIA BADANIA	8
1. Założenia badawcze i sposób realizacji badania	12
2. Charakterystyka próby badawczej - realizacja badania	13
III. WYNIKI BADANIA PRACODAWCÓW KLUCZOWYCH BRANŻ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	17
1. Analiza zatrudnienia w badanych podmiotach	17
1.1. Analiza zatrudnienia w latach 2012-2013 w podmiotach biorących udział w badaniu	17
1.2. Zatrudnienie wśród kobiet	26
1.3. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych	28
Podsumowanie	30
2. Planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r.	31
2.1. Bilans planów zatrudnieniowych	34
2.2. Plany zmniejszenia zatrudnienia do końca 2014 r.	36
2.3. Plany zatrudnienia pracowników do końca 2014 r.	39
2.4. Zapotrzebowanie na pracowników i kompetencje według wielkich grup zawodów	42
2.5. Profil idealnego pracownika	47
2.6. Oczekiwany poziom wykształcenia	56
2.7. Poszukiwanie kompetencji	61
Podsumowanie	68
3. Weryfikacja planów zatrudnieniowych do końca 2014 r. - analiza panelowa	69
Podsumowanie	73
4. Metody i problemy rekrutacyjne pracodawców	74
Podsumowanie	86
5. Prognozowanie zmiany w zatrudnieniu do końca 2015 r.	87
Podsumowanie	96
IV. PODSUMOWANIE - OBRAZ KLUCZOWYCH BRANŻ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	97
Słownik pojęć	99
Spis tabel i wykresów	102

STRESZCZENIE

Badanie ankietowe pracodawców kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 r. zostało przeprowadzone w ramach projektu systemowego WUP w Toruniu Rynek Pracy pod Lupą II. W realizację badania zaangażowane były wszystkie powiatowe urzędy pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Głównym celem badania była **diagnoza planów zatrudnieniowych oraz trudności rekrutacyjnych pracodawców działających w kluczowych branżach województwa kujawsko-pomorskiego.** Badanie ankietowe pozwoliło na zdiagnozowanie popytu na poszczególne zawody oraz zacieśnienie współpracy powiatowych urzędów pracy z lokalnymi pracodawcami. Dzięki badaniu możliwe było uzyskanie informacji o tym, ilu i jakich pracowników poszukują pracodawcy w województwie kujawsko-pomorskim, w jakich zawodach i z jakimi kwalifikacjami. Dane z przeprowadzonych wywiadów dostarczyły również informacji na temat powodów planowanego zatrudnienia/zwolnienia pracowników, perspektyw zmian w zatrudnieniu do końca 2015 r. oraz problemów związanych z rekrutacją pracowników.

Próba

Dobór próby do badania został zaproponowany przez eksperta w dziedzinie analiz rynku pracy. Z uwagi na zachowanie różnic w intensywności rozwoju poszczególnych branż między podregionami¹ województwa, dobór próby był warstwowy nieproporcjonalny. Próba jest reprezentatywna ze względu na udział podmiotów w poszczególnych branżach i podregionach.

W badaniu ankietowym wzięło udział **445** pracodawców z **6 branż**:

- *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* - 166 podmiotów (37,3%);
- *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* - 100 podmiotów (22,5%);
- *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* - 75 podmiotów (16,9%);
- *przetwórstwo spożywcze* - 52 podmioty (11,7%);
- *energetyka odnawialna* - 27 podmiotów (6,1%);
- *branża chemiczna i papiernicza* - 25 podmiotów (5,6%).

¹ Raport dotyczy obszaru 3 podregionów, tj. bydgosko-toruńskiego, grudziądzkiego i włocławskiego. Od 1 stycznia 2015 r. obowiązuje nowa klasyfikacja NUTS3, zgodnie z którą w województwie kujawsko-pomorskim wyodrębniono 5 podregionów.

Wśród ankietowanych podmiotów, podział według podregionów wyglądał następująco:

- Bydgosko-toruński - 167 podmiotów (37,5%);
- Włocławski - 151 podmiotów (33,9%);
- Grudziądzki - 127 podmiotów (28,5%).

Zatrudnienie

- W ankietowanych podmiotach, w końcu grudnia 2013 r. zatrudnionych było 27 916 osób (w tym 10 136 to kobiety, czyli 36,3%). W porównaniu z końcem 2012 r. liczba zatrudnionych ogółem zmniejszyła się o 306 osób (1,1%), a liczba zatrudnionych kobiet o 64 osoby (0,6%). Zatrudnieni niepełnosprawni stanowili w końcu 2013 r. 3,9% (1089 osób).
- Prawie połowa zatrudnionych pracowała w podmiotach, których siedziba znajdowała się w podregionie bydgosko-toruńskim 12 713 osób (45,5%). W podregionie włocławskim było to 8934 zatrudnionych (32%), w grudziądzkim 6269 (22,5%). W podregionach bydgosko-toruńskim i włocławskim nastąpił największy spadek zatrudnienia jeśli porównamy stan zatrudnienia w końcu 2012 i 2013 r. Nieznaczny wzrost odnotowano w podregionie grudziądzkim (o 11 osób).
- Podmioty, które zatrudniały najwięcej osób należały do dwóch branż kluczowych: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna oraz usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka*. Jeśli chodzi o pierwszą wymienioną branżę, to w końcu 2013 r. było 7659 osób (27,4%) zatrudnionych. W porównaniu do 2012 r. nastąpił wzrost zatrudnienia o 42 osoby (0,6%). Jeśli chodzi o drugą z wymienionych branż, było to 7503 osoby (26,4%). W stosunku do końca 2012 r. zatrudnienie w tej branży nieznacznie wzrosło o 12 osób (0,2%).
- Kobiety stanowiły 36,3% zatrudnionych (10 136 osób), mężczyźni 63,7% (17 780 osób). Najbardziej sfeminizowane kluczowe branże to: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* (82,2% to kobiety) oraz *przetwórstwo spożywcze* (51,5% to kobiety). Najbardziej zmaskulinizowane branże to: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (89,7% to mężczyźni) oraz *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (86,9% to mężczyźni).

Plany zatrudnieniowe do końca 2014 r.

- 156 podmiotów działających w branżach kluczowych dla regionu kujawsko-pomorskiego planowało zwiększenie zatrudnienia o 1150 osób do końca 2014 r. Stanowiło to 7,4% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących chęć zatrudnienia pracowników do końca 2014 r. oraz 4,1% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu.

- Największą liczbę osób planowano zatrudnić w branżach: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (422 osoby) oraz *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (394 osoby).
- Zwolnienia pracowników do końca 2014 r. planowało 12 pracodawców. Redukcja zatrudnienia dotyczyła 91 osób. Stanowiło to 7,6% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących zwolnienia oraz 0,3% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu.
- Największą liczbę osób planowano zwolnić w branży *energetyka odnawialna* (35 osób) oraz *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (33 osoby).
- Plany zatrudnieniowe netto (bilans zmian) porównane z liczbą osób zatrudnionych w ramach branży wykazały, że zatrudnienie ogółem miało wzrosnąć o 3,8%. Największy wzrost miał być odnotowany w *przetwórstwie spożywczym* (o 7,3%). Spadek zatrudnienia odnotowano tylko w jednej branży - *energetyka odnawialna*, gdzie poziom zatrudnienia miał się zmniejszyć o 0,7%.
- Najczęściej wskazywanym powodem zatrudnienia pracowników był wzrost popytu na produkty i usługi (38,8% planowanego zatrudnienia). Powodem zwolnień zaś, pogorszenie sytuacji finansowej firmy (38,5%).
- Najczęściej oferowane miejsca pracy dotyczyły *robotników przemysłowych i rzemieślników* (37,3%) oraz *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* (32,3%). Zwalniać natomiast planowano najczęściej *pracowników biurowych* (40,7% planowanego zwolnienia).

Weryfikacja planów zatrudnieniowych do końca 2014 r.

- Weryfikacja planów zatrudnieniowych do końca 2014 r. (analiza panelowa), przeprowadzona na początku 2015 r., została zrealizowana wśród 436 pracodawców (98,0%).
- Liczba zatrudnionych osób ogółem w końcu 2014 r. względem końca 2013 r. zwiększyła się o 1838 osób (o 7,1%). Plany zatrudnieniowe przekazane w połowie 2014 r. wskazywały na wzrost zatrudnienia o +1057 osób (o 4,1%).
- Najbardziej realistyczne prognozy przedstawili pracodawcy z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja...* (planowany wzrost o 5,3%; faktyczny wzrost o 5,8%). Zatrudnienie najbardziej wzrosło w branży *usługi logistyczne...* (o 14,3%) oraz w branży *chemicznej i papierniczej* (o 11,8%). Jedynie w *przetwórstwie spożywczym* odnotowano spadek zatrudnienia o 0,7%.

Rekrutacja

- Najwięcej ankietowanych pracodawców podczas rekrutacji korzystało z ofert składanych samodzielnie przez kandydatów, następnie z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy oraz rekomendacji znajomych, rodziny i innych. Najrzadziej pracodawcy korzystali z usług agencji doradztwa personalnego lub

agencji pośrednictwa pracy, a pośrednictwa akademickich biur karier nie wskazał żaden z ankietowanych pracodawców.

- Ponad połowa pracodawców z kluczowych branż (54,7%) nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Natomiast 32,4% pracodawców przyznało, że miało trudności rekrutacyjne. Uogólniając, trudność niezależnie od branży, polegała na tym, że kandydaci nie spełniali oczekiwań (62,8% pracodawców mających problemy rekrutacyjne) oraz braku chętnych do pracy (23,0%).
- Kandydaci do pracy w opinii pracodawców nie spełniali ich oczekiwań ponieważ nie posiadali doświadczenia na podobnym stanowisku lub posiadali niewielkie doświadczenie, które było niewystarczające. Drugi najczęściej wskazywany powód to niewystarczająca wiedza specjalistyczna i umiejętności zawodowe kandydatów.

Prognozy zatrudnieniowe do końca 2015 r.

- Połowa ankietowanych pracodawców, 223 podmioty, tj. 50,1%, nie sformułowała prognoz zmian w zatrudnieniu do końca 2015 r. w swojej firmie wybierając odpowiedź trudno powiedzieć. Natomiast 164 pracodawców (36,9%) oczekiwało stabilizacji zatrudnienia, czyli że stan zatrudnienia utrzyma się na obecnym poziomie.
- Najwięcej pracodawców, którzy mieli trudności z prognozowaniem zatrudnienia do końca 2015 r. prowadziło firmy należące do dwóch branż: *przetwórstwo spożywcze* oraz *energetyka odnawialna*. Stanowili oni ponad połowę pracodawców z branż.
- Wzrostu zatrudnienia spodziewało się 52 pracodawców (11,7%). Najwięcej z nich należało do trzech branż: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka; przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka* oraz *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna*.
- Spadek zatrudnienia prognozowało tylko 6 pracodawców z kluczowych branż (1,3%). Pracodawcy z tej grupy należeli do 4. branż: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka; medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna; przemysł maszynowy motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka* oraz *przetwórstwo spożywcze*. Spadku zatrudnienia nie przewidywał żaden pracodawca z dwóch branż: *energetyka odnawialna* oraz *chemiczna i papiernicza*.

I. ZMIANY GOSPODARCZE REGIONALNEGO RYNKU PRACY W LATACH 2011-2013 W ŚWIELE DANYCH GUS

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2011-2013 najwięcej podmiotów zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON było w 2013 r. Wówczas pozostawało w ewidencji ponad 191 tys. podmiotów gospodarczych. W omawianym okresie z roku na rok liczba podmiotów gospodarczych wzrastała, z 184 365 w 2011 r. do 191 252 w 2013 r. Co oznacza wzrost o 6887 podmiotów, czyli o 3,7%. Systematyczny wzrost liczby podmiotów w bazie REGON dotyczył sektora prywatnego. Natomiast w sektorze publicznym wzrost nastąpił w 2012 r. w porównaniu do 2011 r., a niewielki spadek w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. (spadek o 37 podmiotów, czyli o 0,6%). Podobna tendencja wystąpiła w całym kraju - w sektorze publicznym spadła liczba podmiotów, wzrosła natomiast w sektorze prywatnym.

Udział podmiotów z województwa kujawsko-pomorskiego w ogólnej liczbie podmiotów w kraju nieznacznie zmniejszył się z 4,8% w 2011 r. do 4,6% w 2013 r.

W analizowanym okresie w województwie kujawsko-pomorskim struktura podmiotów pod względem sektora własności pozostawała bez zmian - zdecydowana większość, 96,8% - 96,9% wszystkich zarejestrowanych jednostek, należała do sektora prywatnego. Struktura dla województwa nie odbiega od struktury podmiotów dla Polski.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2011-2013

Wyszczególnienie		Województwo kujawsko-pomorskie			Polska		
		sektor		ogółem	sektor		ogółem
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny	
2011	liczba	5 852	178 513	184 365	121 871	3 748 026	3 869 897
	%	3,2	96,8	100,0	3,1	96,9	100,0
2012	liczba	5 937	182 059	187 996	123 506	3 851 828	3 975 334
	%	3,2	96,8	100,0	3,0	94,6	97,7
2013	liczba	5 900	185 352	191 252	122 759	3 947 500	4 070 259
	%	3,1	96,9	100,0	3,0	97,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (odstona - wrzesień 2014).

W województwie kujawsko-pomorskim dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 osób. Stanowiły one od 94,7% w 2011 r. do 95,4% w 2013 r. wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób stanowiły od 4,3 % w 2011 r. do 3,6% w 2013 r. Najmniej było podmiotów największych, które stanowiły 1% wszystkich podmiotów gospodarczych w województwie. W grupie

podmiotów największych jednostek zatrudniających 1000 i więcej osób z roku na rok ubywało, w 2011 r. było ich 32, w 2012 r. 30 a w 2013 r. 29. Struktura dla województwa nie odbiega od struktury dla kraju.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej według liczby zatrudnionych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2011-2013

Wielkość zatrudnienia	2011		2012		2013	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
do 9 osób	174 580	94,7	179 064	95,2	182 493	95,4
od 10 - do 49 osób	7 966	4,3	7 094	3,8	6 947	3,6
50 osób i więcej	1 819	1,0	1 838	1,0	1 812	0,9
Ogółem	184 365	100,0	187 996	100,0	191 252	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (odstona - wrzesień 2014).

Liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2013 r. w województwie zwiększyła się w stosunku do 2011 r. o 70 podmiotów. Podobną tendencję odnotowano w kraju (wzrost podmiotów na 10 tys. osób o 102 podmioty).

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według podregionów w latach 2011-2013

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013
Polska	1 564	1 616	1 667
Kujawsko-pomorskie	1 364	1 399	1 435
Podregion bydgosko-toruński	1 715	1 767	1 818
Podregion grudziądzki	1 105	1 128	1 156
Podregion włocławski	1 194	1 220	1 247

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (odstona - wrzesień 2014).

Analiza wyrejestrowań podmiotów gospodarczych z bazy REGON za lata 2011 - 2013 wykazała, że najtrudniejszy dla pracodawców z województwa kujawsko-pomorskiego był rok 2011. Wówczas wyrejestrowało się najwięcej podmiotów i stanowiły one 10,7% wszystkich podmiotów w województwie. Natomiast w podregionie włocławskim i grudziądzkim podmioty wyrejestrowane w 2011 r. stanowiły po 11,5% ogółu podmiotów w każdym podregionie. W 2013 r. liczba wyrejestrowań w porównaniu do 2012 r. wzrosła w województwie i we wszystkich podregionach. W województwie wyrejestrowano w 2013 r. o 1021 podmiotów więcej niż w 2012 r. W Polsce podobnie, w 2011 r. wyrejestrowało się najwięcej podmiotów.

Tabela 4. Podmioty wyrejestrowane z REGON w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według podregionów w latach 2011-2013

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013
Polska	383 617	252 313	269 904
Kujawsko-pomorskie	19 800	14 002	15 023
Podregion bydgosko-toruński	8 305	6 217	6 834
Podregion grudziądzki	4 410	3 011	3 038
Podregion włocławski	7 085	4 774	5 151

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (odstona - wrzesień 2014).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM WEDŁUG SEKCJI PKD

W województwie wśród wszystkich podmiotów zarejestrowanych w bazie REGON dominują firmy zajmujące się działalnością handlową i naprawą pojazdów samochodowych, które stanowiły w 2013 r. 27,0% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. W porównaniu do 2011 r. nastąpił spadek liczby podmiotów w tej sekcji PKD o 310 podmiotów, czyli o 0,6%.

Prawie 12,0% stanowią firmy budowlane. W tym przypadku w stosunku do 2011 r. nastąpił wzrost zarejestrowanych podmiotów o 611 jednostek, czyli o 2,8%. Natomiast 9,1% wszystkich podmiotów w województwie stanowią firmy zajmujące się przetwórstwem przemysłowym.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w bazie REGON w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2011-2013

Sekcja PKD 2007	2011	2012	2013	2011	2012	2013	Zmiana (2013 do 2011)	
	Liczba podmiotów w sekcji			Udział podmiotów w sekcji			Liczba	%
Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	5 153	5 158	5 104	2,8	2,7	2,7	-49	-1,0
Górnictwo i wydobywanie	180	193	209	0,1	0,1	0,1	29	16,1
Przetwórstwo przemysłowe	16 887	17 230	17 491	9,2	9,2	9,1	604	3,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną	362	407	464	0,2	0,2	0,2	102	28,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	706	735	759	0,4	0,4	0,4	53	7,5
Budownictwo	21 777	22 108	22 388	11,8	11,8	11,7	611	2,8
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	51 973	51 609	51 663	28,2	27,5	27,0	-310	-0,6
Transport i gospodarka magazynowa	12 849	12 596	12 466	7,0	6,7	6,5	-383	-3,0
Zakwaterowanie i gastronomia	4 575	4 575	4 600	2,5	2,4	2,4	25	0,5
Informacja i komunikacja	3 663	3 834	4 065	2,0	2,0	2,1	402	11,0
Finanse i ubezpieczenia	6 664	6 664	6 695	3,6	3,5	3,5	31	0,5
Działalność zw. z obsługą rynku nieruchomości	7 903	8 269	8 546	4,3	4,4	4,5	643	8,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13 301	13 730	14 314	7,2	7,3	7,5	1013	7,6
Usługi administrowania	4 344	4 763	5 237	2,4	2,5	2,7	893	20,6
Administracja publiczna i obrona narodowa	1 446	1 452	1 454	0,8	0,8	0,8	8	0,6
Edukacja	5 553	6 792	6 972	3,0	3,6	3,6	1419	25,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 779	12 325	12 756	6,4	6,6	6,7	977	8,3
Kultura i rozrywka	3 476	3 557	3 648	1,9	1,9	1,9	172	4,9
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe	11 770	11 995	12 417	6,4	6,4	6,5	647	5,5
Organizacje i zespoły eksterytorialne	4	4	4	0,0	0,0	0,0	0	0,0
Ogółem	184 365	187 996	191 252	100,0	100,0	100,0	6 887	3,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (odstawa - wrzesień 2014).

W 2013 r. w bazie REGON było zarejestrowanych o 6887 podmiotów więcej niż w 2011 r. W większości sekcji PKD liczba podmiotów wzrosła, a najwięcej w sekcjach:

- edukacja - o 1419 podmiotów,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - o 1013 podmiotów,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna - o 977 podmiotów,
- usługi administrowania - o 893 podmioty.

Zmniejszenie liczby zarejestrowanych podmiotów odnotowano w trzech sekcjach:

- transport i gospodarka magazynowa - o 383 podmioty,
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych - o 310 podmiotów,
- rolnictwo, leśnictwo, rybactwo - o 49 podmiotów.

II. METODOLOGIA BADANIA

1. ZAŁOŻENIA BADAWCZE I SPOSÓB REALIZACJI BADANIA

W latach 2010-2013 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu czterokrotnie przeprowadzał badanie ankietowe wśród ok. 2000 pracodawców. Dobór jednostek do badania zapewniał wówczas reprezentację dla województwa oraz dla sekcji PKD w obrębie 3 grup wielkości podmiotów (małe, średnie i duże).

Poprzednie pomiary dostarczyły wyczerpującej, szerokiej wiedzy na temat zapotrzebowania na pracowników wśród pracodawców z regionu. Korzystając z tych doświadczeń została zmodyfikowana metodologia badania.

W 2014 r. zagadnienie przewidywanego popytu na pracę koncentruje się na tematycznym podejściu, zawężonym do **6 branż**, określonych w dokumentach strategicznych jako branże rozwojowe dla regionu.²

- branża chemiczna i papiernicza,
- energetyka odnawialna,
- medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna,
- przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa,
- przetwórstwo spożywcze,
- usługi logistyczne (transport, spedycja, logistyka).

W badaniu posłużyliśmy się grupowaniem podmiotów ze względu na:

- ▶ **branże** - do każdej branży zostały przypisane podmioty działające w konkretnych grupach PKD 2007 (poziom trzeci - grupa - trzycyfrowy kod numeryczny)³. Lista wszystkich grup znajduje się w Słowniku;

² W dalszej części raportu branże będą nazywane **strategicznymi** bądź **kluczowymi**. Identyfikacja kluczowych branż dla regionu kujawsko-pomorskiego została dokonana na podstawie obowiązujących dokumentów strategicznych: *Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020. Plan modernizacji 2020+* oraz *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*.

³ oznaczony jest trzycyfrowym kodem numerycznym, obejmuje 272 grupowania rodzajów działalności dające się wyodrębnić z punktu widzenia procesu produkcyjnego, przeznaczenia produkcji bądź też charakteru usługi lub charakteru odbiorcy tych usług.

► **podregion** - zgodnie z Klasyfikacją Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS 3) dzieląc województwo na:

- bydgosko-toruński;
- grudziądzki;
- włocławski;

► **grupę wielkości** – zgodnie z klasyfikacją Głównego Urzędu Statystycznego dzieląc je na trzy **klasy wielkości**:

- do 9 osób - jednostki małe;
- od 10 do 49 osób - jednostki średnie;
- 50 i więcej osób - jednostki duże.

DOBÓR PRÓBY

Dobór próby do badania został zaproponowany przez eksperta w dziedzinie analiz rynku pracy. Za podstawę określenia wielkości próby przyjęto liczbę podmiotów w danej branży. Przy takich założeniach, minimalna wielkość próby reprezentatywnej wynosi 266 podmiotów, a pożądana 413 (poziom błąd szacowania frakcji 0,04). Z uwagi na zachowanie różnic w intensywności rozwoju poszczególnych branż między regionami województwa, dobór próby był warstwowy nieproporcjonalny. Próba jest reprezentatywna ze względu udział podmiotów w poszczególnych branżach i podregionach. Próba nie jest proporcjonalna ze względu na wielkość podmiotów. Tam, gdzie było to możliwe przyjęto, by obejmowała 1/3 podmiotów dużych, średnich i małych. Analizy z podziałem na grupy wielkości prowadzone są w celach poglądowych.

2. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY BADAWCZEJ – REALIZACJA BADANIA

Wywiady z pracodawcami przeprowadzali pracownicy powiatowych urzędów pracy w okresie od połowy maja do końca czerwca 2014 r. Wielkość zrealizowanej próby to 445 podmiotów (99,6%). W przypadku branż, podregionów i grup wielkości odstępstwa od założeń nie są statystycznie istotne. Tam, gdzie nie można było dotrzeć do podmiotów z danej grupy wielkości i branży, podjęto skuteczne próby zastąpienia ich podmiotami z innej klasy wielkości, w tym samym lub sąsiednim podregionie.

Tabela 6. Wielkość zrealizowanej próby badawczej w badaniu ankietowym pracodawców kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.

Podregion	BRANŻA																		Ogółem w grupach wielkości			Ogółem
	Branża chemiczna i papiernicza			Energetyka odnawialna			Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna			Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa			Przetwórstwo spożywcze			Usługi logistyczne (transport, spedycja, logistyka).						
	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	małe	średnie	duże	
Bydgosko-toruński	3	4	3	4	6	3	3	3	3	13	7	11	4	7	5	46	30	12	73	57	37	167
Grudziądzki	3	1	2	4	0	1	15	16	15	8	4	6	5	5	4	15	19	4	50	45	32	127
Włocławski	4	2	3	6	3	0	14	15	16	11	9	6	8	8	6	14	20	6	57	57	37	151
Ogółem w grupach wielkości	10	7	8	14	9	4	32	34	34	32	20	23	17	20	15	75	69	22	180	159	106	445
Ogółem	25			27			100			75			52			166			445			

Źródło: Badania własne WUP.

Podmioty gospodarcze, z którymi przeprowadzono wywiady w 2014 r. stanowiły 1,8% wszystkich podmiotów wybranych branż zarejestrowanych w rejestrze REGON na koniec III kwartału 2013 r. Przeprowadzono wywiady z ponad 1/3 podmiotów dużych, w prawie 20% podmiotów średnich i w niecałym 1% podmiotów małych. Wynika to ze struktury podmiotów gospodarczych w województwie kujawsko-pomorskim, gdzie przeważają podmioty małe (do 9 zatrudnionych osób). Najmniejsza liczba podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim działała w branży *energetyka odnawialna*. W badaniu wzięło udział 6,5% wszystkich firm w regionie, a ankieterzy dotarli do ponad 2/3 dużych firm tej branży.

Najwięcej podmiotów uczestniczących w badaniu działało w podregionie bydgosko-toruńskim. Przeankietowano 1,9% wszystkich podmiotów z wybranych branż na tym terenie. Udział próby badawczej w liczbie podmiotów ogółem według grup wielkości był zbliżony w każdym podregionie.

Tabela 7. Rozkład liczebności podmiotów w próbie badawczej oraz w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie bazy REGON (III kwartał 2013 r.) według podregionów i grup wielkości

Podregion		Grupa wielkości podmiotu			Ogółem
		małe	średnie	duże	
Bydgosko-toruński	Liczba zrealizowanych wywiadów	73	57	37	167
	Liczba podmiotów w REGON	8389	308	104	8801
	udział próby w województwie	0,9%	18,5%	35,6%	1,9%
Grudziądzki	Liczba zrealizowanych wywiadów	50	45	32	127
	Liczba podmiotów w REGON	6748	243	90	7081
	udział próby w województwie	0,7%	18,5%	35,6%	1,8%
Włocławski	Liczba zrealizowanych wywiadów	57	57	37	151
	Liczba podmiotów w REGON	9023	295	112	9430
	udział próby w województwie	0,6%	19,3%	33,0%	1,6%

Źródło: Badania własne WUP.

BRANŻA

Struktura branż, w których działały ankietowane podmioty wyglądała następująco:

- *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* - 166 podmiotów (37,3%);
- *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* - 100 podmiotów (22,5%);
- *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* - 75 podmiotów (16,9%);
- *przetwórstwo spożywcze* - 52 podmioty (11,7%);
- *energetyka odnawialna* - 27 podmiotów (6,1%);
- *branża chemiczna i papiernicza* - 25 podmiotów (5,6%).

PODREGION

Wśród ankietowanych podmiotów, podział według podregionów wyglądał następująco:

- Bydgosko-toruński - 167 podmiotów (37,5%);
- Włocławski - 151 podmiotów (33,9%);
- Grudziądzki - 127 podmiotów (28,5%).

Tabela 8. Rozkład liczebności podmiotów w próbie badawczej oraz w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie bazy REGON (III kwartał 2013 r.) według kluczowych branż i grup wielkości podmiotów

Branża		Grupa wielkości podmiotu			Ogółem
		małe	średnie	duże	
Energetyka odnawialna	Liczba zrealizowanych wywiadów	14	9	4	27
	Liczba podmiotów w REGON	396	16	6	418
	udział próby w województwie	3,5%	56,3%	66,7%	6,5%
Branża chemiczna i papiernicza	Liczba zrealizowanych wywiadów	10	7	8	25
	Liczba podmiotów w REGON	377	70	43	490
	udział próby w województwie	2,7%	10,0%	18,6%	5,1%
Przetwórstwo przemysłowe	Liczba zrealizowanych wywiadów	17	20	15	52
	Liczba podmiotów w REGON	999	244	87	1330
	udział próby w województwie	1,7%	8,2%	17,2%	3,9%
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	Liczba zrealizowanych wywiadów	32	20	23	75
	Liczba podmiotów w REGON	4237	154	44	4435
	udział próby w województwie	0,8%	13,0%	52,3%	1,7%
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	Liczba zrealizowanych wywiadów	32	34	34	100
	Liczba podmiotów w REGON	6147	160	90	6397
	udział próby w województwie	0,5%	21,3%	37,8%	1,6%
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	Liczba zrealizowanych wywiadów	75	69	22	166
	Liczba podmiotów w REGON	12004	202	36	12242
	udział próby w województwie	0,6%	34,2%	61,1%	1,4%
Ogółem	Liczba zrealizowanych wywiadów	180	159	106	445
	Liczba podmiotów w REGON	24160	846	306	25312
	udział próby w województwie	0,7%	18,8%	34,6%	1,8%

Źródło: Badania własne WUP.

III. WYNIKI BADANIA PRACODAWCÓW KLUCZOWYCH BRANŻ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

1. ANALIZA ZATRUDNIENIA W BADANYCH PODMIOTACH

Poniższy rozdział zawiera analizę zatrudnienia w podmiotach objętych badaniem w ujęciu uwzględniającym wielkość podmiotów, podregion, sektor własności, branże oraz płeć. Stan zatrudnienia przedstawiono na koniec grudnia 2012 i 2013 r. Zweryfikowano zmiany w zatrudnieniu, jakie nastąpiły w podmiotach biorących udział w badaniu. Pokazano sytuację kluczowych branż pod względem zatrudnienia. Dane dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz na podstawie innych umów cywilnoprawnych. Analizy z niniejszego rozdziału są tłem i odniesieniem dla dalszych analiz dotyczących prognozowanych przez ankietowanych pracodawców zmian w zatrudnieniu do końca 2014 r.

W podmiotach, które wzięły udział w badaniu, w końcu grudnia 2013 r. było zatrudnionych 27 916 osób (z czego 10 136 to kobiety, czyli 36,3%). W porównaniu z końcem 2012 r. ogólna liczba zatrudnionych zmniejszyła się o 306 osób (1,1%), a liczba zatrudnionych kobiet o 64 osoby (0,6%). Podmioty uczestniczące w badaniu na koniec grudnia 2012 r. zatrudniały 28 222 osoby (10 200 kobiet).

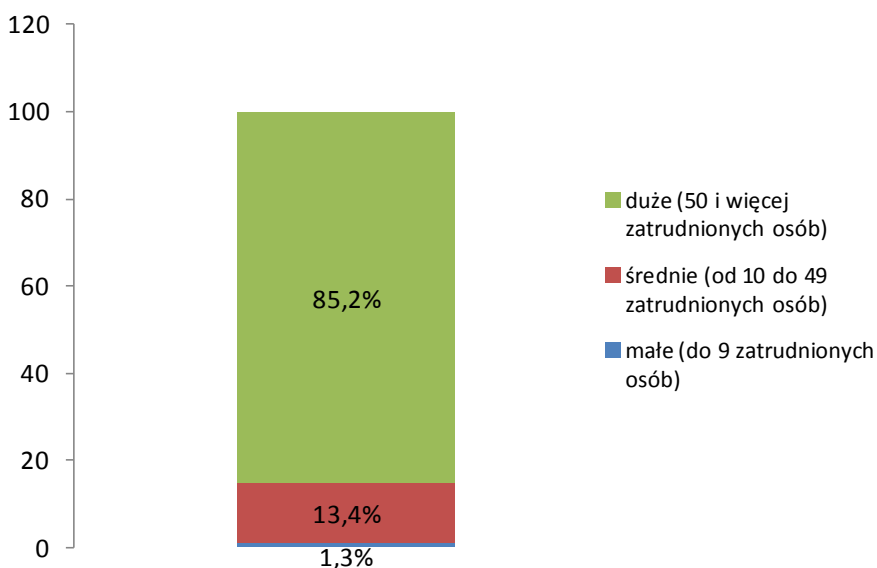
1.1. ANALIZA ZATRUDNIENIA W LATACH 2012-2013 W PODMIOTACH BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU

ZATRUDNIENIE A GRUPY WIELKOŚCI PODMIOTÓW

Pod koniec 2013 r. najwięcej zatrudnionych pracowało w podmiotach dużych (zatrudniających 50 i więcej osób), a najmniej w podmiotach małych, które zatrudniają do 9 osób.

Liczba zatrudnionych w podmiotach uczestniczących w badaniu rozkładała się następująco w poszczególnych grupach wielkości:

Wykres 1. Udział osób zatrudnionych według grup wielkości ankietowanych podmiotów z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu grudnia 2013 r.

Źródło: Badanie własne WUP.

PODMIOTY ZATRUDNIAJĄCE 50 I WIĘCEJ OSÓB (DUŻE)

Ankietowano 106 dużych podmiotów. Zatrudniały one 23 798 osób (8649 kobiet, 947 osób niepełnosprawnych, w tym 496 niepełnosprawnych kobiet). Stanowiło to 85,2% wszystkich zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu. 63,5% osób było zatrudnionych w sektorze prywatnym. Średnia wielkość zatrudnienia wynosiła 225 osób. Najczęściej podmioty duże zatrudniały 59 - 69 osób (dla 14 podmiotów wielkość zatrudnienia mieściła się w tym przedziale). Jedynie 4 podmioty duże zatrudniały blisko 1000 i więcej osób (1 podmiot zatrudniał 998 osób, 2 podmioty ponad 1000 osób i 1 podmiot ponad 2000 osób). W porównaniu ze stanem zatrudnienia na koniec 2012 r. liczba zatrudnionych ogółem w podmiotach dużych uczestniczących w badaniu zwiększyła się o 268 osób (wzrost o 1,1%).

PODMIOTY ZATRUDNIAJĄCE OD 10 DO 49 OSÓB (ŚREDNIE)

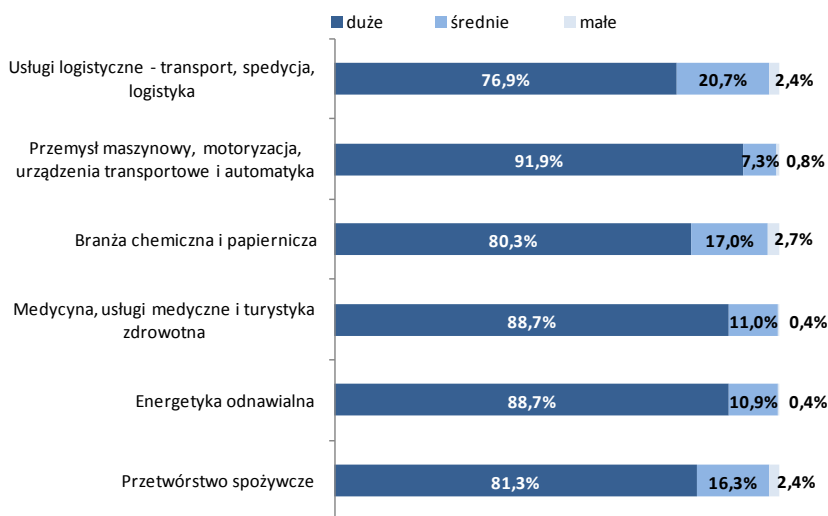
Ankietowano 159 podmiotów. Zatrudniały one 3743 osoby (1388 kobiet, 138 osób niepełnosprawnych, w tym 58 kobiet niepełnosprawnych). Stanowiło to 13,4% zatrudnionych ogółem w podmiotach biorących udział w badaniu. 81,2% było zatrudnionych w sektorze prywatnym. Średnia wielkość zatrudnienia to 27 osób. Wielkość zatrudnienia w 83 podmiotach,

czyli w ponad połowie podmiotów średnich, mieściła się w przedziale 10 - 19 osób. W porównaniu do stanu zatrudnienia na koniec 2012 r. liczba zatrudnionych w podmiotach średnich zmalała o 580 osób (spadek o 13,4%).

PODMIOTY ZATRUDNIAJĄCE DO 9 OSÓB (MAŁE)

Ankietowano 180 podmiotów małych. Zatrudniały one 375 osób (99 kobiet, 4 osoby niepełnosprawne, w tym 2 kobiety niepełnosprawne). Stanowiło to 1,3% wszystkich zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu. 93,6% należało do sektora prywatnego. Średnia wielkość zatrudnienia w podmiotach małych wynosiła 2 osoby. Najwięcej podmiotów (73 jednostki) w tej grupie wielkości to firmy jednoosobowe. W porównaniu do stanu zatrudnienia na koniec 2012 r. liczba zatrudnionych w podmiotach średnich zwiększyła się o 6 osób (wzrost o 1,6%).

Wykres 2. Udział zatrudnienia w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych i wielkości podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu grudnia 2013 r.

Źródło: Badanie własne WUP.

ZATRUDNIENIE A PODREGIONY

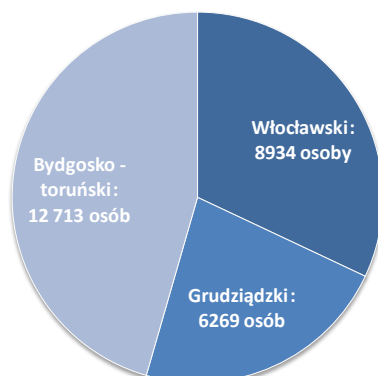
Prawie połowa zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu pracowała w firmach, których siedziba znajdowała się w podregionie bydgosko-toruńskim (45,5%). W podregionie włocławskim liczba pracujących była o ponad 2500 osób większa niż w podregionie grudziądzkim. We włocławskim były to 8934 osoby zatrudnione (32,0%), w grudziądzkim 6269 (22,5%).

W podregionie bydgosko-toruńskim zatrudnionych było 37,5% wszystkich kobiet pracujących w podmiotach objętych badaniem, nieco mniej, bo 33,9% było zatrudnionych w podregionie włocławskim, a 28,5% w grudziądzkim.

W podregionach bydgosko-toruńskim i włocławskim nastąpił największy spadek zatrudnienia względem 2012 r. o porównywalnej skali biorąc pod uwagę liczbę osób (odpowiednio: spadek o 1,2%, czyli o 159 osób oraz spadek o 1,7%, czyli o 158 osób). Nieznaczny wzrost odnotowano w podregionie grudziądzkim (wzrost o 11 osób, czyli 0,2%).

Wśród kobiet nastąpił spadek zatrudnienia w dwóch podregionach: bydgosko-toruńskim - o 2,5% (86 osób) i grudziądzkim - o 6 osób (0,2%). W podregionie włocławskim zatrudnienie wśród kobiet zwiększyło się o 0,7% (28 osób).

Wykres 3. Liczba osób zatrudnionych w podmiotach kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego według podregionów (stan w końcu 2013 r.)

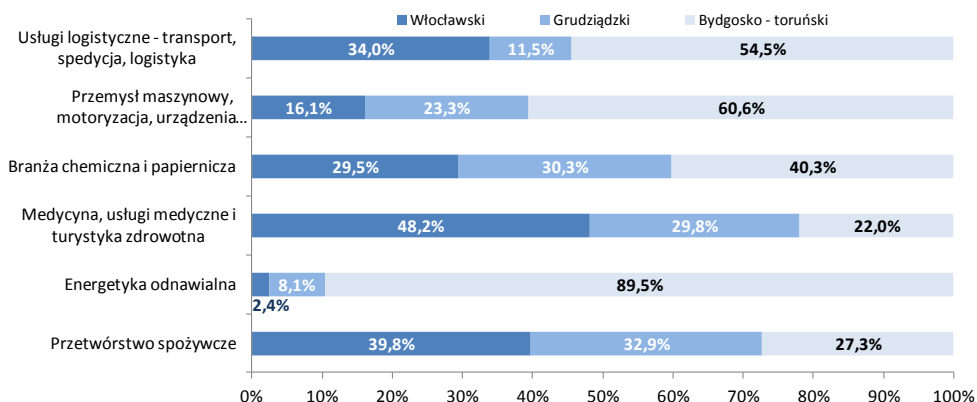

Źródło: Badanie własne WUP.

Wykres 4 prezentuje rozkład zatrudnienia w kluczowych branżach w podregionach województwa kujawsko-pomorskiego. Można zauważyć, że w niektórych podregionach wyraźnie dominuje jakaś branża, np. *energetyka odnawialna* w

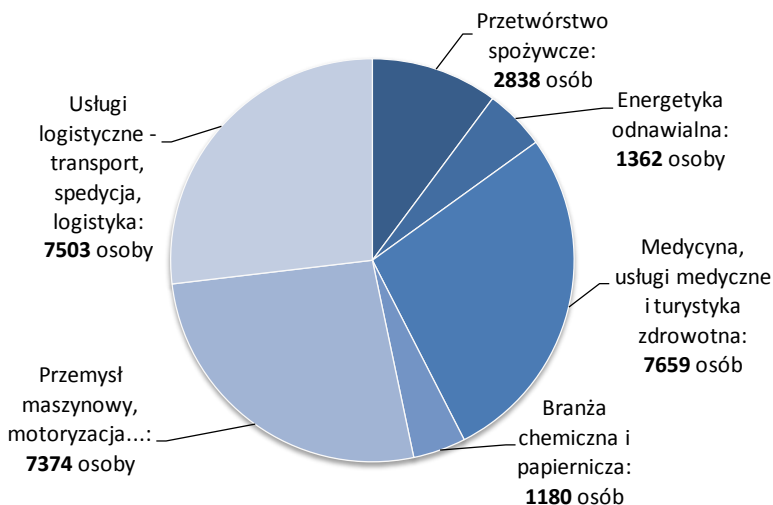
bydgosko-toruńskim, a *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* we włocławskim.

Wykres 4. Udział zatrudnienia w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych i podregionów województwa kujawsko-pomorskiego. (stan w końcu grudnia 2013 r.)

Źródło: Badanie własne WUP.

Wykres 5. Liczba osób zatrudnionych w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych województwa kujawsko-pomorskiego. (stan w końcu grudnia 2013 r.)

Źródło: Badanie własne WUP.

ZATRUDNIENIE A SEKTOR WŁASNOŚCI PODMIOTU

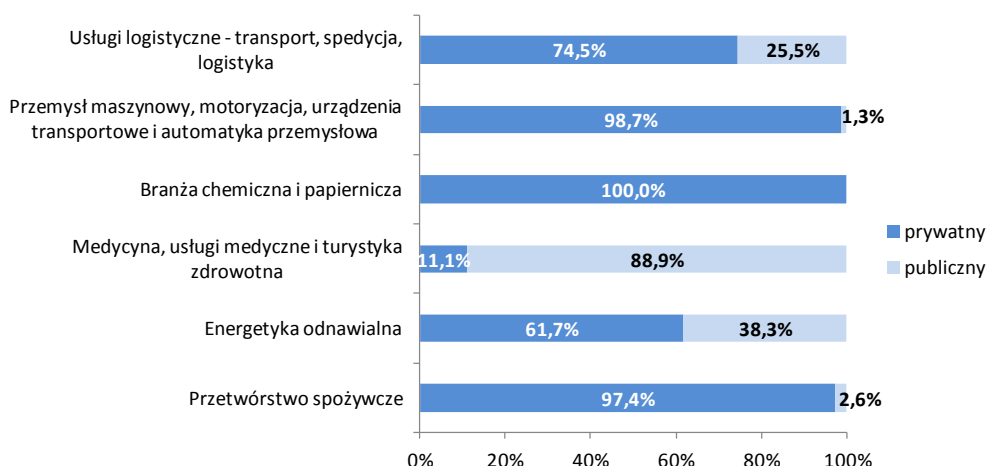
Do sektora prywatnego należało 84,3% podmiotów objętych badaniem, a 15,7% do sektora publicznego. W sektorze publicznym pracowało 33,7% zatrudnionych w podmiotach objętych badaniem (9419 osób), a 66,3% w sektorze prywatnym (18 497 osób).

W sektorze prywatnym większość, tj. 81,7% osób było zatrudnionych w podmiotach dużych (15 106 osób), 16,4% w średnich (3040 osoby), a w małych 1,9% (351 osób). Podobnie w sektorze publicznym, odpowiednio: 92,3% (8692 osoby), 7,5% (703 osoby) i 0,3% (24 osoby).

W podmiotach małych 93,6% zatrudnionych pracowało w sektorze prywatnym, w średnich 81,2% ogółu zatrudnionych, natomiast w podmiotach dużych 63,5%.

W porównaniu do końca 2012 roku, zatrudnienie w podmiotach biorących udział w badaniu zmniejszyło się, zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym. Jednak skala zmian była nieporównywalna. W sektorze prywatnym zatrudnienie zmniejszyło się o 250 osób (-1,3%), w sektorze publicznym o 56 osób (-0,6%). Podobny trend zaobserwowano wśród zatrudnionych kobiet - nastąpił spadek zatrudnionych w sektorze prywatnym (o 39 osób, tj. 0,9%) i publicznym (o 25 osób, tj. 0,4%).

Wykres 6. Udział osób zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu według kluczowych branż i sektorów własności w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu grudnia 2013 r.

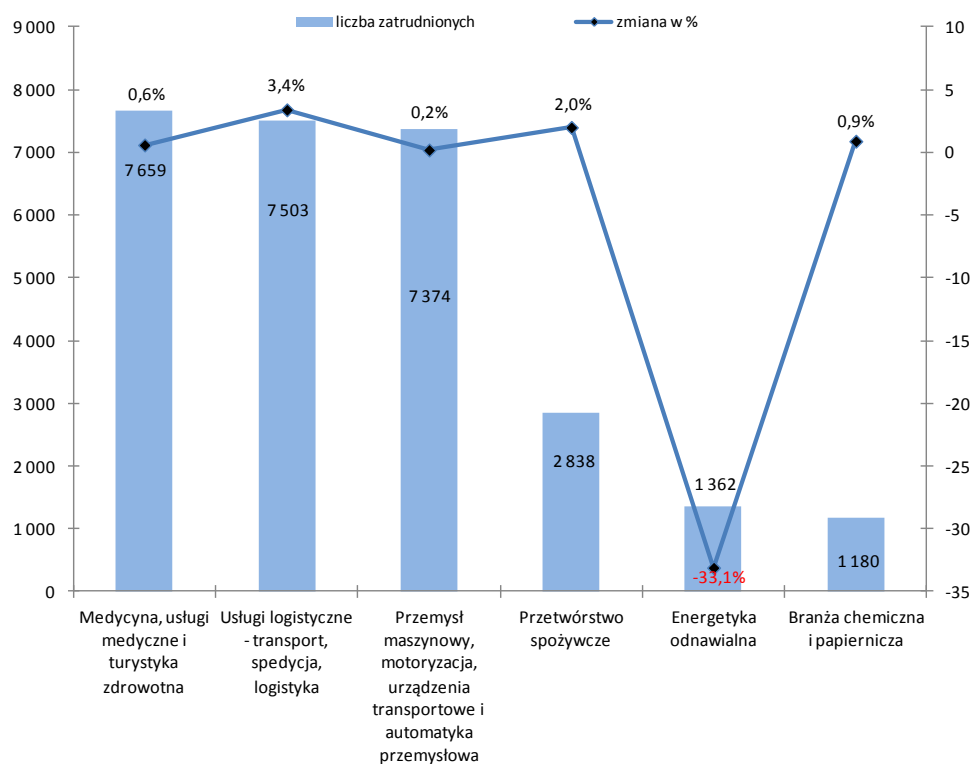

Źródło: Badanie własne WUP.

ZATRUDNIENIE A KLUCZOWE BRANŻE

Poniższy wykres przedstawia wielkość zatrudnienia w podmiotach biorących udział w badaniu w podziale na kluczowe branże. Wykres liniowy to zmiana w %, jaka nastąpiła w zatrudnieniu w porównaniu z końcem 2012 r.

Wykres 7. Liczba zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu (stan w końcu 2013 r.) oraz zmiana % w odniesieniu do stanu zatrudnienia w końcu 2012 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badanie własne WUP.

MEDYCYNĄ, USŁUGI MEDYCZNE I TURYSTYKĄ ZDROWOTNĄ

W badaniu wzięło udział 100 podmiotów z tej branży. W końcu 2013 r. zatrudnienie w branży wyniosło 7659 osób, co stanowiło 27,4% zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu. W branży były zatrudnione 6292 kobiety, które stanowiły 82,2% zatrudnionych w branży. Wśród wszystkich osób zatrudnionych w tej branży 5,8% stanowiły osoby

niepełnosprawne (447 osób), a 4,4% niepełnosprawne kobiety (338 osób). W stosunku do 2012 r. nastąpił wzrost zatrudnienia o 42 osoby (0,6%). Wzrost zatrudnionych odnotowano w podmiotach dużych (wzrost o 33 osoby) i średnich (wzrost o 9 osób). W małych pozostał na tym samym poziomie. Najwięcej bo 48,1% osób pracowało w podregionie wrocławskim, następnie 29,8% grudziądzkim, a 22,0% bydgosko-toruńskim. Większość osób w branży pracowała w sektorze publicznym - 6811 osób (tj. 88,9%).

USŁUGI LOGISTYCZNE - TRANSPORT, SPEDYCJA, LOGISTYKA

Ankietowanych było 166 podmiotów z tej branży. W końcu 2013 r. podmioty zatrudniały 7503 osoby (26,9% wszystkich zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu). W tej branży było zatrudnionych 980 kobiet, które stanowiły 13,1% zatrudnionych w branży. 2,1% zatrudnionych stanowiły osoby niepełnosprawne (160 osób), a 0,6% niepełnosprawne kobiety (46 osób). W porównaniu z końcem 2012 r. zatrudnienie zwiększyło się o 248 osób (3,4%). Największy wzrost zatrudnienia wystąpił w podmiotach dużych, wzrost o 198 osób (3,6%), następnie w średnich - wzrost o 38 osób (2,5%) i małych o 12 osób (7,2%). Ponad połowa osób w branży pracowała w podregionie bydgosko-toruńskim (54,4%), następnie we wrocławskim (34,0%) i grudziądzkim (11,5%). Zatrudnienie w sektorze prywatnym osiągnęło wskaźnik 74,5% (czyli 5590 osób zatrudnionych).

PRZEMYSŁ MASZYNOWY, MOTORYZACJA, URZĄDZENIA TRANSPORTOWE I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

W badaniu wzięło udział 75 podmiotów z branży. Pod koniec 2013 r. podmioty biorące udział w badaniu zatrudniały 7374 osób (26,4% zatrudnionych ogółem). Zatrudnionych było 757 kobiet, które stanowiły 10,3% zatrudnionych w branży. Wśród wszystkich zatrudnionych 2,7% stanowiły osoby niepełnosprawne (199 osób), a 0,5% niepełnosprawne kobiety (34 osoby). W stosunku do końca 2012 r. zatrudnienie nieznacznie wzrosło o 12 osób (0,2%). Wzrost zatrudnienia dotyczył wyłącznie podmiotów średnich (wzrost o 23 osoby czyli, 4,5%). W podmiotach małych i dużych odnotowano spadek zatrudnienia (o 3 osoby, czyli 4,6% w podmiotach małych i o 8 osób czyli 0,1% w dużych). 60,6% osób pracowało w podregionie bydgosko-toruńskim, 23,3% grudziądzkim, a 16,1% wrocławskim. Większość zatrudnienia dotyczyła sektora prywatnego, 7275 osób czyli 98,7% pracujących w branży.

PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE

W badaniu wzięły udział 52 podmioty z branży. W końcu 2013 r. zatrudnionych było 2838 osób (10,2%). Udział zatrudnionych kobiet w zatrudnieniu ogółem we wszystkich ankietowanych podmiotach wyniósł 51,5% (1 462 osoby). Wśród

zatrudnionych osoby niepełnosprawne stanowiły 5,4% (152 osoby), a 2,9% zatrudnionych stanowiły niepełnosprawne kobiety (83 osoby). Nastąpił wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem 2012 - o 56 osób (2%). Wzrost zatrudnienia dotyczył tylko podmiotów dużych (wzrost o 61 osób), w pozostałych stan zatrudnienia zmniejszył się (w podmiotach małych o 4 osoby, średnich o 1 osobę). Najwięcej osób w branży pracowało w podregionach: włocławskim i grudziądzkim (odpowiednio: 39,8% i 32,9%). W podregionie bydgosko-toruńskim zatrudnionych było 27,3% w tej branży. Zdecydowana większość zatrudniona była w sektorze prywatnym (2763 osoby, czyli 97,4% zatrudnionych w branży).

ENERGETYKA ODNAWIALNA

W badaniu wzięło udział 27 podmiotów. W końcu 2013 r. w branży zatrudnione były 1362 osoby (4,9% zatrudnionych ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu). W stosunku do 2012 r. wystąpił spadek zatrudnienia o 675 osób (-33,1%): o 659 osób (81,7%) w podmiotach średnich i o 16 osób (1,3%) w podmiotach dużych. Jest to jedyna branża, w której odnotowano spadek zatrudnienia. Podmioty małe zatrudniały 6 osób i stan zatrudnienia nie zmienił się. Udział zatrudnionych kobiet w zatrudnieniu ogółem we wszystkich ankietowanych podmiotach wyniósł 21,9% (298 osób). Wśród zatrudnionych w tej branży było 3% osób niepełnosprawnych (41 osób), a 0,9% stanowiły niepełnosprawne kobiety (12 osób). Zdecydowanym liderem jeśli chodzi o stan zatrudnienia w tej branży jest podregion bydgosko-toruński, 1219 osób które stanowiły 89,5% pracowało w tym podregionie, 8,1% grudziądzkim (110 osób), a 2,4% włocławskim (33 osoby). W tej branży 61,7% zatrudnionych było w sektorze prywatnym (841 osób), a 38,3% publicznym (521 osób).

BRANŻA CHEMICZNA I PAPIERNICZA

Ankietowanych było 25 podmiotów z tej branży. W końcu 2013 r. zatrudnionych było 1180 osób (4,2%). Udział zatrudnionych kobiet w zatrudnieniu ogółem we wszystkich ankietowanych podmiotach wyniósł 29,4% (347 osób). Wśród zatrudnionych w tej branży było 7,6% osób niepełnosprawnych (90 osób), a 3,6% stanowiły niepełnosprawne kobiety (43 osoby). W stosunku do 2012 r. wystąpił niewielki wzrost zatrudnienia o 11 osób (0,9%): o 10 osób (5,2%) w podmiotach średnich i o 1 osobę (3,2%) w podmiotach małych. Podmioty duże zatrudniały 947 osób (najwięcej) i stan zatrudnienia w tych podmiotach nie zmienił się. Najwięcej osób w branży pracowało w podregionie bydgosko-toruńskim (40,3%, tj. 475 osób), a następnie grudziądzkim (30,3%, tj. 357 osób) i włocławskim (29,5% tj. 348 osób). Zatrudnienie dotyczyło wyłącznie sektora prywatnego (1 180 osób).

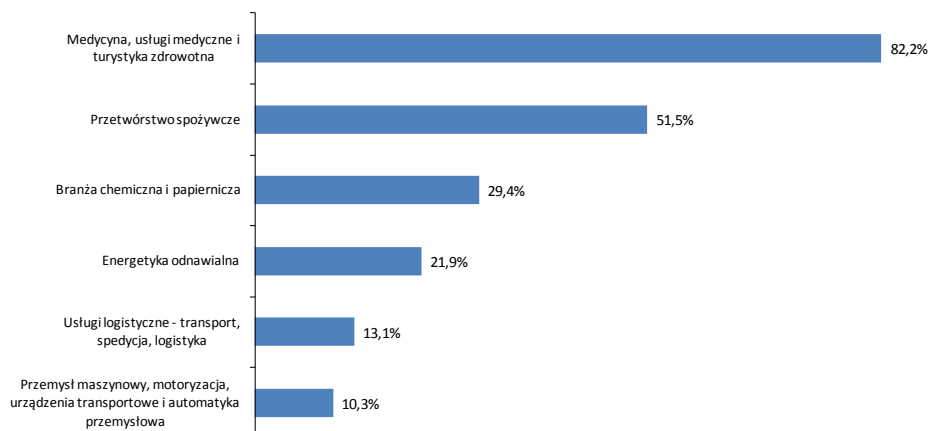
1.2. ZATRUDNIENIE WŚRÓD KOBIET

W podmiotach biorących udział w badaniu zatrudnionych było 10 136 (36,3%) kobiet i 17 780 (63,7%) mężczyzn. W 2012 r. stan zatrudnienia był podobny: 36,1% kobiet i 63,9% mężczyzn. Liczba zatrudnionych kobiet w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o 64 osoby, czyli o 0,6% (w 2013 r. zatrudnionych było 10 136 kobiet, w 2012 r. - 10 200).

Większość kobiet (59,9%) pracowała w sektorze publicznym (6068 osób), w prywatnym zatrudnionych było 4068 kobiet (40,1%). Zatrudnienie kobiet zmniejszyło się w sektorach: prywatnym (o 39 osób) i publicznym (o 25 osób). Kobiety stanowiły 64,4% wszystkich zatrudnionych w sektorze publicznym (na 9419 osób zatrudnionych w tym sektorze, 6068 osób to kobiety).

Najwięcej kobiet zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu pracowało w podregionie włocławskim (40,0%, 4056 osób), ich zatrudnienie w podregionie zwiększyło się o 0,7% (28 osób) względem końca 2012 r. W podregionie bydgosko-toruńskim zatrudnionych było 32,9% kobiet (3339 osób) i ich udział zmniejszył się o 2,5% (mniej o 86 osób). W podregionie grudziądzkim zatrudnionych było 27,0% kobiet (2741 osób). Udział zatrudnionych kobiet w tym podregionie zmalał od 2012 r. o 0,2% czyli 6 osób. Udział kobiet w zatrudnieniu najbardziej zmniejszył się w podregionie bydgosko-toruńskim (o 2,5%). Zmalał również w podregionie grudziądzkim (o 0,2%). Natomiast w podregionie włocławskim wzrósł o 0,7%.

Wykres 8. Udział kobiet wśród zatrudnionych według kluczowych branż w podmiotach biorących udział w badaniu w województwie kujawsko-pomorskim (stan w końcu 2013 r.)

Źródło: Badanie własne WUP.

W końcu 2013 r. najwięcej kobiet było zatrudnionych w branżach: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* - 6292 osoby, czyli 62,1% wszystkich zatrudnionych kobiet, *przetwórstwo spożywcze* - 1462 osoby, czyli 14,4% i *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* - 980 osób, czyli 9,7%.

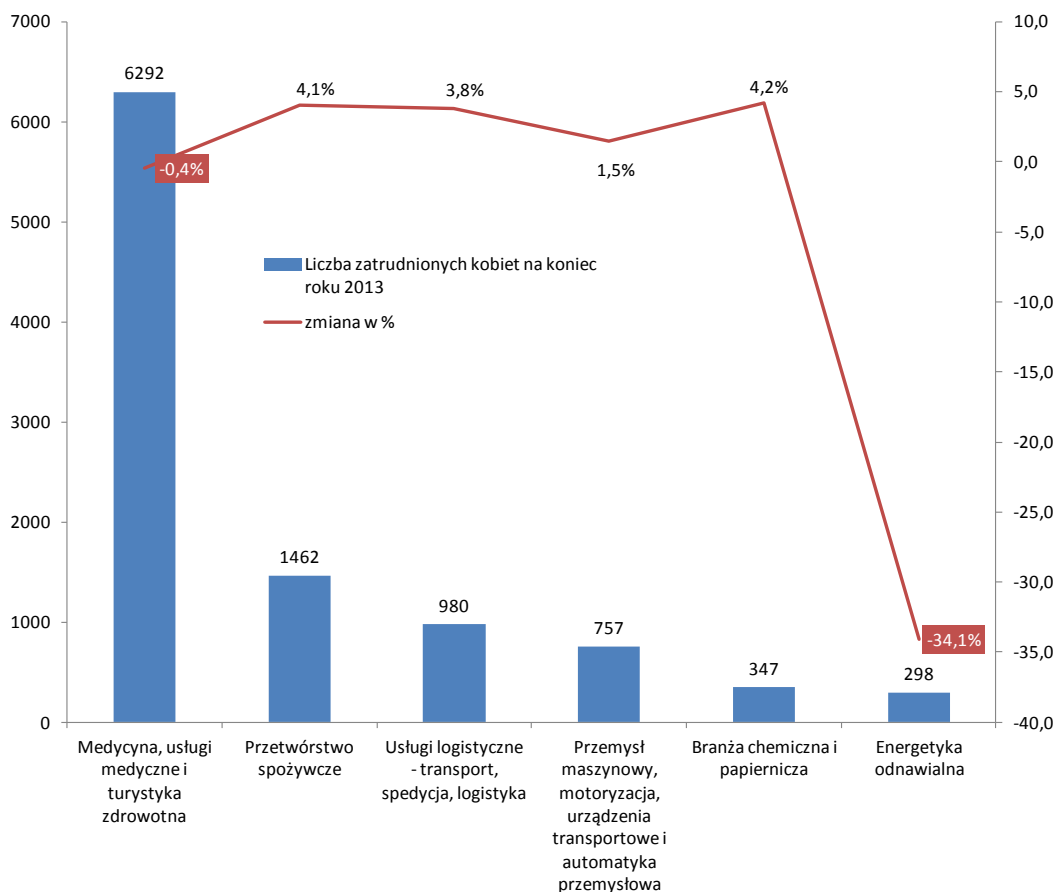
Najbardziej sfeminizowaną branżą była *medycyna, usługi medyczne...* (6292 kobiet, czyli 82,2% wszystkich zatrudnionych w branży).

Kobiety stanowiły mniejszość w branżach: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (10,3% to kobiety), *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (13,1% to kobiety) oraz *energetyka odnawialna* (21,9% to kobiety).

W porównaniu do 2012 r. spadek zatrudnienia kobiet nastąpił w dwóch kluczowych dla regionu branżach: *energetyka odnawialna* (o 154 osoby czyli o 34,1%) był to największy spadek zatrudnienia oraz *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* (o 28 osób czyli 0,4%). W pozostałych 4. branżach zatrudnienie kobiet wzrosło. Najwięcej kobiet w *przetwórstwie spożywczym* (wzrost o 57 osób, czyli 4,1%) oraz *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (wzrost o 36 osób, czyli

3,8%). Największy wzrost natomiast odnotowano w branży chemicznej i papierniczej (o 14 osób, czyli 4,2%).

Wykres 9. Liczba zatrudnionych kobiet w podmiotach biorących udział w badaniu (stan w dniu 31 grudnia 2013 r.) oraz zmiana % względem końca 2012 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badanie własne WUP.

1.3. ZATRUDNIENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

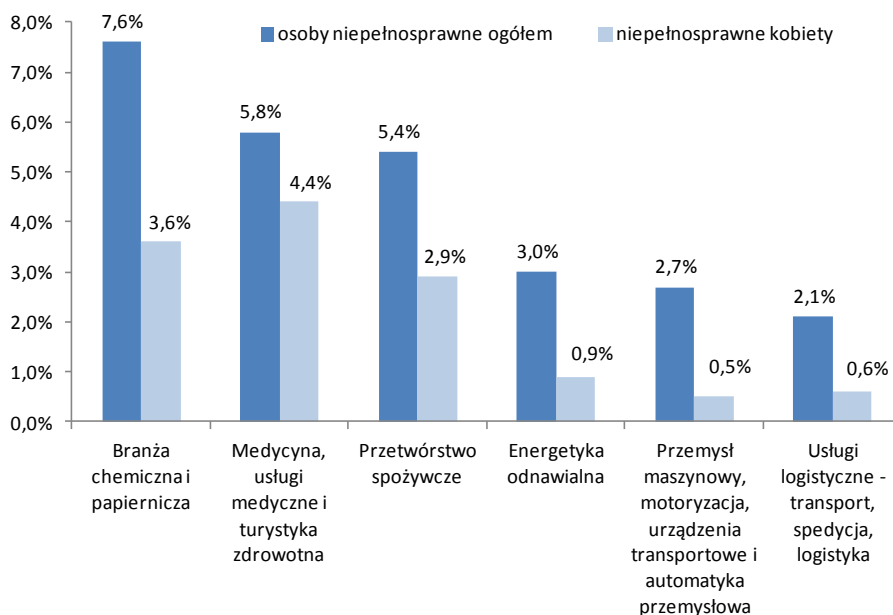
Podmioty biorące udział w badaniu zatrudniały pod koniec 2013 r. 1089 osób niepełnosprawnych (3,9% wszystkich zatrudnionych), w tym 556 niepełnosprawnych kobiet (51,5% wśród zatrudnionych niepełnosprawnych).

Osoby niepełnosprawne stanowiły 3,6% zatrudnionych w sektorze prywatnym (675 osób) i 4,4% w sektorze publicznym (414 osób). W sektorze publicznym wśród niepełnosprawnych ponad 70,0% stanowiły kobiety (296 osób).

Udział osób niepełnosprawnych wśród zatrudnionych był zbliżony w podregionie bydgosko-toruńskim i włocławskim (3,2% i 3,0%). Natomiast w podregionie grudziądzkim był większy i wynosił 6,5%. Wśród niepełnosprawnych udział kobiet wahał się od 44,9% w podregionie bydgosko-toruńskim do 65,3% w podregionie włocławskim.

Osoby niepełnosprawne stanowiły niewielki procent zatrudnionych w kluczowych branżach. Największy ich udział odnotowano w takich branżach jak: *chemiczna i papiernicza* (7,6%, czyli 90 osób), *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* (5,8%, czyli 447 osób) oraz *przetwórstwo spożywcze* (5,4%, czyli 152 osoby). Najmniejszy procent niepełnosprawnych zatrudniano w branżach: *usługi logistyczne, transport, spedycja, logistyka* (2,1%) oraz *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (2,7%). Na poniższym wykresie przedstawiono udział osób niepełnosprawnych i niepełnosprawnych kobiet w kluczowych dla regionu branżach.

Wykres 10. Udział osób niepełnosprawnych i niepełnosprawnych kobiet wśród zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (stan w końcu 2013 r.)

Źródło: Badanie własne WUP.

PODSUMOWANIE

1. W ankietowanych podmiotach, w końcu grudnia 2013 r. zatrudnionych było 27 916 osób (w tym 10 136 to kobiety, czyli 36,3%). W porównaniu z końcem 2012 r. liczba zatrudnionych ogółem zmniejszyła się o 306 osób (1,1%), a liczba zatrudnionych kobiet o 64 osoby (0,6%). Zatrudnieni niepełnosprawni stanowili 3,9% (1089 osób) w końcu 2013 r.
2. W podmiotach dużych zatrudnionych było najwięcej osób (23 798). Stanowiły one aż 85,2% wszystkich zatrudnionych w podmiotach ankietowanych. Podmioty średnie zatrudniały 13,4% (3 743 osoby), a małe - 1,3% (375 osób).
3. Ponad połowa 66,3% zatrudnionych pracowała w sektorze prywatnym, a 33,7% w sektorze publicznym. Kobiety stanowiły 64,4% wszystkich zatrudnionych w sektorze publicznym. W porównaniu w końcu 2012 roku, zatrudnienie zmniejszyło się zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym. Jednak skala zmian była inna. W sektorze prywatnym zatrudnienie zmniejszyło się o 250 osób (- 1,3%), w sektorze publicznym o 56 osób (- 0,6%).
4. Prawie połowa zatrudnionych pracowała w podmiotach, których siedziba znajdowała się w podregionie bydgosko-toruńskim 12 713 osób (45,5%). W podregionie włocławskim było to 8934 zatrudnionych (32%), w grudziądzkim 6269 (22,5%). W podregionach bydgosko-toruńskim i włocławskim nastąpił największy spadek zatrudnienia, jeśli porównamy stan zatrudnienia na koniec 2012 i 2013 r. Nieznaczny wzrost odnotowano w podregionie grudziądzkim (o 11 osób).
5. Podmioty, które zatrudniały najwięcej osób należały do dwóch branż kluczowych: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna oraz usługi logistyczne....* Jeśli chodzi o pierwszą wymienioną branżę, to w końcu 2013 r. osoby zatrudnione stanowiły 27,4% zatrudnionych ogółem w podmiotach biorących udział w badaniu. W porównaniu do 2012 r. nastąpił wzrost zatrudnienia o 42 osoby (0,6%). Jeśli chodzi o drugą z wymienionych branż, to podmioty z tej branży zatrudniały 26,4% osób. W stosunku do końca 2012 r. zatrudnienie w tej branży nieznacznie wzrosło o 12 osób (0,2%).
6. Kobiety stanowiły 36,3% zatrudnionych, mężczyźni 63,7%. Najbardziej sfeminizowane kluczowe branże to: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* (82,2% to kobiety) oraz *przetwórstwo spożywcze* (51,5% to kobiety). Najbardziej zmaskulinizowane branże to: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (89,7% to mężczyźni) oraz *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (86,9% to mężczyźni).

2. PLANOWANE ZMIANY W ZATRUDNIENIU DO KOŃCA 2014 R.

Spośród 445 pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim, **156 (35,1%) planowało zatrudnić pracowników** do końca 2014 r. **Połowa nie planowała zwiększenia zatrudnienia** (220 pracodawców). Za powód takiej odpowiedzi najwięcej pracodawców wskazało brak potrzeby zatrudnienia nowych pracowników (135 pracodawców). 53 uzasadniło to trudną sytuacją ekonomiczną firmy. 1 osoba wskazała na brak odpowiednich kandydatów. **69 pracodawcom trudno było określić**, czy nastąpią zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. Decyzje tą uzależniali od sytuacji gospodarczo-ekonomicznej (w przypadku 28 pracodawców), a także od popytu na produkty i usługi (18 wskazań).

Zaledwie **12 pracodawców (2,7%) zadeklarowało zmniejszenie zatrudnienia** do końca 2014 r. 5 respondentów wstrzymało się od odpowiedzi na to pytanie.

BRANŻE

Tabela 9. Wielkość planowanego zatrudnienia oraz zwolnień w kluczowych branżach w województwie kujawsko-pomorskim do końca 2014 r.

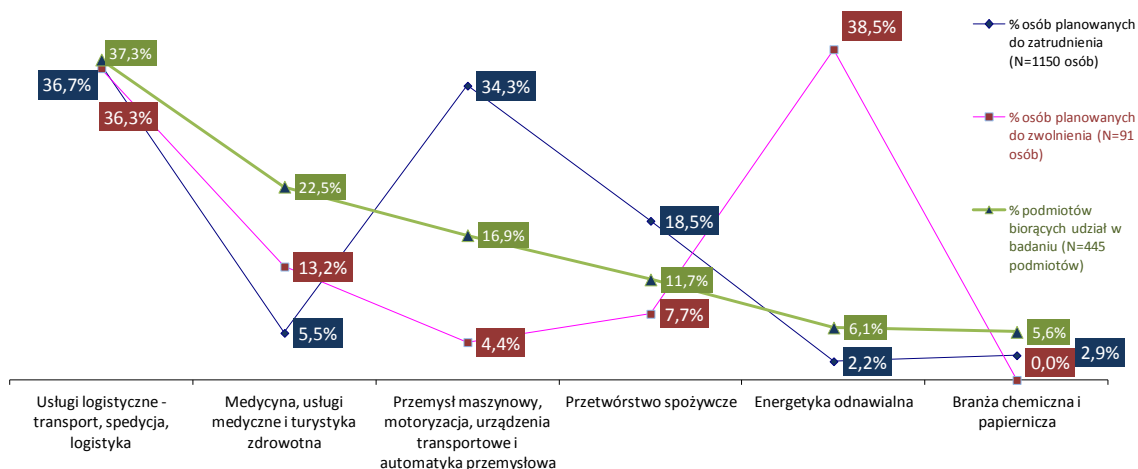
Branża	Zatrudnienia		Zwolnienia	
	Liczba osób planowana do zatrudnienia	Liczba podmiotów planująca zatrudnić	Liczba osób planowana do zwolnienia	Liczba podmiotów planująca zwalniać
Branża chemiczna i papiernicza	33	7	0	0
Energetyka odnawialna	25	8	35	1
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	63	21	12	4
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	394	35	4	3
Przetwórstwo spożywcze	213	18	7	2
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	422	67	33	2
Ogółem	1150	156	91	12

Źródło: Badania własne WUP.

łącznie **planowano zatrudnić 1150 osób** do końca 2014 r. Stanowiło to 7,4% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących chęć zatrudnienia pracowników do końca 2014 r. oraz 4,1% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu.

Największe rotacje kadry odnotowano w branży *usługi logistyczne...*, gdzie planowano zatrudnić aż 422 osoby do końca 2014 r. i zwolnić 33 osoby. Najmniej osób planowano zatrudnić w *energetyce odnawialnej* (25 osób), w której to planowano największą liczbę zwolnień (35 osób). Liczba podmiotów z poszczególnych branż jest różna. Z tego względu porównano udziały osób planowanych do zatrudnienia do końca 2014 r. z liczbą podmiotów w poszczególnych branżach. Udziały planowanego zatrudnienia i liczby podmiotów w poszczególnych branżach są do siebie zbliżone, za wyjątkiem branży *przemysł maszynowy...*, gdzie planowane zatrudnienie wynosiło 1/3 planowanego zatrudnienia ogółem, a udział podmiotów w próbie badawczej stanowił 16,9%. Odwrotna sytuacja przedstawiała się w *medycynie, usługach medycznych...*, gdzie podmioty stanowiły 22,5% próby badawczej, a wielkość planowanego zatrudnienia 5,5%.

Wykres 11. Udział osób planowanych do zatrudnienia i zwolnienia do końca 2014 r. oraz udział podmiotów biorących udział w badaniu w poszczególnych branżach w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badania własne WUP.

Łącznie **planowano zwolnić 91 osób** do końca 2014 r. Stanowiło to 7,6% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących zwolnienia oraz 0,3% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu.

Najwięcej osób planowano zwolnić z branży *energetyka odnawialna* (35 osób) oraz *usługi logistyczne..* (33 osoby). Najgorsza sytuacja przedstawiała się w branży *energetyka odnawialna*, gdzie planowane zwolnienia stanowiły 38,5% wszystkich planowanych zwolnień. Powodem zwolnień była likwidacja jednej firmy. W próbie badawczej *energetyka odnawialna* stanowiła 6,1% wszystkich podmiotów. Redukcji

zatrudnienia nie planowała *branża chemiczna i papiernicza*, która stanowiła 5,6% udziału w próbie badawczej. Dobra sytuacja zauważalna była również w branży *przemysł maszynowy...*, gdzie udział planowanego zwolnienia był relatywnie niski (4,4%) wobec udziału podmiotów w próbie badawczej (16,9%).

PODREGIONY

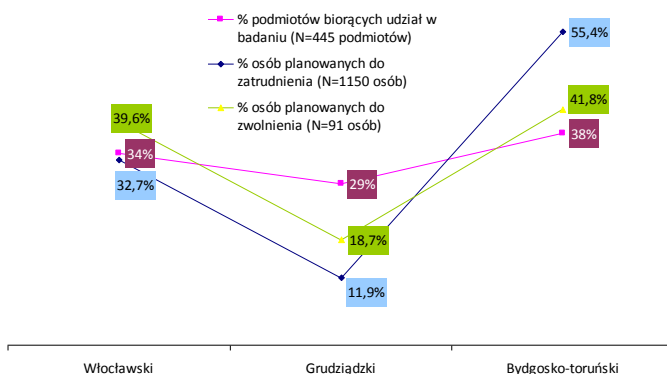
Tabela 10. Wielkość planowanego zatrudnienia oraz zwolnień w podregionach w województwie kujawsko-pomorskim do końca 2014 r.

Podregion	Zatrudnienia		Zwolnienia	
	Liczba osób planowana do zatrudnienia	Liczba podmiotów planująca zatrudniać	Liczba osób planowana do zwolnienia	Liczba podmiotów planująca zwalniać
Włocławski	376	54	36	5
Grudziądzki	137	41	17	4
Bydgosko-toruński	637	61	38	3
Ogółem	1150	156	91	12

Źródło: Badania własne WUP.

Ponad połowa planowanego zatrudnienia dotyczyła podregionu bydgosko-toruńskiego (55,4%). Na tym obszarze planowano również najwięcej zwolnień (41,8%). Prawie 40% redukcji zatrudnienia dotyczyło podregionu włocławskiego. Najmniejszy udział zarówno zwiększenia zatrudnienia jak i zwolnienia odnotowano w podregionie grudziądzkim. Poniżej zaprezentowano udział planowanych osób do zatrudnienia i zwolnienia wraz z udziałem podmiotów w podregionach.

Wykres 12. Udział osób planowanych do zatrudnienia (N=1150 osób) i zwolnienia (N=91 osób) do końca 2014 r. oraz udział podmiotów biorących udział w badaniu (N=445 podmiotów) w podregionach w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badania własne WUP.

2.1. BILANS PLANÓW ZATRUDNIENIOWYCH

Zweryfikowano bilans planów zatrudnieniowych (zatrudnienie netto) pracodawców w ramach poszczególnych branż i podregionów, porównując ze sobą liczbę osób, które planuje się zatrudnić w 2014 r., z liczbą osób, które planuje się zwolnić do końca 2014 r.

Tabela 11. Wielkość planowanego zatrudnienia oraz planowanych zwolnień do końca 2014 r. w odniesieniu do liczby zatrudnionych ogółem w końcu 2013 r. w badanych podmiotach według branż kluczowych (liczba osób).

Branża	Zatrudnienie ogółem (stan w końcu 2013 r.)	Wielkość planowanego zatrudnienia	Wielkość planowanego zwolnienia	Bilans planowanych zmian
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	7659	63	12	51
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	7503	422	33	389
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	7374	394	4	390
Przetwórstwo spożywcze	2838	213	7	206
Energetyka odnawialna	1362	25	35	-10
Branża chemiczna i papiernicza	1180	33	0	33
Ogółem	27916	1150	91	1059

Źródło: Badania własne WUP.

Tabela powyżej przedstawia branże uszeregowane ze względu na wielkość zatrudnienia odnotowanego w końcu 2013 r. Największe dodatnie bilanse dotyczyły branż: *przemysł maszynowy*.. (wzrost zatrudnienia o 390 osób) i *usługi logistyczne*.. (wzrost zatrudnienia o 389 osób).

Plany zatrudnieniowe netto porównano z liczbą osób zatrudnionych w końcu 2013 r.

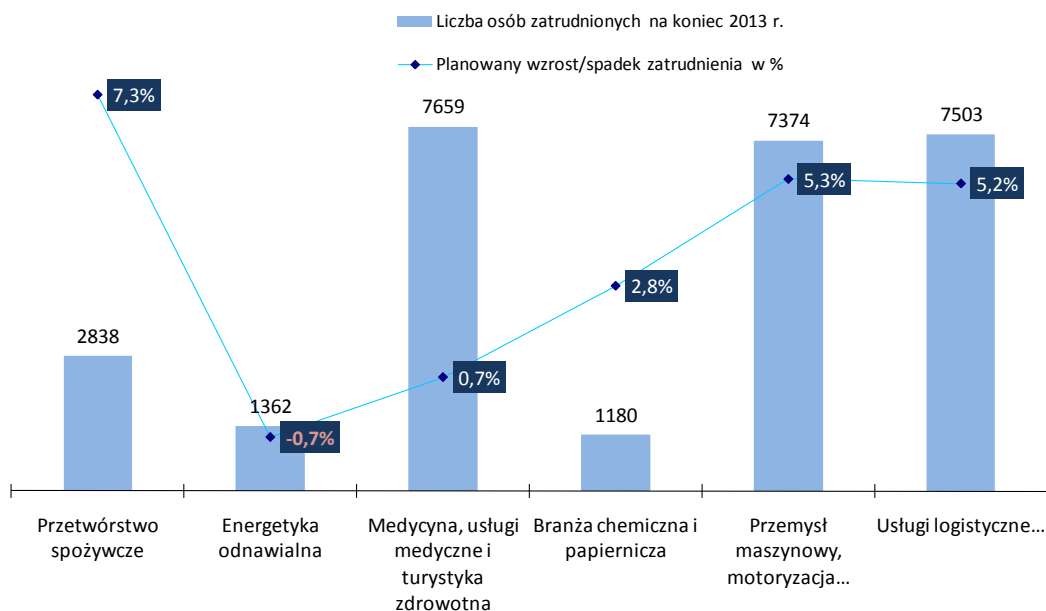
Zatrudnienie w podmiotach biorących udział w badaniu miało wzrosnąć do końca 2014 r. o 3,8%.

BRANŻE

W większości branż odnotowano dodatni bilans planowanych zmian w zatrudnieniu, poza *energetyką odnawialną*, gdzie zatrudnienie miało zmniejszyć

się o 0,7% (o 10 osób). Zwolnienia związane były z likwidacją podmiotu działającego w tej branży. Największy wzrost zatrudnienia planowany był w branży *przetwórstwo spożywcze* (7,3%). Na wykresie poniżej zaprezentowano wielkość zatrudnienia oraz planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r.

Wykres 13. Liczba zatrudnionych ogółem i planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. według branż strategicznych w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badania własne WUP.

PODREGIONY

We wszystkich podregionach planowano wzrost poziomu zatrudnienia. W podregionie bydgosko-toruńskim wyniósł 4,7%, we włocławskim - 3,8%, najmniejszy w podregionie grudziądzkim - 1,9%. Warto zaznaczyć, że w podregionie bydgosko-toruńskim koncentrowała się prawie połowa planowanego zatrudnienia w całym województwie w podmiotach biorących udział w badaniu. Analizując poniższą tabelę, można zauważyć, w których podregionach, jakie branże najlepiej się rozwijają, w których planowany był największy wzrost zatrudnienia.

Tabela 12. Planowany wzrost/spadek zatrudnienia do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego

Branża	Podregion			Ogółem dla województwa
	włocławski	grudziądzki	bydgosko-toruński	
Przetwórstwo spożywcze	16,7%	-0,2%	2,6%	7,3%
Energetyka odnawialna	9,1%	5,5%	-1,6%	-0,7%
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	1,2%	0,2%	0,1%	0,7%
Branża chemiczna i papiernicza	3,7%	2,8%	2,1%	2,8%
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	2,8%	3,1%	6,8%	5,3%
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	2,3%	5,4%	6,9%	5,2%
Ogółem	3,8%	1,9%	4,7%	3,8%

Źródło: Badania własne WUP.

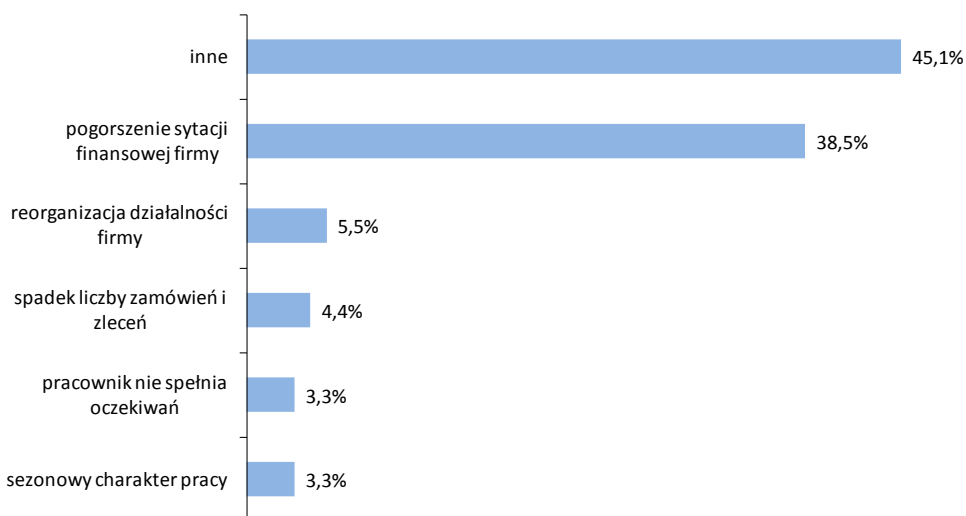
Według planów pracodawców, *przetwórstwo spożywcze* najlepiej powinno się rozwijać w podregionie włocławskim. Planowany wzrost zatrudnienia wyniósł tam 16,7%. W pozostałych podregionach był znacznie mniejszy, a nawet ujemny. *Energetyka odnawialna* miała zwiększyć zatrudnienie w podregionie włocławskim (o 9,1%) i grudziądzkim (o 5,5%). Z powodu likwidacji firmy, podregion bydgosko-toruński miał odnotować przewidywany spadek zatrudnienia w tej branży. Podregion grudziądzki charakteryzuje się również planowanym wzrostem zatrudnienia w branży *usługi logistyczne...* (5,4%). Podregion bydgosko-toruński z kolei ma potencjał rozwoju *usług logistycznych* (6,9% wzrostu zatrudnienia) oraz *przemysłu maszynowego, motoryzacji...* (6,8% wzrostu zatrudnienia).

2.2. PLANY ZMNIEJSZENIA ZATRUDNIENIA DO KOŃCA 2014 R.

12 pracodawców z branż strategicznych dla województwa kujawsko-pomorskiego zadeklarowało zwolnienia do końca 2014 r. Stanowili oni 2,7% próby badawczej. Planowano zmniejszyć zatrudnienie o 91 osób, co stanowiło 0,3% zatrudnionych w podmiotach objętych badaniem.

POWODY ZMNIEJSZENIA ZATRUDNIENIA

Wykres 14. Powody zmniejszenia zatrudnienia do końca 2014 r. (w %, N=91 osób)

Kategoria "inne" obejmuje głównie osoby planowane do zwolnienia z powodu likwidacji firmy.

Źródło: Badania własne WUP.

Analizując powody zwolnień, można zauważyć znaczące zmiany w odpowiedziach respondentów w porównaniu z badaniami przeprowadzonymi na próbie 2000 pracodawców wszystkich sekcji PKD w latach ubiegłych. Prawie **40,0% (35 osób)** planowanej redukcji zatrudnienia do końca 2014 r. związane było z **"pogorszeniem sytuacji finansowej firmy"** (większość osób z branży *usługi logistyczne*..). Niewielkie udziały zdobyły odpowiedzi takie jak: "reorganizacja działalności firmy", "spadek liczby zamówień i zleceń" oraz gdy "pracownik nie spełnia oczekiwań". W poprzednich pomiarach najczęściej wymienianym powodem zwolnień pracowników był **"sezonowy charakter pracy"**. W tegorocznym pomiarze tylko jeden pracodawca z branży *usługi logistyczne*... planował zwolnić do końca 2014 r. **3 osoby** z tego powodu. Natomiast aż 45,0% (41 osób) redukcji zatrudnienia związane było z innymi niż wymienione w kwestionariuszu ankiety powodami (m.in. z powodu likwidacji firmy zwolnionych do 2014 r. miało być: 35 osób z branży *energetyka odnawialna*).

ZAWODY, W KTÓRYCH PLANOWANO ZWALNIAĆ

Pracodawcy biorący udział w badaniu zadeklarowali plany zwolnienia **91 osób w 27 różnych zawodach** do końca 2014 r. Najwięcej, 17,6% planowanej redukcji dotyczyło osób z zawodami: **pozostali pracownicy obsługi biurowej** oraz 13,2% - osób z zawodem **inkasent**. Poniższa tabela przedstawia wszystkie wymienione przez pracodawców zawody, w których planowane były zwolnienia.

Tabela 13. Zawody, w których pracodawcy branż strategicznych planowali redukcję zatrudnienia do końca 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim

L.p.	Zawód	Liczba osób	L.p.	Zawód	Liczba osób
1	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	16	15	Salowa	2
2	Inkasent	12	16	Dyrektor finansowy	1
3	Aparatowy procesów chemicznych	7	17	Dyrektor wykonawczy	1
4	Magazynier	6	18	Prezes	1
5	Piekarz	6	19	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	1
6	Konserwator części	5	20	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1
7	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług	4	21	Technik analityk	1
8	Robotnik gospodarczy	4	22	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1
9	Pielęgniarka	3	23	Przedstawiciel handlowy	1
10	Technik fizjoterapii	3	24	Sanitariusz szpitalny	1
11	Dyspozytor transportu samochodowego	3	25	Mechanik samochodów osobowych	1
12	Kasjer biletowy	3	26	Pracznia	1
13	Pozostali spawacze i pokrewni	3	27	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	1
14	Mistrz produkcji w przemyśle chemicznym	2		Ogółem	91

Źródło: Badania własne WUP.

BRANŻE

Zawody, w których planowano zwalniać w poszczególnych branżach:

Energetyka odnawialna - 35 osób (38,5%)

- Pozostali pracownicy obsługi biurowej – 16 osób
- Aparatowy procesów chemicznych – 7 osób
- Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług – 4 osoby
- Mistrz produkcji w przemyśle chemicznym – 2 osoby
- Magazynier – 2 osoby
- Dyrektor finansowy – 1 osoba
- Dyrektor wykonawczy – 1 osoba
- Prezes – 1 osoba

- Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy – 1 osoba

Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka - 33 osoby (36,3%)

- Inkasent – 12 osób
- Konserwator części – 5 osób
- Magazynier – 4 osoby
- Dyspozytor transportu samochodowego – 3 osoby
- Robotnik gospodarczy – 3 osoby
- Kasjer biletowy – 3 osoby
- Pozostali spawacze i pokrewni – 3 osoby

Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna - 12 osób (13,2%)

- Pielęgniarka – 3 osoby
- Technik fizjoterapii – 3 osoby
- Salowa – 2 osoby
- Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych – 1 osoba
- Technik analityk – 1 osoba
- Sanitariusz szpitalny – 1 osoba

Przetwórstwo spożywcze - 7 osób (7,7%)

- Piekarz – 6 osób
- Robotnik gospodarczy – 1 osoba
- Pracznia – 1 osoba

Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa - 4 osoby (4,4%)

- Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów – 1 osoba
- Przedstawiciel handlowy – 1 osoba
- Mechanik samochodów osobowych – 1 osoba
- Pozostali pracownicy przy pracach prostych – 1 osoba

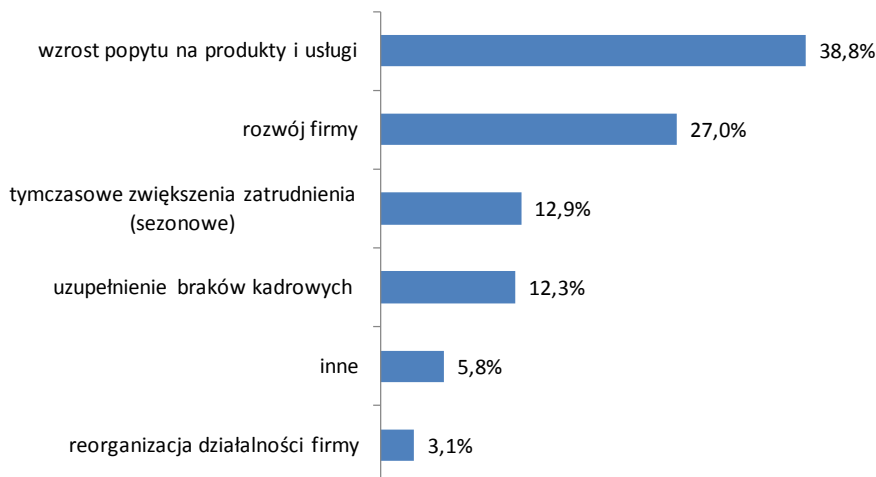
2.3. PLANY ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW DO KOŃCA 2014 R.

156 (35,1% próby badawczej) pracodawców z branż strategicznych dla województwa kujawsko-pomorskiego zadeklarowało zatrudnienie 1150 osób do końca 2014 r., czyli 4,1% wszystkich zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu.

POWODY ZWIĘKSZENIA ZATRUDNIENIA

Poniższy wykres przedstawia udział wskazań odpowiedzi na pytanie o główny powód zatrudnienia osób do końca 2014 r.

Wykres 15. Powody zatrudnienia pracowników do końca 2014 r. (w %, N=1150 osób)

Źródło: Badania własne WUP.

Najczęściej wskazywanym powodem zatrudnienia pracowników był **"wzrost popytu na produkty i usługi"**. Tak głównie odpowiadali pracodawcy z branży *przemysł maszynowy...* (dotyczyło to 358 osób planowanych do zatrudnienia). Nieco rzadziej respondenci wskazywali na **"rozwój firmy"** (220 wskazań w branży *usługi logistyczne...*, 28 - *przetwórstwo spożywcze*, 27 - *branża chemiczna i papiernicza*). **"Tymczasowe zwiększenie zatrudnienia"** dotyczyło głównie *przetwórstwa spożywczego* (103 osoby), a **"uzupełnienie braków kadrowych"** - *usług logistycznych* (77 osób) i *medycyny, usług medycznych...* (32 osoby).

ZAWODY, W KTÓRYCH PLANOWANO ZATRUDNIAĆ

Pracodawcy biorący udział w badaniu zadeklarowali zatrudnienie 1150 osób w **134 różnych zawodach**. Poniżej przedstawiono zawody, w których planowano zatrudnić 10 i więcej osób.

Tabela 14. Zawody, w których pracodawcy kluczowych branż planowali zatrudnienie osób do końca 2014 r. (10 i więcej osób)

L.p.	Zawód	Liczba osób	L.p.	Zawód	Liczba osób
1	Kierowca autobusu	119	12	Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	20
2	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	102	13	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	19
3	Kierowca samochodu ciężarowego	92	14	Sprzedawca	17
4	Ślusarz	90	15	Opiekun osoby starszej	15
5	Pozostali spawacze i pokrewni	81	16	Robotnik gospodarczy	11
6	Kierowca mechanik	68	17	Pielęgniarka	11
7	Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	60	18	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	10
8	Elektryk	30	19	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	10
9	Mechanik taboru kolejowego	30	20	Monter elektroniki - aparatura pomiarowa	10
10	Inżynier transportu kolejowego	30	21	Mechanik pojazdów samochodowych	10
11	Dyżurny ruchu i stacji metra	20	22	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	10

Źródło: Badania własne WUP.

BRANŻE

Zawody, których planowano zatrudnienie w poszczególnych branżach (przedstawiono poniżej zawody, w których planowano zatrudnić 10 i więcej osób):

Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka - ogółem: 422 osoby (36,7%)

- Kierowca autobusu – 119 osób
- Kierowca samochodu ciężarowego – 92 osoby
- Kierowca mechanik – 67 osób
- Dyżurny ruchu i stacji metra – 20 osób
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej – 17 osób

Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa - ogółem: 394 osoby (34,3%)

- Ślusarz – 88 osób
- Pozostali spawacze i pokrewni – 81 osób
- Elektryk – 30 osób
- Mechanik taboru kolejowego – 30 osób
- Inżynier transportu kolejowego – 30 osób
- Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych – 20 osób
- Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych – 10 osób

Przetwórstwo spożywcze - ogółem: 213 osób (18,5%)

- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 102 osoby

- Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych – 60 osób
- Sprzedawca – 17 osób
- Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 10 osób

Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna - ogółem: 63 osoby (5,5%)

- Opiekun osoby starszej – 15 osób
- Pielęgniarka – 11 osób

Branża chemiczna i papiernicza - ogółem: 33 osoby (2,9%)

- Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury – 10 osób

Energetyka odnawialna - ogółem: 25 osób (2,2%)

- Monter elektronik – aparatura pomiarowa – 10 osób

2.4. ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACOWNIKÓW I KOMPETENCJE WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

Tabela 15. Planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. według wielkich grup zawodów

Wielka grupa zawodów	Liczba osób planowana do zatrudniania			Liczba osób planowana do zwolnienia	Bilans planowanych zmian w zatrudnieniu
	ogółem	w tym stanowisk subsydiowanych	% subsydiowanych w grupie wielkiej		
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5	0	0,0%	7	-2
Specjaliści	73	35	47,9%	5	68
Technicy i inny średni personel	65	25	38,5%	8	57
Pracownicy biurowi	33	0	0,0%	37	-4
Pracownicy usług i sprzedawcy	47	11	23,4%	8	39
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	429	234	54,5%	10	419
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	370	42	11,4%	7	363
Pracownicy przy pracach prostych	128	3	2,3%	9	119
Ogółem	1150	350	30,4%	91	1059

Źródło: Badania własne WUP.

Największe zapotrzebowanie na pracowników odnotowano w grupach: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* oraz *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*. Najwięcej zwolnień planowano w grupie *pracowników biurowych*. W poniższych tabelach zaprezentowano opisy zapotrzebowania na pracowników według wielkich grup zawodów. Uwzględniono najczęściej wskazywane odpowiedzi/kategorie.

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 5 (bez subsydiowanych miejsc pracy).

Powód zatrudnienia: wzrost popytu na produkty i usługi (3 osoby); uzupełnienie braków kadrowych (2 osoby).

Kompetencje: aplikacje biurowe (2 osoby); język angielski (2 osoby); prawo jazdy kat. B (3 osoby); wymagane dwuletnie doświadczenie na podobnym stanowisku (2 osoby); wiedza z zakresu technologii produkcji (3 osoby).

Cechy indywidualne: gotowość do podnoszenia kwalifikacji, chęć rozwoju (2 osoby), dobra organizacja pracy własnej (2 osoby).

Wykształcenie: policealne i średnie zawodowe (3 osoby); wyższe (2 osoby).

Branża: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (3 osoby), *przetwórstwo spożywcze* (2 osoby).

Podregion: bydgosko-toruński (2 osoby); wrocławski (2 osoby); grudziądzki (1 osoba).

Najczęściej poszukiwane zawody: kierownik do spraw kontroli jakości (2 osoby); pozostali dyrektorzy generalni i wykonawczy (2 osoby); główny technolog (1 osoba).

Specjaliści

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 73, w tym subsydiowanych miejsc pracy: 35.

Powód zatrudnienia: wzrost popytu na produkty i usługi (36 osób), rozwój firmy (16 osób), reorganizacja działalności firmy (10 osób), uzupełnienie braków kadrowych (10 osób).

Kompetencje: aplikacje biurowe (44 osoby), oprogramowanie specjalistyczne (9 osób), znajomość programów związanych z logistyką (4 osoby), język angielski (46 osób), język niemiecki (34 osoby), język rosyjski (32 osoby), prawo jazdy kat. B (15 osób), doświadczenie na podobnym stanowisku (roczne - 15 osób; dwuletnie - 4 osoby; ponad dwuletnie - 3 osoby), znajomość technologii produkcji (37 osób).

Cechy indywidualne: staranność wykonywania pracy (66 osób); obowiązkowość, pracowitość (63 osoby); dobra organizacja pracy własnej (62 osoby); odporność na stres (60 osób); komunikatywność (57 osób); zaangażowanie (57 osób); szybkość uczenia się (54 osoby); gotowość do podnoszenia kwalifikacji, chęć rozwoju (52 osoby); samodzielność (51 osób); zdolność do analitycznego myślenia (51 osób); umiejętność pracy zespołowej (48 osób).

Wykształcenie: wyższe (63 osoby).

Branża: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (40 osób).

Podregion: bydgosko-toruński (39 osób); włocławski (23 osoby); grudziądzki (11 osób).

Najczęściej poszukiwane zawody: inżynier transportu kolejowego (30 osób); pielęgniarz (11 osób); specjalista do spraw sprzedaży (7 osób); fizjoterapeuta (5 osób).

Technicy i inny średni personel

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 65, w tym **subsydiowanych** miejsc pracy: 25.

Powód zatrudnienia: uzupełnienie braków kadrowych (23 osoby); rozwój firmy (18 osób); wzrost popytu na produkty i usługi (12 osób).

Kompetencje: aplikacje biurowe (16 osób); oprogramowanie specjalistyczne (6 osób); język angielski (9 osób), język niemiecki (5 osób); prawo jazdy kat. B (30 osób); wymagane roczne doświadczenie na podobnym stanowisku (28 osób); znajomość technologii produkcji (7 osób).

Cechy indywidualne: obowiązkowość, pracowitość (57 osób); staranność wykonywania pracy (52 osoby); odporność na stres (52 osoby); dobra organizacja pracy własnej (48 osób); samodzielność (45 osób); umiejętność pracy zespołowej (32 osoby); komunikatywność (32 osoby).

Wykształcenie: średnie ogólnokształcące (25 osób).

Branża: *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* (37 osób).

Podregion: włocławski (37 osób); grudziądzki (19 osób); bydgosko-toruński (9 osób).

Najczęściej poszukiwane zawody: opiekun osoby starszej (15 osób); przedstawiciel handlowy (8 osób); ratownik medyczny (5 osób).

Pracownicy biurowi

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 33 (bez subsydiowanych miejsc pracy).

Powód zatrudnienia: wzrost popytu na produkty i usługi (19 osób); rozwój firmy (5 osób); uzupełnienie braków kadrowych (5 osób).

Kompetencje: oprogramowanie specjalistyczne (16 osób); aplikacje biurowe (10 osób); programy związane z logistyką (5 osób); język angielski (21 osób), język niemiecki (15 osób), język rosyjski (15 osób); prawo jazdy kat. B (6 osób); wymagane roczne doświadczenie na podobnym stanowisku (9 osób).

Cechy indywidualne: umiejętność pracy zespołowej (31 osób); staranność wykonywania pracy (29 osób); odporność na stres (27 osób); obowiązkowość, pracowitość (26 osób); samodzielność (26 osób); dobra organizacja pracy własnej (25 osób); komunikatywność (25 osób).

Wykształcenie: policealne i średnie zawodowe (18 osób).

Branża: usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka (27 osób).

Podregion: bydgosko-toruński (21 osób); włocławski (8 osób); grudziądzki (4 osoby).

Najczęściej poszukiwane zawody: pozostali pracownicy obsługi biurowej (19 osób); dyspozytor transportu samochodowego (6 osób).

Pracownicy usług i sprzedawcy

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 47, w tym subsydiowanych miejsc pracy: 11.

Powód zatrudnienia: rozwój firmy (27 osób); wzrost popytu na produkty i usługi (12 osób).

Kompetencje: aplikacje biurowe (12 osób); język angielski (1 osoba); prawo jazdy kat. B (12 osób); wymagane roczne doświadczenie na podobnym stanowisku (25 osób); wiedza z zakresu marketingu i sprzedaży (8 osób); znajomość zasad BHP (5 osób).

Cechy indywidualne: obowiązkowość, pracowitość (37 osób); dobra organizacja pracy własnej (34 osób); staranność wykonywania pracy (34 osoby); umiejętność pracy zespołowej (27 osób); komunikatywność (27 osób); samodzielność (24 osoby); szybkość uczenia się (24 osoby).

Wykształcenie: zasadnicze zawodowe (25 osób), gimnazjalne i poniżej (12 osób).

Branża: przetwórstwo spożywcze (20 osób).

Podregion: włocławski (22 osoby); bydgosko-toruński (14 osób); grudziądzki (11 osób).

Najczęściej poszukiwane zawody: sprzedawca (17 osób); robotnik gospodarczy (11 osób).

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 429, w tym **subsydiowanych** miejsc pracy: 234.

Powód zatrudnienia: wzrost popytu na produkty i usługi (311 osób); rozwój firmy (41 osób).

Kompetencje: znajomość oprogramowania specjalistycznego (10 osób); aplikacje biurowe (2 osoby); język angielski (213 osób), język niemiecki (200 osób), język rosyjski (200 osób), język włoski (200 osób), prawo jazdy kat. B (25 osób); wymagane roczne doświadczenie na podobnym stanowisku (66 osób); wiedza z zakresu technologii produkcji (31 osób).

Cechy indywidualne: staranność wykonywania pracy (402 osoby); szybkość uczenia się (370 osób); obowiązkowość, pracowitość (320 osób); dobra organizacja pracy własnej (315 osób); samodzielność (297 osób); zaangażowanie (293 osoby); komunikatywność (262 osoby).

Wykształcenie: zasadnicze zawodowe (375 osób).

Branża: *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (325 osób).

Podregion: bydgosko-toruński (283 osoby); włocławski (99 osób); grudziądzki (47 osób).

Najczęściej poszukiwane zawody: ślusarz (90 osób); pozostali spawacze i pokrewni (81 osób); pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych (60 osób); mechanik taboru kolejowego (30 osób); elektryk (30 osób).

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 370, w tym **subsydiowanych** miejsc pracy: 42.

Powód zatrudnienia: rozwój firmy (203 osoby); uzupełnienie braków kadrowych (70 osób); wzrost popytu na produkty i usługi (47 osób).

Kompetencje: znajomość programów związanych z logistyką (9 osób); język angielski (73 osoby), język niemiecki (33 osoby); prawo jazdy kat. D (189 osób), prawo jazdy kat. C+E (98 osób), prawo jazdy kat. B (27 osób); doświadczenie na podobnym stanowisku (dłuższe niż dwuletnie – 130 osób, roczne – 105 osób), znajomość zasad BHP (5 osób); wiedza z zakresu marketingu i sprzedaży (3 osoby); inna wiedza specjalistyczna (212 osób), w tym m.in.: umiejętności prowadzenia autobusu, przewozu osób.

Cechy indywidualne: obowiązkowość, pracowitość (326 osób); komunikatywność (244 osoby); odporność na stres (243 osoby); zaangażowanie (214 osób); staranność wykonywania pracy (184 osoby).

Wykształcenie: zasadnicze zawodowe (275 osoby).

Branża: usługi logistyczne-transport, spedycja, logistyka (338 osób).

Podregion: bydgosko-toruński (250 osób); włocławski (78 osób); grudziądzki (42 osoby).

Najczęściej poszukiwane zawody: kierowca autobusu (119 osób); kierowca samochodu ciężarowego (92 osoby); kierowca mechanik (68 osób).

Pracownicy przy pracach prostych

Liczba osób planowanych do zatrudnienia: 128, w tym **subsydiowanych** miejsc pracy: 3.

Powód zatrudnienia: tymczasowe zwiększenie zatrudnienia (108 osób).

Kompetencje: prawo jazdy kat. B (2 osoby); wymagane roczne doświadczenie na podobnym stanowisku (10 osób).

Cechy indywidualne: obowiązkowość, pracowitość (20 osób); staranność wykonywania pracy (15 osób); umiejętność pracy zespołowej (12 osób).

Wykształcenie: gimnazjalne i poniżej (108 osób), zasadnicze zawodowe (20 osób).

Branża: przetwórstwo spożywcze (112 osób).

Podregion: włocławski (107 osób); bydgosko-toruński (19 osób); grudziądzki (2 osoby).

Najczęściej poszukiwane zawody: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (102 osoby); pozostali robotnicy przy pracach prostej w przemyśle (10 osób); bagażowy (6 osób).

2.5. PROFIL IDEALNEGO PRACOWNIKA

Na podstawie informacji pochodzących z badania 445 pracodawców z województwa kujawsko-pomorskiego zrealizowanego w 2014 r. dokonano próby określenia **kompetencji**, które będą cenione wśród kandydatów na oferowane stanowiska. Poniżej zaprezentowano informacje dotyczące **10 najczęściej poszukiwanych zawodów** wraz z najczęściej wskazywanymi kompetencjami oraz powodem zatrudnienia.

1. Kierowca autobusu

Kto poszukuje?

119 osób w tym zawodzie planowało zatrudnić **9 podmiotów** do końca 2014 r. (8 podmiotów pochodziło z sektora prywatnego, a 1 z sektora publicznego). 103 pracowników planowano zatrudnić w 3 podmiotach małych, 6 pracowników w 3 podmiotach średnich oraz 10 pracowników w 3 podmiotach dużych. Wszystkie miejsca pracy zostały zadeklarowane przez pracodawców z branży *usługi logistyczne – transport, spedycja, logistyka*. Zwiększenie zatrudnienia o 108 osób spowodowane było **rozwojem firmy**, 6 pracowników planowano zatrudnić w ramach **prac sezonowych**, a 5 osób w związku z **uzupełnieniem braków kadrowych**. Żadne z oferowanych stanowisk nie wiązało się z zatrudnieniem subsydiowanym.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (112 osób), 4 miejsca pracy dla osób z wykształceniem **gimnazjalnym i poniżej**, a 3 miejsca pracy dla osób z wykształceniem **średnim ogólnokształcącym**.

W przypadku 104 miejsc pracy oczekiwano **więcej niż dwuletniego doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku**, od 4 osób oczekiwano **dwuletniego doświadczenia**, a **rocznego doświadczenia** od 3 osób. Od 8 kandydatów nie oczekiwano żadnego doświadczenia.

Pracodawcy wymagali od pracowników **obowiązkowości, pracowitości** (119 wskazań), **komunikatywności** (116 wskazań), **zaangażowania** (113 wskazań) oraz **odporności na stres** (109 wskazań). Wszyscy kandydaci do pracy w zawodzie kierowca autobusu powinni posiadać **prawo jazdy kat. D**.

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie kierowca autobusu:

- bydgoski – 102 osoby;
- m. Bydgoszcz – 6 osób;
- brodnicki – 4 osoby;
- lipnowski – 2 osoby;
- m. Włocławek – 2 osoby;
- m. Grudziądz – 2 osoby;
- sępoleński – 1 osoba.

2. Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym

Kto poszukuje?

102 osoby w tym zawodzie planowano zatrudnić w **2 podmiotach z sektora prywatnego** do końca 2014 r. Wszystkie miejsca pracy zostały zadeklarowane przez pracodawców z branży *przetwórstwo spożywcze*. Głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników było **tymczasowe zwiększenie zatrudnienia**. 100 pracowników planowano zatrudnić w podmiocie dużym, a 2 pracowników w podmiocie małym. Żadne z oferowanych stanowisk nie dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **gimnazjalnym i poniżej** (100 osób). Od 2 osób oczekiwano wykształcenia **zasadniczego zawodowego**. Pracodawcy nie oczekiwali od kandydatów na to stanowisko jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego.

Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym powinien cechować się **szybkością uczenia się** (2 wskazania), **starannością wykonywania pracy** (2 wskazania), **obowiązkowością, pracowitością** (2 wskazania), **zaangażowaniem** (2 wskazania) oraz **odpornością na stres** (2 wskazania). Od 100 pracowników nie wymagano konkretnych cech indywidualnych. W ramach dwóch miejsc pracy pracodawca wymagał książeczki sanitarno-epidemiologicznej.

Od żadnego z kandydatów na stanowisko robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym nie oczekiwano znajomości programów komputerowych, języka obcego, wiedzy specjalistycznej ani prawa jazdy.

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym:

- mogileński – 100 osób;
- żniński – 2 osoby.

3. Kierowca samochodu ciężarowego

Kto poszukuje?

92 osoby w tym zawodzie planowano zatrudnić w **25 prywatnych podmiotach** do końca 2014 r. Wszystkie miejsca pracy zostały zgłoszone z branży *usługi logistyczne – transport, spedycja, logistyka*. Głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był **wzrost popytu na produkty i usługi** (33 osoby), **rozwój firmy** (23 osoby), **tymczasowe zwiększenie zatrudnienia** (22 osoby), **uzupełnienie braków kadrowych** (10 osób) oraz **reorganizacja działalności firmy** (4 osoby). 62 pracowników planowano zatrudnić w 6 podmiotach dużych, 20 pracowników w 12 podmiotach średnich oraz 10 pracowników w 7 podmiotach małych. Większość z oferowanych stanowisk (66 osób) dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego, pozostałe miejsca pracy (26 osób) były subsydiowane.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (78 osób), **gimnazjalnym i poniżej** (11 osób) oraz **policealnym i średnim zawodowym** (3 osoby).

Pracodawcy oczekiwali od kandydatów **rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku** (64 osoby), **dłuższego niż dwuletnie** (14 osób) lub **co najmniej dwuletniego doświadczenia** (7 osób). Kierowca samochodu ciężarowego powinien cechować się: **dobrą organizacją pracy własnej** (60 wskazań), **obowiązkowością, pracowitością** (58 wskazań), **odpornością na stres** (55 wskazań), **samodzielnością** (50 wskazań), **starannością wykonywania pracy** (49 wskazań), **komunikatywnością** (47 wskazań) i **zaangażowaniem** (46 wskazań).

65 osób powinno znać **język angielski**, 28 osób **język niemiecki**, a 1 osoba **język włoski**. Pracodawcy oczekiwali **wiedzy z zakresu przepisów BHP** (4 osoby), **prawa jazdy kat. C+E** (88 osób) oraz **znajomości krajów UE i niekaralności** (3 osoby).

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie kierowca samochodu ciężarowego:

■ m. Bydgoszcz – 35 osób;	■ aleksandrowski – 2 osoby;
■ nakielski – 30 osób;	■ m. Grudziądz – 2 osoby;
■ żniński – 6 osób;	■ grudziądzki – 1 osoba;
■ rypiński – 5 osób;	■ tucholski – 1 osoba;
■ m. Włocławek – 5 osób;	■ bydgoski – 1 osoba;
■ włocławski – 3 osoby;	■ toruński – 1 osoba;

4. Ślusarz

Kto poszukuje?

90 osób w tym zawodzie planowało zatrudnić **8 prywatnych podmiotów** do końca 2014 r. Miejsca pracy w większości (88 osób) pochodziły z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa*. Głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był **wzrost popytu na produkty i usługi** (86 osób). 88 osób w tym zawodzie planowano zatrudnić w 7 podmiotach dużych, a 2 osoby w podmiocie średnim. Większość z oferowanych stanowisk (60 osób) dotyczyła zatrudnienia subsydiowanego, pozostałe miejsca pracy były niesubsydiowane.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (82 osoby). Dla osób z wykształceniem **gimnazjalnym i poniżej** oferowano 8 miejsc pracy.

Pracodawcy oczekiwali od kandydatów **co najmniej dwuletniego doświadczenia na podobnym stanowisku** (10 osób) oraz **doświadczenia rocznego** (8 osób).

Według pracodawców poszukiwane osoby w zawodzie ślusarz powinny cechować się: **starannością wykonywania pracy** (89 wskazań), **szybkością uczenia się** (79 wskazań), **dobrą organizacją pracy własnej** (79 wskazań), **obowiązkowością, pracowitością** (77 wskazań), **zaangażowaniem** (77 wskazań), **samodzielnością** (77 wskazań) oraz **komunikatywnością** (70 wskazań).

Poszukiwano 60 osób ze znajomością **języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego**. Od **10 kandydatów** oczekiwano **uprawnień na wózki widłowe i obsługę komputera**.

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie ślusarz:

- m. Bydgoszcz – 60 osób;
- brodnicki – 10 osób;
- aleksandrowski – 8 osób;
- bydgoski – 5 osób;
- nakielski – 2 osoby;
- włocławski – 2 osoby;
- żniński – 2 osoby;
- m. Toruń – 1 osoba.

5. Pozostali spawacze i pokrewni

Kto poszukuje?

81 osób w tym zawodzie planowały zatrudnić **4 prywatne podmioty** do końca 2014 r. 73 pracowników planowano zatrudnić w 3 podmiotach dużych, 8 pracowników w 1 podmiocie małym. Wszystkie miejsca pracy zostały zadeklarowane przez pracodawców z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa*. Zwiększenie zatrudnienia spowodowane było **wzrostem popytu na produkty i usługi**. Zatrudnieniem subsydiowanym planowano objąć 63 osoby.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (73 osoby), 8 miejsc pracy dla osób z wykształceniem **gimnazjalnym i poniżej**.

W przypadku 13 miejsc pracy oczekiwano **co najmniej dwuletniego doświadczenia zawodowego** na podobnym stanowisku, a od 8 osób oczekiwano **rocznego doświadczenia zawodowego**.

Pracodawcy wymagali od pracowników: **staranności wykonywania pracy** (81 wskazań), **dobrej organizacji pracy własnej** (81 wskazań), **obowiązkowości**, **pracowitości** (78 wskazań), **samodzielności** (78 wskazań), **szybkości uczenia się** (70 wskazań), **zaangażowania** (70 wskazań), oraz **komunikatywności** (70 wskazań).

Od kandydatów oczekiwano znajomości **języka angielskiego** (60 osób), **języka niemieckiego** (60 osób), **języka rosyjskiego** (60 osób) oraz **języka włoskiego** (60 osób).

Poszukiwano 10 osób z **uprawnieniem na wózki widłowe i świadectwem spawacza**.

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie pozostali spawacze i pokrewni:

- m. Bydgoszcz – 63 osoby;
- brodnicki – 10 osób;
- bydgoski – 8 osób.

6. Kierowca mechanik

Kto poszukuje?

68 osób w tym zawodzie planowały zatrudnić **4 prywatne podmioty** do końca 2014 r. 67 pracowników planowano zatrudnić w 3 podmiotach dużych oraz 1 pracownika w podmiocie małym. Większość miejsc pracy (67 osób) zostało zadeklarowanych przez pracodawców z branży *usługi logistyczne – transport, spedycja, logistyka*. Zwiększenie zatrudnienia spowodowane było **uzupełnieniem braków kadrowych** (40 osób), **rozwojem firmy** (26 osób) oraz **wzrostem popytu na produkty i usługi** (2 osoby). Żadne z oferowanych stanowisk nie dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: większość miejsc pracy była przeznaczona dla osób z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (42 osoby). 26 miejsc pracy skierowano do osób z wykształceniem **gimnazjalnym i poniżej**. W większości przypadków (66 osób) pracodawca **nie oczekiwał doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku**.

Pracodawcy wymagali od pracowników: **obowiązkowości**, **pracowitości** (68 wskazań), **komunikatywności** (67 wskazań), **odporności na stres** (66 wskazań), **staranności wykonywania pracy** (42 wskazania) oraz **samodzielności** (41 wskazań).

W ramach 67 miejsc pracy wymagano posiadania **prawa jazdy kat. D**. Od kandydatów nie oczekiwano znajomości języka obcego ani znajomości specjalistycznych programów.

Gdzie?

Powiaty, w których planowano zatrudnienie osób w zawodzie kierowca mechanik:

- m. Toruń – 66 osób;
- m. Bydgoszcz – 1 osoba;
- bydgoski – 1 osoba.

7. Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych

Kto poszukuje?

60 osób w tym zawodzie planował zatrudnić **1 duży, prywatny podmiot** do końca 2014 r. Wszystkie miejsca pracy zostały zadeklarowane przez pracodawców z branży *przetwórstwo spożywcze*. Żadne oferowane stanowisko nie dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Pracodawca wskazał na inny, niż w wymienione w kafeterii, powód zatrudnienia.

Czego oczekuje pracodawca?

Poziom wykształcenia: od wszystkich kandydatów na to stanowisko oczekiwano wykształcenia **zasadniczego zawodowego**.

Pracodawca nie wymagał posiadania jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku, znajomości języka obcego, znajomości programów komputerowych, wiedzy specjalistycznej, czy prawa jazdy.

Zdaniem pracodawców, kandydat do pracy na wyżej wskazane stanowisko powinien cechować się **szybkością uczenia się** (60 wskazań) oraz **starannością wykonywania pracy** (60 wskazań).

Gdzie?

Powiat, w którym planowano zatrudnienie osób w zawodzie pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych:

- mogileński – 60 osób.

8. Elektryk

9. Mechanik taboru kolejowego

10. Inżynier transportu kolejowego

Jeden duży, prywatny podmiot z m. Bydgoszcz planował zatrudnić:

- 30 osób w zawodzie **elektryk** w branży *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa*,
- 30 osób w zawodzie **mechanik taboru kolejowego** w branży *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa*
- 30 osób w zawodzie **inżynier transportu kolejowego** w branży *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa*.

Zwiększenie zatrudnienia (w ramach zatrudnienia subsydiowanego) we wszystkich wskazanych wyżej zawodach spowodowane było **wzrostem popytu na produkty i usługi**.

Oczekiwania pracodawców:

- od kandydatów na stanowisko **elektryk** oraz **mechanik taboru kolejowego** oczekiwano wykształcenia **zasadniczego zawodowego**. Zdaniem pracodawców nie było konieczne posiadanie w tych zawodach doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku, znajomości programów komputerowych, wiedzy specjalistycznej ani prawa jazdy. Od kandydatów oczekiwano natomiast znajomości **języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego** oraz **włoskiego**. Według pracodawców powinni cechować się: **szybkością uczenia się, starannością wykonywania pracy, dobrą organizacją pracy własnej, obowiązkowością, pracowitością, zaangażowaniem, komunikatywnością** oraz **samodzielnością**.
- **inżynier transportu kolejowego** powinien wykazać się znajomością **języka angielskiego, niemieckiego** oraz **rosyjskiego**. Powinien posiadać wiedzę w zakresie **aplikacji biurowych** oraz **technologii produkcji**. Na stanowisko inżyniera transportu kolejowego poszukiwano osób z **wyższym wykształceniem** bez konieczności posiadania doświadczenia zawodowego oraz prawa jazdy. Według pracodawców powinni cechować się: **szybkością uczenia się, starannością wykonywania pracy, umiejętnością pracy zespołowej, gotowością do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, chęcią rozwoju, dobrą organizacją pracy własnej, obowiązkowością, pracowitością, zaangażowaniem, odpornością na stres, komunikatywnością, samodzielnością** oraz **zdolnością do analitycznego myślenia**.

2.6. OCZEKIWANY POZIOM WYKSZTAŁCENIA

Ankietowani pracodawcy określali, jakiego poziomu wykształcenia oczekują od kandydatów na oferowane stanowiska.

W przeprowadzonym badaniu pracodawcy najczęściej oczekiwali wykształcenia **zasadniczego zawodowego** (709 osób), a udział osób planowanych do zatrudnienia, od których oczekiwano takiego wykształcenia, w ogóle osób, które planuje się zatrudnić wyniósł 61,7%.

Wykształcenie **gimnazjalne i poniżej** dotyczyło 19,2% miejsc pracy, na których planowano zatrudnienie pracowników do końca 2014 r. (221 osób). **Policealne i średnie zawodowe** – 7,2% (83 osoby), **wyższe** – 7% (80 osób), **średnie ogólnokształcące** – 5% (57 osób).

BRANŻE

- *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* - najczęściej wskazywano na wykształcenie zasadnicze zawodowe - 303 osoby (76,9% osób planowanych do zatrudnienia w tej branży);
- *w usługach logistycznych - transport, spedycja, logistyka* wymagane było najczęściej wykształcenie zasadnicze zawodowe - 291 osób (69,0%);
- *w przetwórstwie spożywczym* najczęściej poszukiwano osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - 107 osób (50,2% osób planowanych do zatrudnienia w tej branży);
- *medycynie, usługach medycznych i turystyce zdrowotnej* - oczekiwano od kandydatów najczęściej wykształcenia średniego ogólnokształcącego - 26 osób (41,3%);
- *branża chemiczna i papiernicza* oczekiwała wykształcenia zasadniczego zawodowego - 17 osób (51,5%);
- *energetyce odnawialnej* - pracodawcy najczęściej wskazywali wykształcenie policealne i średnie zawodowe - 15 osób (60,0%).

POTRZEBY KADROWE PRACODAWCÓW A KWALIFIKACJE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH I BEZROBOTNYCH DO 30. ROKU ŻYCIA

Czy oczekiwania pracodawców co do poziomu wykształcenia kandydatów do pracy mają szansę być zrealizowane przez absolwentów lub osoby młode do 30. roku życia, zarejestrowane w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego?

Porównując zestawienie oczekiwanego poziomu wykształcenia wskazanego przez pracodawców z poziomem wykształcenia absolwentów w województwie kujawsko-

pomorskim, można zauważyć, że absolwenci mogą zaspokoić potrzeby kadrowe pracodawców (jeśli brać pod uwagę poziom wykształcenia).

Według danych z Systemu Informacji Oświatowej w województwie kujawsko-pomorskim najliczniejszą grupą **absolwentów szkół ponadgimnazjalnych** w roku szkolnym 2012/2013 (ogółem 53 416 osób) stanowili absolwenci szkół wyższych 39,9% (21 316 osób), następnie liceów⁴ 25,0% (13 333 osoby). W dalszej kolejności techników 14,6% (7818 osób) i zasadniczych szkół zawodowych 9,5% (5050 osób).

Liczba osób bezrobotnych **do 30 roku życia** w województwie kujawsko-pomorskim, w dniu 31 grudnia 2013 r. wyniosła **51 494 osoby**. Stanowili oni 34,3% bezrobotnych ogółem.

Zarejestrowani w urzędach pracy młodzi do 30. roku życia to przede wszystkim osoby z wykształceniem: gimnazjalnym i poniżej 24,8% (12 766 osób), policealnym i średnim zawodowym 23,4% (12 066 osoby) oraz zasadniczym zawodowym 23,4% (12 028 osób). Wśród bezrobotnych do 30. r. ż. 16,7% miało wykształcenie średnie ogólnokształcące (8615 osób), a 11,7% wyższe (6019 osób).

Zasadniczo oczekiwania pracodawców co do poziomu wykształcenia mogą być zrealizowane przez absolwentów lub osoby młode zarejestrowane w urzędach pracy. Porównując dane z badania w 2014 r. z danymi nt. absolwentów szkół zasadniczych zawodowych, można odnieść wrażenie, że pracodawcy planujący zatrudnienie na stanowiskach, na których oczekiwano właśnie tego poziomu wykształcenia, nie powinni mieć trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników. W badaniu zrealizowanym w 2014 r. pracodawcy planowali zatrudnienie 709 osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W końcu 2013 r. ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 12 028 osób do 30. r. ż. z wykształceniem zasadniczym zawodowym (stanowili oni 23,4% w grupie osób bezrobotnych do 30. r. ż.). Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w roku szkolnym 2012/2013 to grupa 5050 osób.

O rekrutacji na stanowiska pracy kierowane do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zakończonej sukcesem decydować będą wymagany zawód oraz dodatkowe oczekiwania pracodawcy.

*Czy **oczekiwania pracodawców co do posiadanego zawodu** kandydatów do pracy mogą być zrealizowane przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych lub osoby młode zarejestrowane w urzędach pracy naszego województwa?*

⁴ Kategoria dotyczy liceów ogólnokształcących, uzupełniających i profilowanych.

Najliczniejsze zawody wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2012/2013⁵ to:

- kucharz małej gastronomii (952 osoby);
- sprzedawca (881 osób);
- mechanik pojazdów samochodowych (625 osób);
- fryzjer (450 osób);
- mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (204 osoby);
- cukiernik (188 osób);
- ślusarz (187 osób);
- stolarz (176 osób);
- elektromechanik pojazdów samochodowych (163 osoby);
- murarz (136 osób);
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie (110 osób);
- elektryk (100 osób);
- monter instalacji i urządzeń sanitarnych (100 osób).

Na pierwszym miejscu znalazł się kucharz małej gastronomii, który nie pojawił się w planach pracodawców dotyczących zatrudnienia. Należy zaznaczyć, że specyfika zawodów wskazanych przez pracodawców do zatrudnienia wynika z celowego doboru próby, czyli wyboru kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego. Pracodawcy nie przewidywali zatrudnienia osób w zawodzie murarz, stolarz, fryzjer, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie.

Poniżej podano liczbę osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, jaką planowano zatrudnić do końca 2014 r. w najliczniejszych zawodach wśród absolwentów 2012/2013:

- ślusarz – planowano zatrudnienie 82 osób;
- elektryk – planowano zatrudnienie 30 osób;
- sprzedawca – planowano zatrudnienie 15 osób;
- monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych - planowano zatrudnienie 10 osób;
- mechanik pojazdów samochodowych – planowano zatrudnienie 9 osób;
- cukiernik – planowano zatrudnienie 3 osób;

⁵ Źródło: *Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r.*, cz. 2, WUP w Toruniu, s. 15; informacja przygotowana na podstawie przekazanych przez Departament Rynku Pracy w MPiPS danych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) o absolwentach w roku szkolnym 2012/2013 oraz z Głównego Urzędu Statystycznego na temat absolwentów w roku akademickim 2013/2014.

- elektromechanik pojazdów samochodowych – planowano zatrudnienie 2 osób;
- kucharz małej gastronomii – nie planowano zatrudnienia;
- murarz – nie planowano zatrudnienia;
- stolarz – nie planowano zatrudnienia;
- fryzjer – nie planowano zatrudnienia;
- mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych – nie planowano zatrudnienia;
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – nie planowano zatrudnienia.

Zapotrzebowanie na pracowników w tych zawodach było znacznie mniejsze niż liczba absolwentów. Popyt na kwalifikacje mniejszy niż podaż wpływa na trudności w znalezieniu pracy w wyuczonym zawodzie.

W jakich zawodach było najwięcej młodych osób zarejestrowanych w urzędach pracy jako bezrobotni lub poszukujący pracy?

Według stanu w dniu 30 czerwca 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 3597 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki⁶, którzy stanowili 2,7% ogółu bezrobotnych.

Wśród nich najliczniej (powyżej 100 osób zarejestrowanych) występowały zawody:

- sprzedawca (698 osób);
- kucharz małej gastronomii (302 osoby);
- fryzjer (209 osób);
- mechanik pojazdów samochodowych (185 osób)⁷.

W jakich zawodach pracodawcy planowali zatrudnienie do końca 2014 roku, według wymaganego przez nich poziomu wykształcenia? W zestawieniu przedstawiono zawody według poziomu wykształcenia (3 najczęściej wskazywane), w których pracodawcy z poszczególnych branż planowali zatrudnienie.

⁶ Są to tzw. absolwenci, najczęściej osoby młode (do 25. roku życia), ale w tej kategorii mieszczą się również m.in. osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27. roku życia, oraz inne osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub stwierdzających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych.

⁷ Źródło: *Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r.*, cz. 2, WUP w Toruniu.

Tabela 16. Zawody, na które wystąpiło zapotrzebowanie wśród pracodawców do końca 2014 r. według kluczowych branż i oczekiwanego poziomu wykształcenia

Branża/ Poziom wykształcenia	Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
Przetwórstwo spożywcze – 213 osób (18,5%)	- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (100 osób); - garmażer (5 osób); - robotnik gospodarczy (1 osoba).	- pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych (60 osób); - sprzedawca (15 osób); - pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (10 osób).	- sprzedawca (2 osoby); - specjalista do spraw sprzedaży (1 osoba).	- specjalista kontroli jakości (1 osoba); - specjalista do spraw sprzedaży (1 osoba); - technik technologii żywności- przetwórstwo mięsne (1 osoba).	- pozostali dyrektorzy generalni i wykonawcy (2 osoby).
Energetyka odnawialna – 25 osób (2,2%)	- robotnik budowlany (1 osoba); - wagowy (1 osoba).	- robotnik gospodarczy (1 osoba).	- specjalista do spraw sprzedaży (5 osób).	- monter elektroniki-aparatura pomiarowa (10 osób); - technik elektryk (2 osoby); - monter aparatury rozdzielczej i kontrolnej energii elektrycznej (2 osoby).	- inżynier inżynierii środowiska-gazowe urządzenia, instalacje i sieci - inżynier elektryk (1 osoba).
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna – 63 osoby (5,4%)	- opiekunka środowiskowa (2 osoby); - sprzątaczką biurową (1 osoba).	- opiekunka środowiskowa (1 osoba).	- opiekun osoby starszej (15 osób); - opiekun w domu pomocy społecznej (7 osób); - recepcjonista (1 osoba).	- pozostali pracownicy obsługi (2 osoby); - pielęgniarka (1 osoba); - dietetyk (1 osoba).	- pielęgniarka (10 osób); - fizjoterapeuta (5 osób); - ratownik medyczny (5 osób).
Branża chemiczna i papiernicza – 33 osoby (2,9%)	- robotnik gospodarczy (6 osób); - zaopatrzeniowiec (1 osoba); - sprzedawca w branży spożywczej (1 osoba).	- operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury (10 osób); - maszynista maszyn fleksograficznych (3 osoby); - ślusarz (2 osoby).	- pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych (3 osoby); - przedstawiciel handlowy (1 osoba).	<i>brak oferowanych stanowisk pracy.</i>	- inżynier automatyki i robotyki (1 osoba).
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa – 394 osoby (34,3%)	- monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnej (10 osób); - pozostali spawacze i pokrewni (8 osób); - ślusarz (8 osób).	- ślusarz (80 osób); - pozostali spawacze i pokrewni (73 osoby); - mechanik taboru kolejowego (30 osób).	- technik prac biurowych (1 osoba); - doradca klienta (1 osoba).	- elektromonter instalacji elektrycznych (3 osoby); - kierownik do spraw kontroli jakości (2 osoby); - mistrz produkcji w przemyśle metalurgicznym (2 osoby).	- inżynier transportu kolejowego (30 osób); - inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe (4 osoby); - inżynier mechanik-technologia mechaniczna (3 osoby).
Usługi logistyczne- transport, spedycja, logistyka – 422 osoby (36,7%)	- kierowca mechanik (26 osób); - dyżurny ruchu i stacji metra (20 osób); - kierowca samochodu ciężarowego (11 osób).	- kierowca autobusu (112 osób); - kierowca samochodu ciężarowego (78 osób); - kierowca mechanik (41 osób).	- maszynista pojazdu trakcyjnego (5 osób); - dyspozytor transportu samochodowego (4 osoby); - kierowca autobusu (3 osoby).	- pozostali pracownicy obsługi (15 osób); - motorniczy tramwaju (5 osób). - sprzedawca w stacji paliw (5 osób);	- księgowy (2 osoby) pozostali pracownicy obsługi (2 osoby); specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu (1 osoba).

2.7. POSZUKIWANE KOMPETENCJE

Ankietowani pracodawcy planujący zatrudnienie pracowników do końca 2014 r. wymieniali, jakie kompetencje są przez nich najbardziej cenione u kandydatów na konkretne stanowiska pracy.

„Kompetencje to zbiór cech danej osoby decydujących o tym, że osiąga ona w swojej pracy dobre lub ponadprzeciętne efekty. (...) Kompetencje są cechami uniwersalnymi, nie zależą od dziedziny aktywności danej jednostki. Oznacza to, że mogą być wykorzystywane w różnych zawodach. Nie każdy zawód wymaga od pracownika posiadania takich samych kompetencji na takim samym poziomie. Dlatego niezmiernie ważne jest uzyskanie informacji od pracodawców, jakie kompetencje są najbardziej cenione u kandydatów.”⁸

Pracodawcy do końca 2014 r. planowali zatrudniać 1150 pracowników. Oczekiwania ankietowanych w zakresie kompetencji pracowników skupiały się wokół:

- **cech/kompetencji indywidualnych** kandydatów, w przypadku 1035 oferowanych miejsc pracy (**90,0%**) pracodawcy oczekiwali określonych cech indywidualnych; od jednego pracownika pracodawcy najczęściej oczekiwali kilku cech jednocześnie. Średnio każdy kandydat do pracy powinien posiadać 6 cech;
- posiadania **wiedzy specjalistycznej** i/lub **dodatkowych szkoleń** – w przypadku 437 oferowanych miejsc pracy (**38,0%**) pracodawcy oczekiwali posiadania wiedzy specjalistycznej; podobnie jak w przypadku cech indywidualnych pracodawcy mogli w oczekiwaniach wobec jednego pracownika wskazać kilka odpowiedzi;
- posiadania **prawa jazdy** – w przypadku 403 oferowanych miejsc pracy (**35,0%**) pracodawcy oczekiwali posiadania prawa jazdy, niekiedy kilku kategorii jednocześnie;
- znajomości **języka obcego** – w przypadku 379 oferowanych miejsc pracy (**33,0%**) pracodawcy oczekiwali znajomości języka obcego lub kilku języków;
- znajomości **programów komputerowych** – w przypadku 160 oferowanych miejsc pracy (**13,9%**) pracodawcy oczekiwali znajomości konkretnych programów komputerowych.

⁸ M. Armstrong, *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Kraków: Oficyna Ekonomiczna, 2005, za: B. Mansfield, *What is 'Competence' all About?*, „Competency” 1999, No 6(3).

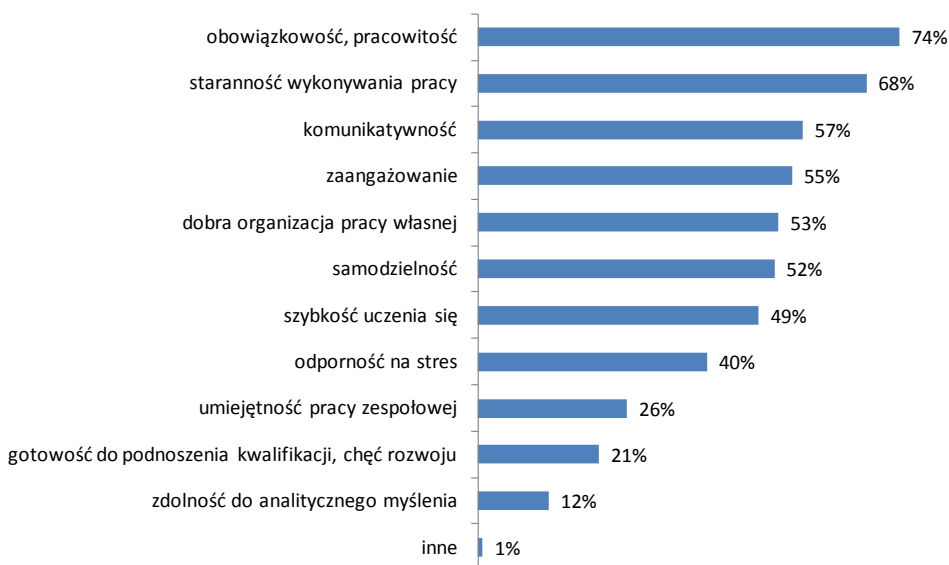
CECHY INDYWIDUALNE

Najbardziej pożądane na rynku pracy były cechy indywidualne posiadane przez kandydata do pracy. Zostało to potwierdzone w badaniach pracodawców przeprowadzanych w latach ubiegłych jak i w tegorocznym - uwzględniającym branże strategiczne dla regionu.

Kompetencje indywidualne (osobowościowe i społeczne). Od 90,0% osób, które planowano zatrudnić (N=1150), oczekiwano określonych cech indywidualnych.

Najczęściej były to: obowiązkowość, pracowitość (na 850 stanowiskach pracy), staranność wykonywania pracy (783 stanowiska pracy), komunikatywność (655 stanowisk), zaangażowanie (633 stanowisk).

Wykres 16. Cechy indywidualne oczekiwane od kandydatów do pracy (N=1150)*

Źródło: Badania własne WUP.

* Na wykresie procenty nie sumują się do 100, respondenci mogli wybrać więcej niż 1 odpowiedź.

Wśród odpowiedzi "inne" znalazły się: dyspozycyjność - dotyczyła 6 stanowisk pracy; cierpliwość, kreatywność, uczciwość oraz umiejętność pracy z dziećmi - otrzymały po 1 wskazaniu.

BRANŻE

Cechy indywidualne najbardziej cenione były wśród pracodawców z branż: *medycyna, usługi medyczne...* (na wszystkich stanowiskach); *usługi logistyczne...* (99,3% stanowisk planowanych do obsadzenia do końca 2014 r.), *przemysł*

maszynowy...(98,2% stanowisk), *branża chemiczna i papiernicza* (97,0%), *energetyka odnawialna* (92,0%). Najczęściej na cechy indywidualne wskazywali pracodawcy z branży *przetwórstwo spożywcze* - dotyczyło to 52,1% stanowisk.

W poszczególnych branżach rozkład częstości wskazań był podobny do udziału ogółem. Najczęściej pracodawcy wymieniali **staranność wykonywania pracy** oraz **obowiązkowość, pracowitość**. Jednak pewne cechy indywidualne były częściej wskazywane w pewnym branżach niż innych. Poza najczęściej wskazywanymi, pracodawcy z poszczególnych branż oczekiwali:

- *branża chemiczna i papiernicza* oczekuje poza najczęściej wymienianymi również samodzielności - 20 wskazań (60,6%);
- *energetyce odnawialnej*, również często wymieniano szybkość uczenia się - 20 wskazań (80%);
- *medycynie, usługach medycznych i turystyce zdrowotnej* ważna była odporność na stres - 58 wskazań (92,1%);
- *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe...* - dobrej organizacji pracy własnej 339 wskazań (86,0%) oraz szybkości uczenia się 324 wskazania (82,2%);
- w *przetwórstwie spożywczym* wskazywano na szybkość uczenia się 88 wskazań (41,3%);
- w *usługach logistycznych...* wymagana była komunikatywność 229 wskazań (70,9%) oraz odporność na stres 296 wskazań (70,1%).

WIEDZA SPECJALISTYCZNA, DODATKOWE SZKOLENIA/KURSY

Na 79 stanowiskach pracy oczekiwano wiedzy z zakresu technologii produkcji, na 17 - znajomości przepisów BHP oraz marketingu. 3 osoby poszukiwane były ze znajomością księgowości, a 2 z wiedzą dotyczącą zarządzania.

BRANŻE

- w *branży chemicznej i papierniczej* zgłoszono tylko umiejętność obsługi wózków widłowych na jednym stanowisku;
- w *energetyce odnawialnej* wiedzy specjalistycznej oczekiwano na 7 stanowiskach (technologia produkcji, kursy elektroniczne lub elektryczne);
- pracodawcy z branży *medycyna, usługi medyczne...* oczekiwali od kandydatów znajomości wiedzy z zakresu dietetyki (1 stanowisko), fizjoterapii (3 stanowiska), kursów asystenta rodziny (3 stanowiska) oraz kosmetycznych (1 stanowisko);

- w *przemśle maszynowym, motoryzacji..* oczekiwano wiedzy specjalistycznej na 1/3 stanowisk. 65 osób powinno posiadać wiedzę z technologii produkcji, 8 osób - umiejętności związane ze sprzedażą. Wskazano również na: znajomość rysunku technicznego (6 stanowisk), umiejętności ślusarskich (5 stanowisk), wiedzy z zakresu zawodu monter pojazdów i urządzeń transportowych (5 stanowisk), znajomości programu 3D Proengineer (3 stanowiska), Eplan, Autocad - po jednym stanowisku;
- w *przetwórstwie spożywczym* najczęściej pracodawcy oczekiwali od kandydatów umiejętności obsługi wózka widłowego (60 osób), technologii produkcji (7 osób), wiedzy z zakresu sprzedaży (w tym obsługi kasy fiskalnej) - 7 osób;
- w *usługach logistycznych..* pracodawcy poszukiwali kandydatów z umiejętnością prowadzenia autobusu (100 stanowisk) oraz z ukończonymi następującymi kursami: na przewóz osób (30 stanowisk), rzeczy (10 stanowisk), zawodowego kierowcy, czy motorniczego tramwaju. Ponadto często wymieniali posiadanie umiejętności z zakresu diagnostyki, naprawy pojazdów, systemów pneumatycznych oraz obsługi pompy do betonu i maszyn.

PRAWO JAZDY

Najczęściej pracodawcy oczekiwali od kandydatów prawa jazdy kategorii D (192 stanowiska), kategorii B (120 stanowisk), C+E - 98 stanowisk, na 17 stanowiskach - kategorii C, kategorii T - na 6, a na 1 - kategorii A.

83,6% stanowisk, na których oczekiwano prawa jazdy pochodziła z branży *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka*. W pozostałych branżach pracodawcy oczekiwali jedynie w pojedynczych przypadkach prawa jazdy kategorii B. Jedna osoba posiadająca kategorię A była poszukiwana w branży *przetwórstwo spożywcze*.

DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

Zapytano pracodawców o oczekiwania dotyczące doświadczenia na podobnym stanowisku od kandydata do pracy. Ogółem, doświadczenie w pracy było wymagane na 44 (43,0%) stanowiskach. Na 258 (22,0%) stanowiskach pracy oczekiwano rocznego doświadczenia, na 158 (14%) - więcej niż dwa lata, a w przypadku 83 stanowisk (7,0%) - dwuletniego.

BRANŻE

Posiadanie doświadczenia na podobnym stanowisku miało największe znaczenie w branżach:

- *usługi logistyczne, transport...* - ogółem doświadczenie w pracy było wymagane na 67,8% oferowanych miejsc pracy. 137 (1/3) kandydatów do pracy powinna posiadać doświadczenie większe niż dwa lata;
- *energetyce odnawialnej* - ogółem doświadczenie w pracy było wymagane na 56,0% miejsc pracy. 25 osób (40,0%) powinno posiadać doświadczenie roczne, 4 (16,0%) osoby - większe niż dwa lata;
- *medycyna, usługi medyczne...* - ogółem doświadczenie w pracy było wymagane na 49,2% miejsc pracy, 25 (39,7%) osób powinna posiadać roczne doświadczenie.

Najmniejsze znaczenie do posiadanego doświadczenia przywiązywali pracodawcy z branży *przetwórstwo spożywcze*. Na 12,2% miejsc pracy planowanych do obsadzenia w tej branży (26 osób) oczekiwano rocznego doświadczenia.

JĘZYK OBCY

Znajomości następujących języków obcych pracodawcy wymagali od 1/3 kandydatów do pracy:

- język angielski - wymagany na 365 (31,7%) stanowiskach pracy;
- język niemiecki - wymagany na 287 (25,0%) stanowiskach pracy;
- język rosyjski - wymagany na 247 (21,5%) stanowiskach pracy;
- język włoski - wymagany na 201 (17,5%) stanowiskach pracy;
- język ukraiński - wymagany na 10 (0,9%) stanowiskach pracy;
- język francuski - wymagany na 10 (0,9%) stanowiskach pracy.
- język migowy - wymagany na 1 stanowisku pracy.

BRANŻE

Najczęściej język obcy wymieniany był przez pracodawców z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja...* (261 wskazań, 66,2%). Ponad połowa kandydatów do pracy poszukiwana w tej branży powinna znać język: angielski, niemiecki, rosyjski oraz włoski. 10 (40,0%) oferowanych miejsc pracy w branży *energetyka odnawialna* wiązało się ze znajomością języka angielskiego.

PROGRAMY KOMPUTEROWE

Na 13,9% oferowanych miejsc pracy do końca 2014 r. oczekiwano znajomości programów komputerowych. Najczęściej wymieniano programy biurowe (87 wskazań, 7,6% stanowisk), oprogramowanie specjalistyczne (44 wskazania, 3,8% stanowisk), inne (44 wskazania, 3,8% stanowisk), związane z logistyką (22 wskazania, 1,9% stanowisk).

BRANŻE

- znajomości programów komputerowych najczęściej wymagali pracodawcy z branży *energetyka odnawialna* - 22 (88%) stanowisk planowanych do obsadzenia do końca 2014 r. w tej branży. Poszukiwano m.in.: 10 osób ze znajomością rysunku technicznego, 6 osób ze znajomością programów biurowych;
- w branży *medycyna, usługi medyczne* programy komputerowe powinno znać 10 osób (15,9%) planowanych do zatrudnienia: m.in.: 8 osób - programy biurowe, 3 osoby - bazy danych, 1 osoba - program Kuracjusz/Symfonia;
- w branży *usługi logistyczne*.. - 63 stanowiska (14,9%) związane były ze znajomością programów komputerowych. Planowano zatrudnić m.in.: 25 osób ze znajomością programów biurowych, 17 osób - programów związanych z logistyką, 15 osób - programów związanych z liniami lotniczymi, 6 osób - z diagnostyką samochodową;
- w branży *przemysł maszynowy, motoryzacja* - 58 stanowisk (14,7%) pracy związanych było ze znajomością programów komputerowych. Planowano zatrudnić m.in.: 41 osób ze znajomością programów biurowych, 30 osób ze znajomością programów specjalistycznych tak jak: AutoCad, diagnostyka samochodowa, program sterowników, programy związane z budową maszyn;
- w *przetwórstwie spożywczym* poszukiwano 6 osób (2,8%) ze znajomością programów biurowych, po jednej osobie ze znajomością programu handlowego i produkcyjnego;
- w branży *chemicznej i papierniczej* poszukiwano jednej osoby, która zna program biurowy.

WYKORZYSTYWANIE KOMPETENCJI W PRACY

Pracodawcy biorący udział w badaniu określili, w jakim stopniu kompetencje, takie jak: **znajomość programów komputerowych, znajomość języka obcego, wiedza specjalistyczna** oraz **prawo jazdy**, będą wykorzystywane na poszczególnych stanowiskach.

W tabeli poniżej porównano liczbę osób planowanych do zatrudnienia posiadających wybrane kompetencje oraz wskazania pracodawców, czy kompetencje te będą w pełni wykorzystane na stanowisku. Na ponad 90% miejsc pracy w pełni wykorzystane będą kompetencje dotyczące posiadania wiedzy specjalistycznej. Pracodawcy wymienili duży wachlarz wiedzy, jaką powinni

posiadać kandydaci do pracy. Nieco rzadziej wskazywano na pełne wykorzystanie prawa jazdy (87,3% stanowisk) oraz znajomości programów komputerowych (71,9% stanowisk). Najrzadziej jednak wykorzystywane miały być kompetencje językowe. Załedwie na 31,9% stanowisk, na których zgłoszono potrzebę znajomości języka obcego, wiedza ta miała być w pełni wykorzystana. W przypadku języka obcego większość pracodawców wskazała, że język obcy będzie częściowo wykorzystywany w pracy.

Tabela 17. Wielkość planowanego zatrudnienia osób posiadających wybrane kompetencje i poziom ich wykorzystania

Kompetencje	Liczba osób planowanych do zatrudnienia posiadających dane kompetencje	Wskazania odpowiedzi: "będą w pełni wykorzystywane"	
		Liczba	%
wiedza specjalistyczna	437	404	92,4%
prawo jazdy	403	352	87,3%
znajomość programów komputerowych	160	115	71,9%
znajomość języka obcego	379	121	31,9%

Źródło: Badania własne WUP.

BRANŻE

- wykorzystanie znajomości programów komputerowych deklarowano na połowie stanowisk planowanych do zatrudnienia w branży *energetyka odnawialna*. W pozostałych branżach stopień wykorzystania tej kompetencji był niższy;
- języka obcego najczęściej powinny były używać osoby zatrudnione w *medycynie, usługach medycznych* (75,0% stanowisk). Najrzadziej - w *przemśle maszynowym, motoryzacji...* (19,5% stanowisk) oraz w *przetwórstwie spożywczym* (33,3% stanowisk);
- wiedza specjalistyczna najbardziej ceniona i wykorzystywana była w *energetyce odnawialnej oraz przemśle maszynowym, motoryzacji...*;
- prawo jazdy w pełni wykorzystywane będzie na niemal wszystkich stanowiskach w branży *usługi logistyczne, transport..* Najrzadziej z prawa jazdy będą korzystać pracownicy branży *przemysł maszynowy, motoryzacja...*

PODSUMOWANIE

1. 156 podmiotów działających w branżach kluczowych dla regionu kujawsko-pomorskiego planowało zwiększenie zatrudnienia o 1150 osób do końca 2014 r. Stanowiło to 7,4% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących chęć zatrudnienia pracowników do końca 2014 r. oraz 4,1% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu. Zatrudnienie subsydiowane dotyczyło 350 stanowisk pracy (30,4% planowanych do zatrudnienia).
2. Największą liczbę osób planowano zatrudnić w branżach: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (422 osoby) oraz *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* (394 osoby).
3. Zwolnienia pracowników do końca 2014 r. planowało 12 pracodawców. Redukcja zatrudnienia dotyczyła 91 osób. Stanowiło to 7,6% aktualnego zatrudnienia w podmiotach deklarujących zwolnienia oraz 0,3% aktualnego zatrudnienia ogółem we wszystkich podmiotach biorących udział w badaniu.
4. Największą liczbę osób planowano zwolnić w branży *energetyka odnawialna* (35 osób) oraz *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* (33 osoby).
5. Plany zatrudnieniowe netto (bilans zmian) porównane z liczbą osób zatrudnionych w ramach branży wykazały, że zatrudnienie ogółem miało wzrosnąć o 3,8%. Największy wzrost miał być odnotowany w *przetwórstwie spożywczym* (o 7,3%). Spadek zatrudnienia zaś tylko w jednej branży - *energetyka odnawialna*, gdzie poziom zatrudnienia miał się zmniejszyć o 0,7%.
6. Najczęściej wskazywanym powodem zatrudnienia pracowników był wzrost popytu na produkty i usługi (38,8% planowanego zatrudnienia). Powodem zwolnień zaś, pogorszenie sytuacji finansowej firmy (38,5%).
7. Najczęściej oferowane miejsca pracy dotyczyły *robotników przemysłowych i rzemieślników* (37,3%) oraz *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* (32,3%). Zwalniać natomiast planowano najczęściej *pracowników biurowych* (40,7% planowanego zwolnienia).

3. WERYFIKACJA PLANÓW ZATRUDNIENIOWYCH DO KOŃCA 2014 R. - ANALIZA PANELOWA⁹

Dodatkowym elementem badania była weryfikacja planów zatrudnieniowych pracodawców do końca 2014 r. Pracownicy PUP na początku 2015 r. zwrócili się ponownie do respondentów z pytaniem o liczbę osób zatrudnionych ogółem, w tym liczbę zatrudnionych kobiet, osób niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych kobiet (stan w dniu 31.12.2014 r.) Wyniki sondażu miały odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować plany zatrudnieniowe, które pracodawcy zgłaszali w połowie roku, podczas przeprowadzania wywiadów.

Weryfikacja została zrealizowana w przypadku 98,0% podmiotów. Z 9 pracodawcami z największych ośrodków (miast: Bydgoszczy i Torunia) nie udało się skontaktować ankietom. W końcu 2013 r. w podmiotach tych zatrudnionych było w sumie 1856 osób (46 osób w *przetwórstwie spożywczym*, 540 osób - w *energetyce odnawialnej*, 1257 - w *medycynie, usługach medycznych...*, 2 osoby w *przemśle maszynowym...* oraz 11 osób w *usługach logistycznych...*). Z uwagi na brak informacji na temat stanu zatrudnienia w w/w podmiotach zostały one wyłączone z poniższej analizy.

4 firmy (spośród tych, z którymi udało się przeprowadzić krótki wywiad) zostały zlikwidowane lub zawieszone (2 z branży *przetwórstwo spożywcze*, 1 z *przemysłu maszynowego...* oraz 1 z *usług logistycznych...*). Były to 3 podmioty małe i 1 średni. 1 firma z branży *przemysł maszynowy...* zmieniła formę zatrudnienia pracowników.

W 436 podmiotach poddanych analizie panelowej zatrudnienie w końcu 2014 r. zwiększyło się względem końca 2013 r. o 1838 osób (**7,1%**). Bilans planowanych zmian w zatrudnieniu do końca 2014 r. miał wynieść +1057 osób (wzrost o 4,1%).

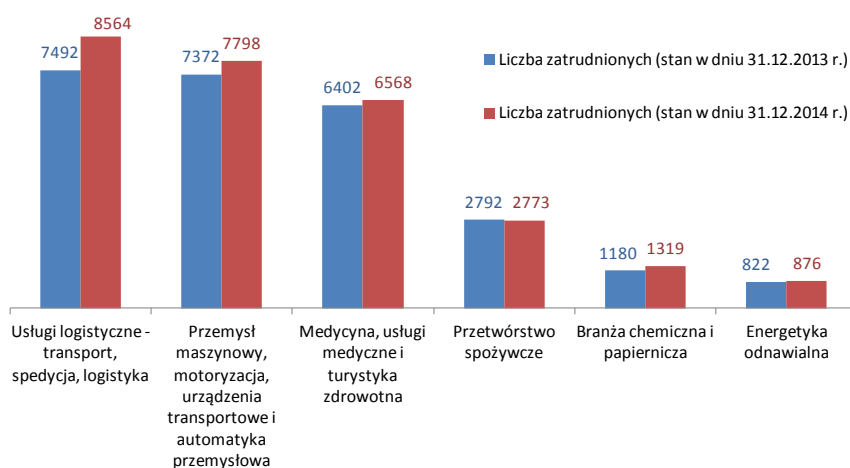
Zatrudnienie w ankietowanych podmiotach wzrosło zarówno w przypadku kobiet (o 276 osób, czyli 8,4%), osób niepełnosprawnych (o 85 osób, czyli 8,4%) jak również w przypadku niepełnosprawnych kobiet (o 3 osoby, czyli 0,6%).

W badaniu panelowym wzięła udział większość podmiotów, które zadeklarowały zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. Pracodawcy planowali zatrudnić 1148 osób

⁹ "Badanie panelowe - typ badań dynamicznych, w których dane zbierane są od tej samej grupy ludzi (próby czy inaczej panelu) w kilku punktach czasowych", Babbie, Earl, *Podstawy badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

(w pełnej próbie liczba ta wynosiła 1150 osób) i zwolnić 91 osób (tyle samo, ile w przypadku 445 podmiotów).

Wykres 17. Liczba osób zatrudnionych ogółem w końcu 2013 r. i 2014 r. w podmiotach branż strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego poddanych analizie panelowej

Źródło: Badanie własne WUP.

Jedyną branżą, gdzie liczba zatrudnionych zmniejszyła się było *przetwórstwo spożywcze*. W połowie 2014 r. pracodawcy przewidywali najwyższy spośród wszystkich sekcji wzrost (o 7,4%). Realia pokazały, że zatrudnienie niewiele, ale zmniejszyło się o 19 osób (-0,7%). W przypadku pozostałych branż, plany pracodawców były raczej zachowawcze, gdyż w każdej odnotowano większy niż przewidywany wzrost zatrudnienia.

PODREGIONY

Kolejne dwie tabele prezentują planowane i faktyczne zmiany w zatrudnieniu. Pozytywnie zaskakujące noty dotyczyły branży: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka*, gdzie faktyczny wzrost zatrudnienia (o 14,3%; 1072 osoby) był większy od planowanego o 9,1 pkt. proc. Szczególnie prężnie branża rozwijała się w podregionie bydgosko-toruńskim (wzrost o 27,1%; 1105 osób). W pozostałych podregionach odnotowano niewielki spadek zatrudnienia. Na uwagę zasługuje również *branża chemiczna i papiernicza*. Odnotowany wzrost zatrudnienia (o 11,8%; 139 osób) przekroczył plany pracodawców o 9 pkt. proc. Pesymistyczne przewidywania pracodawców z *energetyki odnawialnej* nie potwierdziły się. Do końca 2014 r. zatrudnienie miało zmniejszyć się o 1,2%, wzrosło natomiast o 6,6%

(54 osoby). Podregion włocławski szczególnie prężnie się rozwinął w tym obszarze zwiększając zatrudnienie o 36,4% (12 osób). Jedynie *przetwórstwo spożywcze*, które planowało największy wzrost zatrudnienia (o 7,4%) odnotowało spadek o 0,7% (mniej o 19 osób).

Tabela 18. Planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego

Branża	Podregion			Ogółem dla województwa
	włocławski	grudziądzki	bydgosko-toruński	
Branża chemiczna i papiernicza	3,7%	2,8%	2,1%	2,8%
Energetyka odnawialna	9,1%	5,5%	-2,8%	-1,2%
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	1,2%	0,2%	0,5%	0,8%
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	2,8%	3,1%	6,8%	5,3%
Przetwórstwo spożywcze	16,7%	-0,2%	2,7%	7,4%
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	2,3%	5,4%	6,9%	5,2%
Ogółem	3,8%	1,9%	5,5%	4,1%

Źródło: Badanie własne WUP.

Tabela 19. Faktyczne zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego

Branża	Podregion			Ogółem dla województwa
	włocławski	grudziądzki	bydgosko-toruński	
Branża chemiczna i papiernicza	17,5%	20,7%	0,8%	11,8%
Energetyka odnawialna	36,4%	4,5%	5,4%	6,6%
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	1,6%	4,7%	0,0%	2,6%
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	2,2%	-0,8%	9,2%	5,8%
Przetwórstwo spożywcze	2,6%	-2,5%	-3,4%	-0,7%
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	-0,9%	-1,0%	27,1%	14,3%
Ogółem	1,8%	2,3%	14,1%	7,1%

Źródło: Badanie własne WUP.

GRUPY WIELKOŚCI

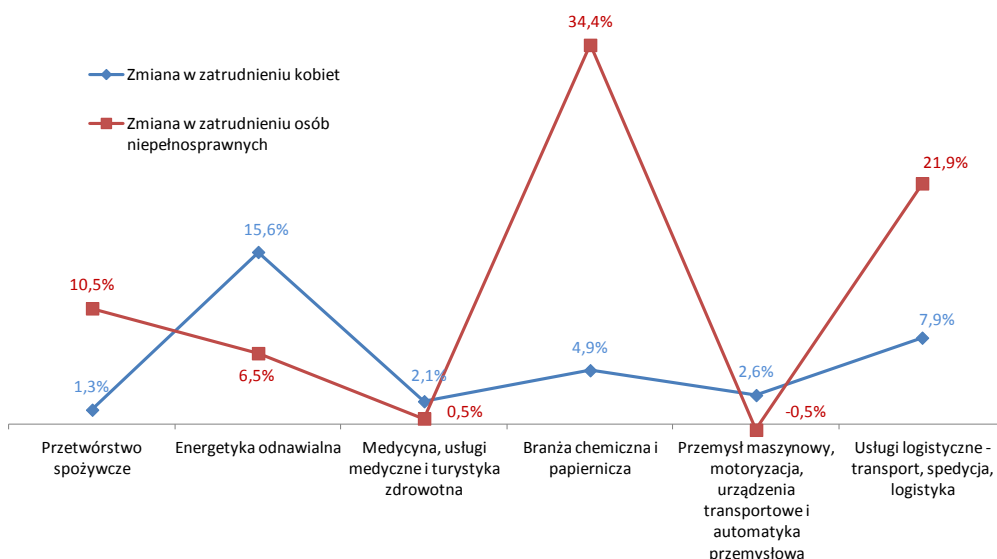
Najlepsza sytuacja w 2014 r. miała miejsce w podmiotach małych, zatrudniających do 9 osób. Zatrudnienie wzrosło tam o 131 osób (35,2%). W podmiotach średnich pracę znalazło 108 osób (wzrost o 3%), zaś w dużych 1599 osób (wzrost o 7,2%). W poszczególnych branżach zmiany wyglądały następująco:

- w branży *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* - zwiększenie zatrudnienia dotyczyło głównie podmiotów małych (wzrost o 75 osób, 42,4%) oraz dużych (wzrost o 943 osoby, 16,3%);
- w branży *chemicznej i papierniczej* odnotowano największy spadek zatrudnienia w podmiotach małych (o 5 osób, 15,6%), wzrost dotyczył podmiotów średnich (o 19 osób, 9,5%) i dużych (o 125 osób, 13,2%);
- w *energetyce odnawialnej* odnotowano największy wzrost liczby zatrudnionych w podmiotach małych (z 6 do 20 osób). W podmiotach średnich o 14 osób (10,9%), zaś w dużych o 26 osób (3,8%);
- *przemysł maszynowy, motoryzacja...* - w tej branży największy wzrost zatrudnienia dotyczył podmiotów małych (wzrost o 22 osoby, 36,7%), 39 osób (7,3%) - w podmiotach średnich i 365 osób (5,4%) - w dużych;
- *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* - to branża, w której wzrost zatrudnienia dotyczył głównie podmiotów dużych (o 154 osoby, 2,8%) i średnich (o 13 osób, 1,6%). W małych nastąpił spadek o 3,3% (1 osoba);
- spadek zatrudnienia w *przetwórstwie spożywczym* dotyczył podmiotów średnich (o 31 osób, -7,4%) i dużych (o 14 osób, -0,6%). W podmiotach małych natomiast zatrudnienie wzrosło o 26 osób (38,8%).

ZATRUDNIENIE KOBIEI I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W żadnej branży nie odnotowano zmniejszenia zatrudnienia wśród kobiet. Największy wzrost zatrudnienia kobiet dotyczył *energetyki odnawialnej* (o 15,6%), najmniejszy - *przetwórstwa spożywczego* (1,3%). Branża chemiczna i papiernicza zatrudniła dużo osób niepełnosprawnych (wzrost o 31 osób, czyli 34,4%), a także usługi logistyczne, gdzie zatrudnienie zwiększyło się o 35 osób niepełnosprawnych, czyli 21,9%. Największy wzrost zatrudnienia niepełnosprawnych kobiet odnotowano w branży *chemicznej i papierniczej* (o 11 osób, czyli 25,6%). 3 niepełnosprawne kobiety przestały pracować w *energetyce odnawialnej*, 4 - w *przemśle maszynowym...* Ze względu na małe liczebności, kategorii niepełnosprawnych kobiet nie uwzględniono na wykresie przedstawiającym zmiany w zatrudnieniu w %.

Wykres 18. Zmiany w zatrudnieniu w końcu 2014 r. względem końca 2013 r. wśród kobiet i osób niepełnosprawnych według branż strategicznych

Źródło: Badanie własne WUP.

PODSUMOWANIE

1. Weryfikacja planów zatrudnieniowych do końca 2014 r. (analiza panelowa) została zrealizowana wśród 436 pracodawców (98,0%).
2. Liczba zatrudnionych osób ogółem zwiększyła się o 1838 osób (o 7,1%). Plany zatrudnieniowe przekazane w połowie 2014 r. wskazywały na wzrost zatrudnienia o +1057 osób (o 4,1%).
3. Najbardziej realistyczne prognozy przedstawili pracodawcy z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja...* (planowany wzrost o 5,3%; faktyczny wzrost o 5,8%). Zatrudnienie najbardziej wzrosło w branży *usługi logistycznej* (o 14,3%) oraz w branży chemicznej i papierniczej (o 11,8%). Jedynie w *przetwórstwie spożywczym* odnotowano spadek zatrudnienia o 0,7%.
4. Wzrost zatrudnienia dotyczył: 131 osób (35,2%) w podmiotów małych, 108 (3,0%) osób w podmiotach średnich i 1599 osób (7,2%) w podmiotach dużych.

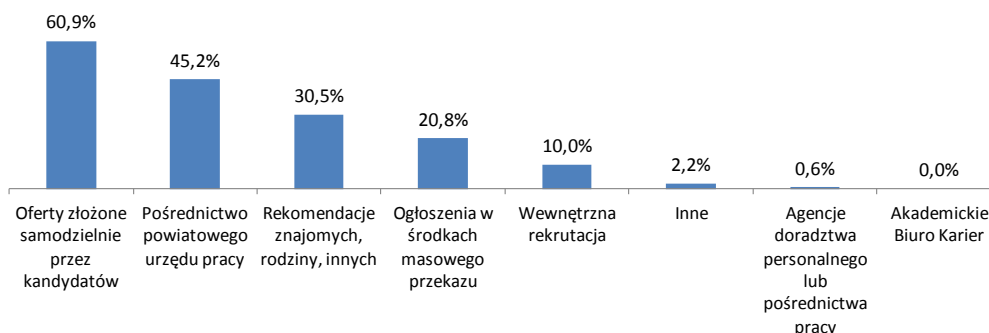
4. METODY I PROBLEMY REKRUTACYJNE PRACODAWCÓW

Ankietowani pracodawcy mogli wskazać nie więcej niż 2 formy rekrutacji spośród 7 kategorii oraz, o ile uważali to za zasadne, podać inną niż wymienione w pytaniu metodę najczęściej stosowaną przy rekrutacji.

Rekrutacji przez ostatnie 3 lata nie prowadziło 84 ankietowanych pracodawców.

Najwięcej ankietowanych pracodawców – 60,9% (220 pracodawców) – korzystało podczas rekrutacji z **ofert składanych samodzielnie przez kandydatów**, a w dalszej kolejności z **pośrednictwa powiatowego urzędu pracy** – 45,2% (163) oraz **rekommendacji znajomych, rodziny i innych** – 30,5% (110). Najmniej wskazań uzyskała rekrutacja za pośrednictwem agencji doradztwa personalnego lub pośrednictwa pracy (2 pracodawców), a pośrednictwa akademickich biur karier¹⁰ nie wskazał nikt z ankietowanych. Wśród innych form wskazano na: ogłoszenia w BIP (3 pracodawców), portale internetowe, prasa (3 pracodawców), forum branżowe (1 pracodawca) oraz "w ramach naboru" (1 pracodawca).

Wykres 19. Formy rekrutacji najczęściej stosowane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (N=361).

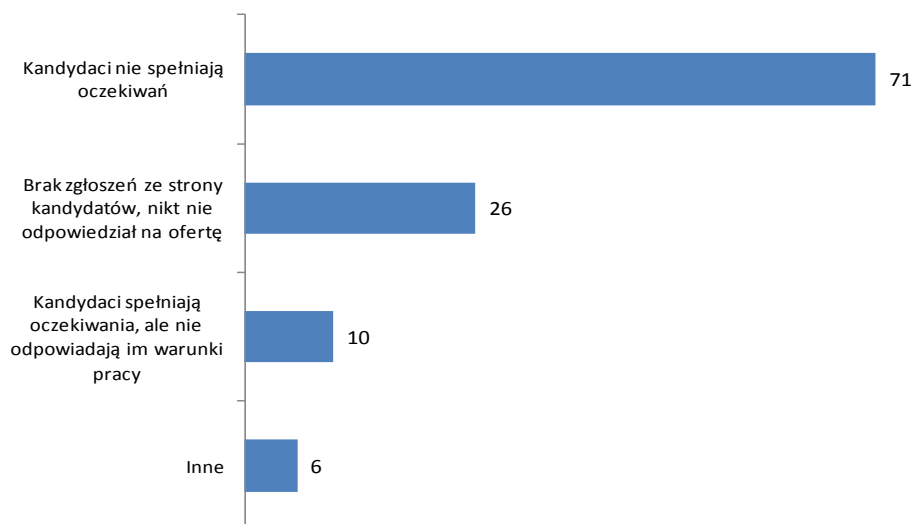
*Źródło: Badania własne. *Na wykresie nie uwzględniono kategorii "nie dotyczy". Procenty nie sumują się do 100, respondenci mogli wybrać więcej niż 1 odpowiedź.*

⁹ Może to wynikać z dostępności Biur Karier (zlokalizowanie tylko w kilku miastach).

Pracodawcy zostali zapytani o to, czy mieli jakiegokolwiek **trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników**. 54,7% pracodawców nie miało trudności w rekrutacji na wolne stanowiska pracy (191 podmiotów), natomiast 32,4% przyznało, że borykało się z trudnościami (113 podmiotów). 12,9% ankietowanych wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Jakie są przyczyny trudności ze znalezieniem odpowiedniego pracownika? Większość ze 113 pracodawców, którzy mieli problemy rekrutacyjne uważa, że kandydaci nie spełniają ich oczekiwań (71 pracodawców, co stanowiło 62,8% pracodawców mających problemy rekrutacyjne). Drugą przyczyną to brak zgłoszeń ze strony kandydatów, nikt nie odpowiedział na ofertę (26 pracodawców, tj. 23%).

Wykres 20. Problemy ze znalezieniem pracownika wskazane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (liczba wskazań)

Źródło: Badanie własne WUP.

Z jakich powodów kandydaci nie spełniają oczekiwań?

W pytaniu nie było ograniczenia co do wyboru liczby odpowiedzi. Wskazywano na dwa główne powody: brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku (40 pracodawców, tj. 56,3% którzy uważali, że pracownicy nie spełniają oczekiwań) oraz niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe (33 pracodawców, tj. 46,5%).

Wykres 21. Dlaczego kandydaci do pracy nie spełniają oczekiwań - powody wskazane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (N=71)

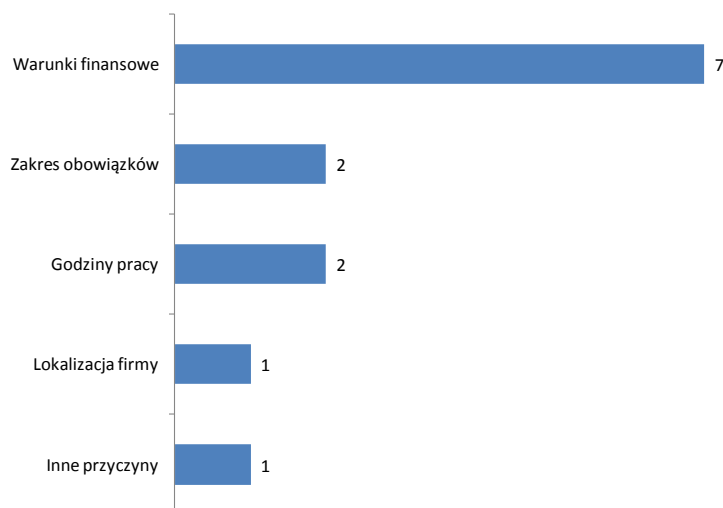

Źródło: Badanie własne WUP.

** Procenty nie sumują się do 100, respondenci mogli wybrać więcej niż 1 odpowiedź.*

10 pracodawców odpowiedziało, że **kandydaci spełniają ich oczekiwania, ale to kandydatom nie odpowiadają warunki pracy**. Według tych pracodawców, kandydatom przede wszystkim nie odpowiadają warunki finansowe. Taką odpowiedź wskazało 7 pracodawców. Ankietowani mogli wskazać maksymalnie 3 czynniki spośród wymienionych w pytaniu lub wskazać inne spoza wymienionych w ankiecie. Kategorię "inne" wybrał jeden ankietowany pracodawca i w tym przypadku kandydatom nie odpowiadało to, że zatrudnienie nie było na pełny etat.

Wykres 22. Co najczęściej nie odpowiada kandydatom do pracy – powody jakie wskazali anketowani pracodawcy z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (liczba wskazań)

Źródło: Badanie własne WUP.

* Żaden z respondentów nie wskazał na kategorie: "warunki wykonywania pracy", "warunki socjalne" oraz "brak możliwości rozwoju".

METODY I PROBLEMY REKRUTACYJNE A SEKTOR WŁASNOŚCI PODMIOTU

Dla pracodawców zarówno z sektora publicznego jak i prywatnego najbardziej efektywne formy rekrutacji to: zarówno **oferty składane samodzielnie przez kandydatów** (tą formę wskazało 46,1% pracodawców z sektora prywatnego i 67,1% z sektora publicznego) jak i **pośrednictwo powiatowego urzędu pracy** (31,7% z sektora prywatnego i 62,9% z publicznego).

Wśród pracodawców z sektora prywatnego częstą formą rekrutacji są rekomendacje znajomych, rodziny i innych osób (28,5% pracodawców z sektora prywatnego), co z kolei nie jest zbyt popularne wśród pracodawców z sektora publicznego (4,3% wskazań).

Żaden pracodawca nie korzystał podczas rekrutacji z usług akademickich biur karier (niezależnie od sektora własności) i dodatkowo żaden pracodawca z sektora publicznego nie wskazał na pośrednictwo agencji doradztwa personalnego lub pośrednictwa pracy (z usług agencji pracodawcy z sektora prywatnego również korzystają sporadycznie, tą formę rekrutacji wskazało tylko 2 pracodawców z tego sektora).

Wśród pracodawców z sektora prywatnego liczną grupą są ci, którzy nie prowadzili rekrutacji przez ostatnie 3 lata, stanowili oni 22,1% pracodawców z sektora prywatnego (83 pracodawców). Natomiast w sektorze publicznym tylko 1 pracodawca nie prowadził naboru do pracy w ostatnich 3 latach. Rekrutacji nie przeprowadzały podmioty małe zatrudniające do 9 osób (78 podmiotów z sektora prywatnego) oraz średnie, zatrudniające od 10 do 49 osób (6 podmiotów: 5 z sektora prywatnego i 1 z sektora publicznego).

Większość pracodawców z sektora publicznego (48 pracodawców, czyli 68,6% pracodawców z sektora) nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników na stanowiska w podmiocie. Podobnie pracodawcy z sektora prywatnego, ale w tym przypadku stanowili oni znacznie mniejszą populację bo 38,6% (143 pracodawców).

Trudności ze znalezieniem pracowników wskazało 95 pracodawców z sektora prywatnego (tj. 25,7% badanych z tego sektora) i 18 z sektora publicznego (tj. 25,7%). Na czym według nich polegają trudności rekrutacyjne? Otóż ponad połowa pracodawców z sektora prywatnego uważa, że kandydaci nie spełniają oczekiwań (63 pracodawców, czyli 66,3%) oraz brak zgłoszeń ze strony kandydatów (18 pracodawców, czyli 18,9%). Takie same przyczyny najczęściej wskazali również pracodawcy z sektora publicznego z tym, że rozkład odpowiedzi jest równomierny - zarówno po 8 pracodawców wybrało jedną jak i drugą formę rekrutacji (stanowili oni 44,4%).

Kandydaci do pracy nie spełniają oczekiwań pracodawców z sektora prywatnego ponieważ nie posiadają doświadczenia lub posiadają niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku (34 pracodawców, czyli 54%) oraz ich wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe są niewystarczające (30 pracodawców, czyli 47,6%). Pracodawcy z sektora publicznego również uważali, że kandydatom brakuje doświadczenia lub mają niewystarczające doświadczenie na podobnym stanowisku (6 pracodawców, czyli 75%) i wskazują na brak odpowiedniego wykształcenia (połowa pracodawców z sektora publicznego, która wskazała na problemy z powodu niespełnienia oczekiwań przez pracowników).

8 pracodawców z sektora prywatnego odpowiedziało, że trudności ze znalezieniem odpowiedniego pracownika wynikają z tego, że kandydatom nie odpowiadają warunki pracy. Takiej odpowiedzi udzieliło 2 pracodawców z sektora publicznego. Pracodawcy z sektora prywatnego i publicznego wymienili inne czynniki, które nie odpowiadały kandydatom. W sektorze prywatnym wymieniono: warunki finansowe (7 pracodawców) oraz godziny pracy (2 pracodawców), w publicznym: zakres obowiązków (2 pracodawców) oraz lokalizacja firmy (1 pracodawca).

Czy są i jakie są różnice w rekrutacji kandydatów do pracy w kluczowych branżach? Niezależnie od branży w jakiej działał dany podmiot, pracodawcy najczęściej wybierali formę **oferty złożone samodzielnie przez kandydatów**. Wszystkie wybrane formy rekrutacji w podziale na kluczowe branże (branża = 100%) przedstawia tabela poniżej.

Tabela 20. Najczęściej stosowane formy rekrutacji przez pracodawców biorących udział w badaniu kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim

Wyszczególnienie	Branża chemiczna i papiernicza	Energetyka odnawialna	Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	Przetwórstwo spożywcze	Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka
Oferty złożone samodzielnie przez kandydatów	48,0%	40,7%	51,0%	45,3%	57,7%	49,4%
Rekomendacje znajomych, rodziny, innych	36,0%	40,7%	7,0%	28,0%	26,9%	28,9%
Ogłoszenia w środkach masowego przekazu	8,0%	11,1%	8,0%	22,7%	25,0%	19,3%
Wewnętrzna rekrutacja	20,0%	3,7%	9,0%	10,7%	3,8%	6,6%
Agencje doradztwa personalnego lub pośrednictwa pracy	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,9%	0,0%
Pośrednictwo powiatowego urzędu pracy	32,0%	29,6%	50,0%	34,7%	32,7%	32,5%
Akademickie Biuro Karier	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inne	0,0%	0,0%	3,0%	1,3%	1,9%	1,8%
Nie dotyczy, nie prowadzono rekrutacji przez ostatnie 3 lata	12,0%	29,6%	25,0%	14,7%	7,7%	19,9%

Źródło: Badanie własne WUP.

*W tabeli procenty nie sumują się do 100, respondenci mogli wybrać więcej niż 1 odpowiedź.

BRANŻA CHEMICZNA I PAPIERNICZA

Pracodawcy z tej branży najczęściej korzystali z **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** (12 pracodawców), **rekomendacji znajomych, rodziny i innych osób** (9 pracodawców) oraz **pośrednictwa powiatowego urzędu pracy** (8 pracodawców). Warto zwrócić uwagę, że 5 pracodawców z branży wskazało na **wewnętrzną rekrutację**. Tylko 3 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata.

Zdecydowanie większość pracodawców nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników (16 podmiotów), 5 pracodawców odpowiedziało, że miało trudności rekrutacyjne, 1 respondentowi trudno było odpowiedzieć.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Kierownik działu produkcji, drukarz, maszynista maszyn fleksograficznych, operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury oraz operator maszyny papierniczej.

Problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawców stanowiska wynikały wg nich z faktu, że kandydaci nie spełniali oczekiwań (4 wskazania) oraz tego, że nie było zgłoszeń, odpowiedzi na ofertę pracy (1 wskazanie).

Kandydaci nie spełniali oczekiwań pracodawców z następujących powodów: niewystarczająca wiedza specjalistyczna, niewystarczające umiejętności zawodowe (2 pracodawców) oraz odpowiedzi mieszczące się w kategorii inne - brak chęci do pracy (1 pracodawca) oraz brak zaangażowania, nieobowiązkowość (1 pracodawca). Jeden pracodawca jako powód niespełniania oczekiwań wymienił brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku.

W tej branży nikt z ankietowanych pracodawców nie odpowiedział, że kandydaci spełniali ich oczekiwania, ale nie odpowiadały im (kandydatom) warunki pracy.

ENERGETYKA ODNAWIALNA

Pracodawcy z tej branży najczęściej korzystali z dwóch form rekrutacji: **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** (11 pracodawców z branży) oraz **rekomendacji znajomych, rodziny i innych osób** (również 11 pracodawców). Jest to branża, w której 8 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata.

Większość pracodawców z tej branży nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników (10 podmiotów). 7 pracodawców miało trudności związane z rekrutacją, a odpowiedź trudno powiedzieć wybrało tylko 2 pracodawców z branży.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Inżynier inżynierii środowiska - gazowe urządzenia, instalacje i sieci energetyczne, inżynier elektryk, specjalista ds. sprzedaży, technik elektronik, przedstawiciel handlowy, elektromechanik elektrycznych urządzeń pomiarowych oraz elektromonter zakładowy.

Problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawców stanowiska wynikały wg nich z tego, że kandydaci nie spełniają oczekiwań (6 wskazań). Jeden pracodawca jako powód wymienił brak uprawnień SEP.

Odpowiedzi pracodawców dlaczego kandydaci do pracy nie spełniali ich oczekiwań są rozproszone, wymieniono: niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe (3 pracodawców), brak odpowiedniego wykształcenia (2 pracodawców), brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku

(2 pracodawców), brak pożądanych cech indywidualnych na wymaganym stanowisku (2 pracodawców), brak znajomości określonych programów komputerowych (2 pracodawców).

W tej branży nikt z ankietowanych pracodawców nie odpowiedział, że kandydaci spełniali ich oczekiwania, ale nie odpowiadały im (kandydatom) warunki pracy.

MEDYCYNĄ, USŁUGI MEDYCZNE I TURYSTYKA ZDROWOTNA

Pracodawcy z tej branży najczęściej korzystali z dwóch form rekrutacji: **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** oraz **pośrednictwa powiatowego urzędu pracy**. Wymienione formy rekrutacji uzyskały zbliżoną liczbę wskazań, czyli 51 i 50. Jest to branża, w której aż 25 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata.

Połowa pracodawców z branży nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. 21 pracodawców miało trudności związane z rekrutacją. Trudno powiedzieć – taką odpowiedź wybrał tylko 1 pracodawca z branży.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Lekarz - anestezjolog i intensywna terapia, lekarz psychiatra, pielęgniarka, fizjoterapeuta, psycholog, pracownik socjalny, opiekunka środowiskowa, asystent osób niepełnosprawnych oraz pozostali rzemieślnicy.

Problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawców stanowiska wynikały wg nich głównie z tego, że kandydaci nie spełniali oczekiwań (10 pracodawców) oraz z braku chętnych na to stanowisko (7 pracodawców).

Kandydaci do pracy nie spełniali oczekiwań pracodawców przede wszystkim z trzech powodów: braku odpowiedniego wykształcenia (5 pracodawców), braku lub niewystarczającego doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku (5 pracodawców) oraz niewystarczającej wiedzy specjalistycznej, umiejętności zawodowych (3 pracodawców). Wynika z tego, że dla pracodawców liczy się przede wszystkim kierunkowe wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Natomiast 3 pracodawców z branży odpowiedziało, że kandydaci spełniali ich oczekiwania, ale nie odpowiadały im (kandydatom) warunki pracy. Na pytanie o wyrażenie opinii co kandydatom nie odpowiadało, wskazano (możliwość wyboru 3 odpowiedzi): zakres obowiązków (2 pracodawców), warunki finansowe (1 pracodawca) oraz lokalizacja firmy (1 pracodawca).

PRZEMYSŁ MASZYNOWY, MOTORYZACJA, URZĄDZENIA TRANSPORTOWE I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

Pracodawcy z tej branży w procesie rekrutacji najczęściej korzystali z **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** (34 pracodawców) oraz **pośrednictwa**

powiatowego urzędu pracy (26 pracodawców). 11 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata.

Jest to branża, w której prawie połowa pracodawców odpowiedziała, że miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników na wolne stanowiska pracy (39 pracodawców). Zdecydowanie mniej osób odpowiedziało, że nie miało trudności z rekrutacją (16 pracodawców). Trudno powiedzieć, taką odpowiedź wybrało 12 pracodawców z branży.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe oraz technologia mechaniczna, inżynier automatyki i robotyki, specjalista ds. marketingu i handlu, technik mechatronik, technik prac biurowych, magazynier, pozostali spawacze i pokrewni, mechanik pojazdów samochodowych, tokarz w metalu, monter rowerów i wózków oraz kombajnista.

Z czego wynikały problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawcę stanowisko w firmie?

Przede wszystkim kandydaci nie spełniali oczekiwań (22 wskazania). Druga przyczyna to brak zgłoszeń ze strony kandydatów (7 wskazań), a trzecia to inne powody (2 pracodawców, którzy wskazali na zbyt wysokie wymagania finansowe i braku kandydatów).

Są dwie główne przyczyny niespełniania przez kandydatów do pracy oczekiwań pracodawcy: brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku (15 pracodawców) oraz niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe (14 pracodawców).

Zaledwie 2 pracodawców odpowiedziało, że kandydaci spełniali ich oczekiwania, ale nie odpowiadały im warunki finansowe.

PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE

Pracodawcy z tej branży najczęściej korzystali z jednej formy rekrutacji: **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** (30 pracodawców). Mniej pracodawców wskazało na **pośrednictwo powiatowego urzędu pracy** (17 pracodawców), **rekomendacje znajomych, rodziny i innych osób** (14 pracodawców) oraz **ogłoszenia w środkach masowego przekazu** (13 pracodawców). Jest to branża, w której tylko 4 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata.

Zdecydowana większość nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników (29 podmiotów). 8 pracodawców miało trudności z rekrutacją. Trudno powiedzieć – taką odpowiedź wybrało 8 pracodawców z branży.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Elektroenergetyk pomiarów i zabezpieczeń, technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne, sprzedawca, cukiernik, piekarz, rzeźnik - wędliniarz, operator urządzeń do produkcji mleczarskich, kierowca samochodów osobowych.

Problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawców stanowiska wynikały głównie z tego, że kandydaci nie spełniali oczekiwań (6 wskazań), z braku zgłoszeń ze strony kandydatów (1 wskazanie) oraz kandydatom nie odpowiadają warunki pracy (1 wskazanie).

Kandydaci do pracy nie spełniali oczekiwań pracodawców przede wszystkim z trzech powodów: braku lub niewystarczającego doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku (4 pracodawców), braku pożądanych cech indywidualnych (3 pracodawców) oraz niewystarczającej wiedzy specjalistycznej, umiejętności zawodowych (2 pracodawców). Jeden pracodawca wskazał na brak uprawnień SEP.

Tylko 1 pracodawca z branży odpowiedział, że to kandydatom nie odpowiadały warunki pracy - warunki finansowe oraz godziny pracy.

USŁUGI LOGISTYCZNE - TRANSPORT, SPEDYCJA, LOGISTYKA

Pracodawcy z tej branży najczęściej korzystali z **ofert złożonych samodzielnie przez kandydatów** (82 pracodawców) oraz **pośrednictwa powiatowego urzędu pracy** (54 pracodawców). 33 pracodawców nie prowadziło rekrutacji przez ostatnie 3 lata. Większość pracodawców nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników (70 podmiotów), a 39 pracodawców odpowiedziało, że miało trudności rekrutacyjne.

Na jakie stanowisko najtrudniej znaleźć pracowników?

Specjalista ds. marketingu i handlu, menadżer imprez sportowych, księgowy, technik mechanizacji rolnictwa, mechanik pojazdów samochodowych i osobowych, elektromechanik pojazdów samochodowych oraz kierowca samochodów ciężarowych.

Problemy z zatrudnieniem na wskazane przez pracodawców stanowiska wynikały wg nich z faktu, że kandydaci nie spełniali oczekiwań pracodawców (23 wskazania) oraz tego, że nie było zgłoszeń, odpowiedzi na ofertę pracy (10 wskazań).

Kandydaci nie spełniali oczekiwań z trzech powodów: braku lub niewystarczającego doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku (13 pracodawców), ponieważ nie posiadali pożądanych cech indywidualnych (10 pracodawców) oraz posiadali niewystarczającą wiedzę specjalistyczną, niewystarczające umiejętności zawodowe (9 pracodawców).

Natomiast 4 pracodawców z tej branży odpowiedziało, że kandydaci spełniali ich oczekiwania, ale to kandydatom nie odpowiadały warunki pracy. Według pracodawców kandydatom nie odpowiadały przede wszystkim warunki finansowe (3 pracodawców) i godziny pracy (1 pracodawca).

POWODY NIESPEŁNIANIA PRZEZ KANDYDATÓW DO PRACY OCZEKIWAŃ PRACODAWCÓW A ZAWODY I KLUCZOWE BRANŻE

W przypadku stanowisk, na które pracodawcy mieli trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników, ankietowani odpowiadali dlaczego kandydaci do pracy nie spełniali ich oczekiwań. Poniżej główne powody przypisane do kluczowych branż i zawodów.

BRANŻA CHEMICZNA I PAPIERNICZA

Pracodawcy z tej branży wymienili dwa główne powody (najliczniejsze kategorie):

1. Niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe - ten powód dotyczył kierownika działu produkcji oraz drukarza.
2. Powody z kategorii *inne*: brak chęci do pracy i brak zaangażowania, nieobowiązkowość - te powody dotyczyły zawodów: operator maszyny do produkcji opakowań z papieru i tektury oraz operator maszyny papierniczej.

ENERGETYKA ODNAWIALNA

Pracodawcy z tej branży wymienili kilka powodów (najliczniejsze kategorie) niespełniania przez kandydatów oczekiwań, które dotyczyły następujących zawodów:

1. Niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe - ten powód dotyczył: elektromechaników elektrycznych urządzeń pomiarowych; przedstawicieli handlowych oraz inżynierów inżynierii środowiska - gazowe urządzenia, instalacje i sieci energetyczne.
2. Brak odpowiedniego wykształcenia (a); brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku (b) oraz brak pożądanych na stanowisku cech indywidualnych (c) - te powody uzyskały taką samą liczbę wskazań i dotyczyły zawodów: przedstawiciela handlowego (b i c); elektromontera (b); inżyniera elektryka (a), inżyniera inżynierii środowiska - gazowe urządzenia, instalacje i sieci energetyczne (a).

MEDYCYNĄ, USŁUGI MEDYCZNE I TURYSTYKA ZDROWOTNA

Pracodawcy z tej branży wymienili dwa główne powody (najliczniejsze kategorie) niespełniania przez kandydatów oczekiwań, które dotyczyły następujących zawodów:

1. Brak odpowiedniego wykształcenia - ten powód dotyczył m.in. pracowników socjalnych.
2. Brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku - ten powód dotyczył również pracowników socjalnych.

PRZEMYSŁ MASZYNOWY, MOTORYZACJA, URZĄDZENIA TRANSPORTOWE I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

Pracodawcy z tej branży wymienili dwa główne powody (najliczniejsze kategorie) niespełniania przez kandydatów oczekiwań, które dotyczyły następujących zawodów:

1. Brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku - ten powód dotyczył m.in. (najliczniejsze kategorie): mechaników pojazdów samochodowych; lakierników samochodowych; pozostałych spawaczy i pokrewnych; technik mechatroników, inżynierów mechaników - maszyny i urządzenia przemysłowe i technologia mechaniczna.
2. Niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe - ten powód dotyczył m.in.: pozostałych spawaczy i pokrewnych; mechaników pojazdów ciężarowych.

PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE

Pracodawcy z tej branży wymienili dwa główne powody (najliczniejsze kategorie) niespełniania przez kandydatów oczekiwań:

1. Brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku i dotyczył on zawodów: cukiernik, piekarz, technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne.
2. Brak pożądanych na stanowisku cech indywidualnych - ten powód dotyczył: sprzedawcy, cukiernika i kierowcy samochodu osobowego.

USŁUGI LOGISTYCZNE - TRANSPORT, SPEDYCJA, LOGISTYKA

Pracodawcy z tej branży wymienili trzy główne powody (najliczniejsze kategorie) niespełniania przez kandydatów oczekiwań, które dotyczyły następujących zawodów:

1. Brak lub niewystarczające doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku - ten powód dotyczył głównie kierowców samochodów ciężarowych.
2. Brak pożądanych na stanowisku cech indywidualnych - ten powód dotyczył głównie kierowców samochodów ciężarowych.
3. Niewystarczająca wiedza specjalistyczna, umiejętności zawodowe - ten powód dotyczył kierowców samochodów ciężarowych oraz mechaników pojazdów samochodowych.

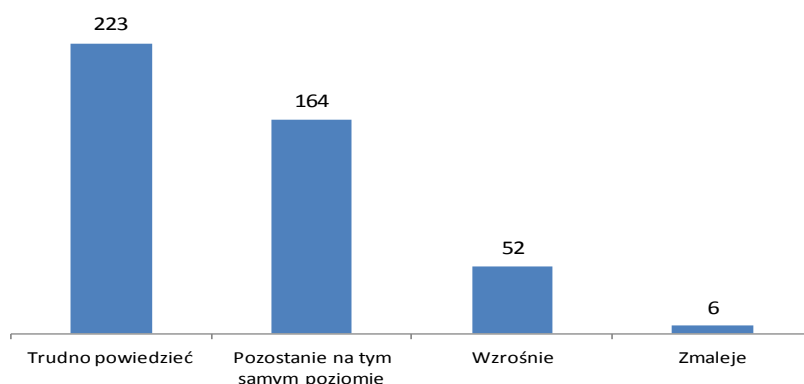
PODSUMOWANIE

- Najwięcej ankietowanych pracodawców podczas rekrutacji korzystało z ofert składanych samodzielnie przez kandydatów, następnie z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy oraz rekomendacji znajomych, rodziny i innych. Najrzadziej pracodawcy korzystali z usług agencji doradztwa personalnego lub agencji pośrednictwa pracy, a pośrednictwa akademickich biur karier nie wskazał żaden z ankietowanych pracodawców.
- Większość pracodawców z kluczowych branż (54,7%) nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Natomiast 32,4% pracodawców przyznało, że miało trudności rekrutacyjne. Uogólniając, trudność niezależnie od branży, polegała na tym, że kandydaci nie spełniali oczekiwań (62,8% pracodawców mających problemy rekrutacyjne) oraz braku chętnych do pracy (23%).
- Kandydaci do pracy w opinii pracodawców nie spełniali ich oczekiwań ponieważ nie posiadali doświadczenia na podobnym stanowisku lub posiadali niewielkie doświadczenie, które było niewystarczające. Drugi najczęściej wskazywany powód to niewystarczająca wiedza specjalistyczna i umiejętności zawodowe kandydatów.

5. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZATRUDNIENIU DO KOŃCA 2015 ROKU

Pracodawców z kluczowych branż zapytano o plany zatrudnieniowe w dłuższej perspektywie, czyli do końca 2015 r. Odpowiedź na tego rodzaju pytanie nie jest łatwa ponieważ wymaga uwzględnienia wielu czynników, także tych niezależnych od pracodawców, które mogą wpłynąć na planowanie polityki kadrowej w firmie. Pytanie dotyczyło opinii, czy zatrudnienie w firmie do 2015 r. ulegnie zmianie (wzrośnie, pozostanie na tym samym poziomie, zmaleje) i jeśli wzrośnie lub zmaleje, to jakich stanowisk będą te zmiany dotyczyć.

Wykres 23. Pracodawcy z kluczowych branż prognozujący zmiany w zatrudnieniu do 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badanie własne WUP

Połowa pracodawców (50,1%) nie sformułowała prognoz popytu na kadry w swojej firmie (kategoria trudno powiedzieć). Liczną grupą byli ci, którzy oczekiwali, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie (36,9%). Perspektywy wzrostu zatrudnienia deklarowało 11,7% ankietowanych pracodawców, a tylko 1,3% przewidywało zmniejszenie zatrudnienia.

PERSPEKTYWA ZATRUDNIENIA A PODREGION

Niezależnie od podregionu, najwięcej pracodawców zapytanych o stan zatrudnienia w firmie do końca 2015 r. wybierało opcję trudno powiedzieć oraz przewidywało, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie. Najwyższy wskaźnik odpowiedzi trudno powiedzieć odnotowano w podregionie włocławskim, 54,3%

pracodawców z podregionu (82 pracodawców). W pozostałych podregionach nieco poniżej 50,0%, w grudziądzkim 48,0% (61 pracodawców) i podobnie jeśli chodzi o udział w bydgosko-toruńskim 47,9% (80 pracodawców).

Zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie, największy udział pracodawców, którzy wskazali tą odpowiedź odnotowano w podregionie bydgosko-toruńskim (38,9%, czyli 65 pracodawców), następnie grudziądzkim (37,0%, czyli 47 pracodawców) oraz włocławskim (34,4% czyli 52 pracodawców).

Najbardziej optymistycznie prognozowali pracodawcy z podregionu grudziądzkiego – odnotowano największy udział pracodawców, którzy odpowiedzieli, że zatrudnienie wzrośnie (13,4%, czyli 17 pracodawców). W podregionie bydgosko-toruńskim 12,6% (21 pracodawców) stanowili ci, którzy prognozowali wzrost zatrudnienia, a we włocławskim najmniej bo niecałe 10,0% pracodawców z podregionu (9,3%, czyli 14 pracodawców).

Zmniejszenia zatrudnienia najmniej pracodawców oczekiwało z podregionu bydgosko-toruńskiego (1 pracodawca czyli 0,6% pracodawców z podregionu), następnie grudziądzkiego (2 pracodawców, czyli 1,6%), a najwięcej z włocławskiego (14 pracodawców, czyli 2,0%).

Tabela 21. Pracodawcy z kluczowych branż prognozujący zmiany w zatrudnieniu do 2015 r. według podregionów w województwie kujawsko-pomorskim

Podregion	Wzrośnie	Pozostanie na tym samym poziomie	Zmaleje	Trudno powiedzieć
Włocławski	14	52	3	82
Grudziądzki	17	47	2	61
Bydgosko-toruński	21	65	1	80
Ogółem	52	164	6	223

Źródło: Badanie własne WUP.

Podsumowując, prawie połowa ankietowanych pracodawców w podregionach nie potrafiła powiedzieć jak zmieni się stan zatrudnienia w firmie w perspektywie kilkunastu miesięcy, czyli do końca 2015 r. Ponad 1/3 w podregionach uważała, że stan zatrudnienia nie ulegnie zmianom. Zarówno wzrostu jak i spadku zatrudnienia spodziewało się niewielu pracodawców, z tym, że więcej ankietowanych prognozowało wzrost zatrudnienia (14 - 21 pracodawców) niż spadek (1 - 3 pracodawców).

PROGNOZA ZATRUDNIENIA WEDŁUG KLUCZOWYCH BRANŻ

W branży *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* udział pracodawców, którym trudno było określić jak ukształtuje się zatrudnienie do końca 2015 r. był najmniejszy ze wszystkich branż. Największy udział tych, co wybrali odpowiedź trudno powiedzieć był wśród pracodawców z branży *przetwórstwo spożywcze* oraz *energetyka odnawialna*.

Tabela 22. Pracodawcy prognozujący zmiany w zatrudnieniu do 2015 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim

Branża	Wzrośnie		Pozostanie na tym samym poziomie		Zmaleje		Trudno powiedzieć	
	liczba podmiotów	% w branży	liczba podmiotów	% w branży	liczba podmiotów	% w branży	liczba podmiotów	% w branży
Branża chemiczna i papiernicza	5	20,0	9	36	0	0	11	44,0
Energetyka odnawialna	4	14,8	6	22,2	0	0,0	17	63,0
Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	6	6,0	53	53	2	2,0	39	39,0
Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	15	20,0	22	29,3	1	1,3	37	49,3
Przetwórstwo spożywcze	2	3,8	9	17,3	1	1,9	40	76,9
Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka	20	12,0	65	39,2	2	1,2	79	47,6

Źródło: Badanie własne WUP.

BRANŻA CHEMICZNA I PAPIERNICZA

Udział pracodawców, którzy wybrali odpowiedź trudno powiedzieć odpowiadając na pytanie o stan zatrudnienia do końca 2015 r. wyniósł 44,0% (piąta lokata wśród wszystkich kluczowych branż). 36% pracodawców nie przewidywało żadnych zmian w zatrudnieniu (9 pracodawców). Kilku z nich uważało, że zatrudnienie wzrośnie (5 pracodawców, czyli 20%). Jest to branża, w której żaden pracodawca nie prognozował spadku zatrudnienia (podobnie jak pracodawcy z branży *energetyka odnawialna*).

Wzrost zatrudnienia prognozowali pracodawcy z branży ze wszystkich podregionów. Najwięcej z podregionu grudziądzkiego (3 pracodawców). Z bydgosko-toruńskiego i włocławskiego po 1 pracodawcy. 9 pracodawców z branży uważa, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie. Są to pracodawcy z podregionu włocławskiego (5 pracodawców) i bydgosko-toruńskiego (4 pracodawców). Trudno powiedzieć, taką odpowiedź udzieliło najwięcej pracodawców z podregionu bydgosko-toruńskiego (5 podmiotów), a z włocławskiego i grudziądzkiego porównywalnie, po 3 pracodawców.

ENERGETYKA ODNAWIALNA

Ponad połowa pracodawców z tej branży (63,0%), odpowiedziała, że trudno powiedzieć jaki będzie stan zatrudnienia do końca 2015 r. (druga lokata branży po *przetwórstwie spożywczym* biorąc pod uwagę udział pracodawców, którzy udzielili takiej odpowiedzi w ogółem pracodawców w branży, którzy wzięli udział w badaniu). Według opinii 6 pracodawców z branży (22,2%) zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie. Wzrost prognozowało 4 pracodawców (14,8%). Jest to branża, w której żaden pracodawca nie prognozował spadku zatrudnienia.

Stan zatrudnienia wzrośnie, tak odpowiedziało kilku pracodawców z opisywanej branży ze wszystkich trzech podregionów. Z bydgosko-toruńskiego 2 pracodawców, a z włocławskiego i grudziądzkiego po jednej ankietowanej osobie. Stabilność zatrudnienia (pozostanie na tym samym poziomie) prognozowało najwięcej pracodawców z podregionu bydgosko-toruńskiego (4 pracodawców), następnie włocławskiego (3 pracodawców) oraz grudziądzkiego (2 pracodawców). Natomiast trudności z prognozowaniem zatrudnienia (trudno powiedzieć) najwięcej pracodawców miało z podregionu bydgosko-toruńskiego (9 pracodawców) oraz włocławskiego i grudziądzkiego (po 4 pracodawców z podregionu).

MEDYCYNĄ, USŁUGI MEDYCZNE I TURYSTYKA ZDROWOTNA

Jest to jedyna kluczowa branża, z której więcej pracodawców prognozowało, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie (53 pracodawców, czyli 53,0%) niż tych, którzy wybrali odpowiedź trudno powiedzieć (39 pracodawców, czyli 39,0%). Zdecydowanie najwięcej pracodawców z tej branży mówiło o stabilizacji zatrudnienia. Tylko 6 pracodawców (6,0%) twierdziło, że zatrudnienie wzrośnie, a zaledwie 2 pracodawców, że zatrudnienie zmaleje (2,0% z branży).

Spośród 53 pracodawców z branży, którzy prognozowali, że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie, tylko 6 pracodawców było z podregionu bydgosko-toruńskiego (stanowili 9,2% pracodawców z branży, którzy wybrali tę odpowiedź i zlokalizowanych w podregionie). Najwięcej, bo 26 pracodawców miało zlokalizowaną firmę w podregionie grudziądzkim (55,3%) i 21 we włocławskim (40,4%). Wzrost zatrudnienia prognozowali pracodawcy z dwóch podregionów: włocławskiego (4 pracodawców) i grudziądzkiego (2 pracodawców). Podobnie zmniejszenie zatrudnienia (po 1 pracodawcy z podregionu). Żaden pracodawca z bydgosko-toruńskiego nie prognozował ani wzrostu ani spadku zatrudnienia. Odpowiedź trudno powiedzieć wybrało 19 pracodawców z podregionu włocławskiego, 17 z grudziądzkiego i 3 z bydgosko-toruńskiego.

PRZEMYSŁ MASZYNOWY, MOTORYZACJA, URZĄDZENIA TRANSPORTOWE I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

Blisko połowa pracodawców z tej branży, 37 pracodawców, odpowiedziała, że trudno powiedzieć jaki będzie stan zatrudnienia do końca 2015 r. Stanowili oni 49,3% pracodawców z tej branży (trzecia lokata wśród wszystkich kluczowych branż). 29,3% pracodawców nie przewidywała żadnych zmian w zatrudnieniu (22 pracodawców). Kilkunastu z nich uważało, że zatrudnienie wzrośnie (15 pracodawców, czyli 20,0%) a jeden pracodawca, że zmaleje (1,3%).

Z tej branży wzrost zatrudnienia prognozowali pracodawcy ze wszystkich podregionów. Najwięcej z podregionu bydgosko-toruńskiego (7 pracodawców), następnie z grudziądzkiego (5 pracodawców) oraz włocławskiego (3 pracodawców). Firma pracodawcy, który uważał, że stan zatrudnienia zmniejszy się znajdowała się w podregionie włocławskim. 22 pracodawców uważało że zatrudnienie pozostanie na tym samym poziomie. Większość to pracodawcy z podregionu bydgosko-toruńskiego (11 pracodawców), następnie włocławskiego (7 pracodawców) i grudziądzkiego (4 pracodawców). Wątpliwości co do prognozowania zatrudnienia (trudno powiedzieć) miała porównywalna liczba pracodawców z podregionu włocławskiego (15 pracodawców) i bydgosko-toruńskiego (13 pracodawców). W podregionie grudziądzkim było to 9 pracodawców.

PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE

Największy udział pracodawców mających trudności z określeniem prognozy zatrudnienia w firmie wystąpił w branży *przetwórstwo spożywcze*. Aż 40 pracodawców spośród 52 ankietowanych z tej branży odpowiedziało, że trudno powiedzieć jak ukształtuje się zatrudnienie do końca 2015 r. Stanowili oni 76,9% pracodawców z tej branży. 17,3% pracodawców nie przewiduje żadnych zmian w zatrudnieniu (9 pracodawców). Kilku z nich uważa, że zatrudnienie wzrośnie (2 pracodawców, czyli 3,8%) a jeden pracodawca, że zmaleje (1,5%).

Stan zatrudnienia wzrośnie, tak odpowiedzieli pracodawcy z opisywanej branży z podregionów: bydgosko-toruńskiego i włocławskiego. Spadek prognozuje jeden pracodawca z podregionu grudziądzkiego. Natomiast wątpliwości co do prognozowania zatrudnienia (kategoria odpowiedzi trudno powiedzieć) miało najwięcej pracodawców z podregionu włocławskiego (18 pracodawców), w następnej kolejności z bydgoskiego i grudziądzkiego (po 11 pracodawców).

USŁUGI LOGISTYCZNE - TRANSPORT, SPEDYCJA, LOGISTYKA

Udział pracodawców, którzy mieli trudności z prognozowaniem stanu zatrudnienia do końca 2015 r. wyniósł 47,6% (czwarta lokata wśród wszystkich kluczowych branż). Według opinii 65 pracodawców z branży (39,2%) zatrudnienie pozostanie na

tym samym poziomie. Wzrost prognozowało 20 pracodawców (12,0%), a spadek zatrudnienia 2 pracodawców, czyli 1,2% z branży.

Spośród 20 pracodawców z branży prognozujących wzrost zatrudnienia, najwięcej prowadziło firmy zlokalizowane w podregionie bydgosko-toruńskim (10 pracodawców), następnie grudziądzkim (6 pracodawców) oraz włocławskim (4 pracodawców). Tylko 2 pracodawców z branży z podregionu włocławskiego i bydgosko-toruńskiego uważało, że zatrudnienie spadnie. Stabilizacji zatrudnienia oczekiwało zdecydowanie najwięcej pracodawców z podregionu bydgosko-toruńskiego (38 pracodawców) i kilkunastu z grudziądzkiego i włocławskiego (odpowiednio: 15 i 12 pracodawców). Trudno prognozować było aż 79 pracodawcom z branży: z podregionu bydgosko-toruńskiego (39 pracodawców), włocławskiego (23 pracodawców) i grudziądzkiego (17 pracodawców).

Wzrost zatrudnienia do końca 2015 r. prognozowało 52 pracodawców z kluczowych branż, którzy stanowili 11,7% wszystkich ankietowanych. Najwięcej pracodawców, którzy uważali, że zatrudnienie wzrośnie należało do dwóch branż: *usługi logistyczne, transport, spedycja, logistyka* (20 pracodawców, czyli 38,5% pracodawców prognozujących wzrost zatrudnienia) oraz *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka* (15 i 28,8%).

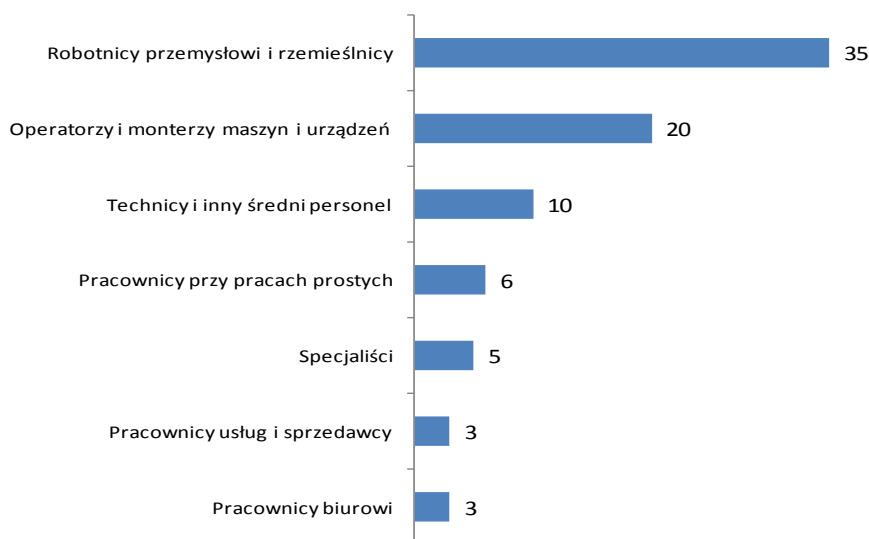
Wykres 24. Liczba pracodawców prognozująca wzrost zatrudnienia do 2015 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badanie własne WUP.

Ze względu na to, że 20 pracodawców wymieniło kilka stanowisk, na których przewidywali wzrost zatrudnienia, dalsza analiza według branż, grup zawodów i zawodów w tym rozdziale dotyczy ogółem 82 wskazań. Stanowiska jakie wymienili pracodawcy przypisano do zawodów zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności stosowaną na potrzeby rynku pracy. Prognozy wzrostu zatrudnienia według grup wielkich zawodów dotyczyły przede wszystkim: robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz techników i innego średniego personelu.

Wykres 25. Liczba wskazań dotyczących prognozowanego wzrostu zatrudnienia do 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim według grup wielkich zawodów

Źródło: Badanie własne WUP.

Poniżej przedstawiono prognozy wzrostu zatrudnienia w kluczowych branżach według zawodów.

USŁUGI LOGISTYCZNE - TRANSPORT, SPEDYCJA, LOGISTYKA

20 wskazań w branży dotyczyło wzrostu zatrudnienia (12,0% pracodawców). Główne przyczyny prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: rozwój firmy oraz rozszerzenie działalności. Przewidywany wzrost dotyczy przede wszystkim dwóch grup zawodowych: *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* oraz *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*. Pracodawcy wymienili głównie następujące zawody, w których według nich nastąpi wzrost zatrudnienia: kierowca samochodu

ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, kierowca autobusu oraz mechanik pojazdów samochodowych.

PRZEMYSŁ MASZYNOWY, MOTORYZACJA, URZĄDZENIA TRANSPORTOWE I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

15 wskazań w branży dotyczyło wzrostu zatrudnienia (20,0%). Główne powody prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: rozwój firmy oraz wzrost popytu na produkty, usługi. Wzrost dotyczy przede wszystkim jednej grupy zawodowej: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*. Jest to branża, w której prognozuje się wzrost zatrudnienia także w grupie *specjaliści* oraz wśród *pracowników przy pracach prostych*. Jeśli chodzi o zawody, to wymieniono m.in.: mechanika pojazdów samochodowych, ślusarza, spawacza, lakiernika, robotnika magazynowego, specjalistę ds. marketingu i handlu, specjalistę zastosowań informatyki.

MEDYCYNĄ, USŁUGI MEDYCZNE I TURYSTYKA ZDROWOTNA

6 wskazań w branży dotyczyło wzrostu zatrudnienia (6,0%). Główne powody prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: zwiększenie zakresu świadczonych usług/zwiększone zapotrzebowanie na usługi oraz rozwój firmy. Wzrost dotyczy przede wszystkim dwóch grup zawodowych: *technicy i inny średni personel* oraz *specjaliści*. Jeśli chodzi o zawody, to pracodawcy wymienili m.in.: pracownika socjalnego, położną, pielęgniarkę, technika masażystę, opiekunkę domową.

BRANŻA CHEMICZNA I PAPIERNICZA

5 wskazań w branży dotyczyło wzrostu zatrudnienia (20,0%). Główne powody prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: rozwój firmy, rozszerzenie działalności oraz zakup nowej maszyny. Prognozowany wzrost dotyczy czterech grup zawodowych: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy przy pracach prostych, pracownicy usług i sprzedawcy*. Jeśli chodzi o zawody, to pracodawcy wymienili m.in.: operatora maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury, maszynistę maszyn fleksograficznych, mechanika maszyn i urządzeń przemysłowych, technika handlowca.

ENERGETYKA ODNAWIALNA

4 wskazania w branży dotyczyły wzrostu zatrudnienia (14,8%). Powody prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: rozwój firmy i większa ilość zamówień. Prognozowany wzrost dotyczy trzech grup zawodowych: *technicy i inny średni personel, pracownicy biurowi* oraz *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*. Jeśli chodzi o zawody, to pracodawcy wymienili: technika elektryka, technika elektronika, elektromontera zakładowego oraz pozostałych pracowników obsługi biurowej.

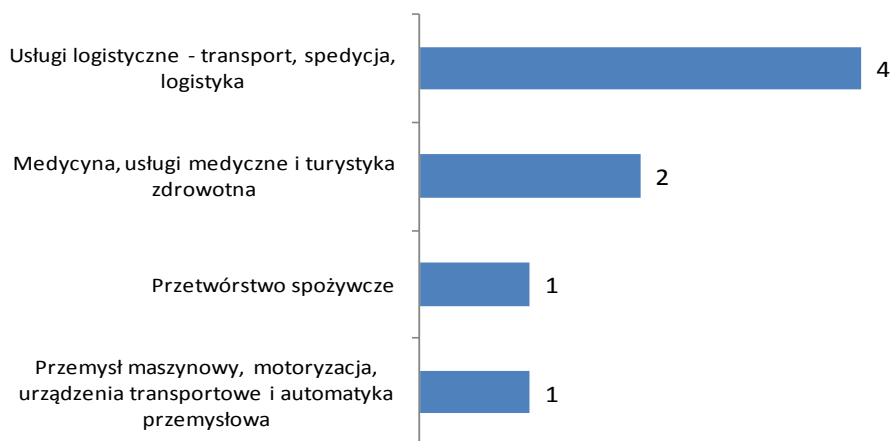
PRZETWÓRSTWO SPOŻYWCZE

Wzrost zatrudnienia do końca 2015 r. prognozowało 2 pracodawców z branży (3,8%). Powody prognozowanego wzrostu zatrudnienia to: rozwój firmy oraz wzrost produkcji. Prognozowany wzrost dotyczy dwóch grup zawodowych: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* oraz *pracownicy przy pracach prostych*. Jeśli chodzi o zawody, to pracodawcy wymienili dwa: pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle oraz pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych.

PROGNOZA ZMNIEJSZENIA ZATRUDNIENIA W KLUCZOWYCH BRANŻACH

Zmniejszenie zatrudnienia do końca 2015 r. prognozowało 6 pracodawców z kluczowych branż, którzy stanowili 1,3% wszystkich ankietowanych podmiotów.¹¹

Wykres 26. Liczba wskazań dotyczących prognoz zmniejszenia zatrudnienia do 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Badanie własne WUP.

Prognozy zmniejszenia zatrudnienia dotyczyły następujących trzech grup wielkich zawodów: *specjaliści, technicy i inny średni personel* oraz *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*.

¹¹ Ze względu na to, że 1 pracodawca z branży *usługi logistyczne, transport, spedycja, logistyka* wymienił trzy stanowiska na których prognozował spadek zatrudnienia, dalsza analiza według branż i zawodów dotyczy ogółem 8 wskazań.

Prognozowana zmiana w zatrudnieniu w grupie zawodowej *specjalistów* odnosiła się do branży *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna*. Natomiast wśród *techników i innego średniego personelu* do branży *usługi logistyczne - transport, logistyka, spedycja*. Spodziewane zwolnienia do końca 2015 r. w grupie zawodowej *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* dotyczyły trzech branż: *przetwórstwo spożywcze; przemysł maszynowy, motoryzacja (...)* oraz *usługi logistyczne (...)*.

Powody prognozowanego zmniejszenia zatrudnienia to przede wszystkim trudna sytuacja ekonomiczna i restrukturyzacja spółki oraz reorganizacja działalności. Jako powód podano również zmniejszającą się liczbę zamówień, mniejsze środki budżetowe firmy na zatrudnienie oraz przejście na emeryturę.

PODSUMOWANIE

1. Połowa ankietowanych pracodawców, 223 podmioty, tj. 50,1%, nie sformułowała prognoz popytu na kadry w swojej firmie wybierając odpowiedź trudno powiedzieć. Natomiast 164 pracodawców (36,9%) oczekiwało stabilizacji zatrudnienia, czyli że stan zatrudnienia utrzyma się na obecnym poziomie.
2. Najwięcej pracodawców, którzy mieli trudności z prognozowaniem zatrudnienia do końca 2015 r. prowadziło firmy należące do dwóch branż: *przetwórstwo spożywcze* oraz *energetyka odnawialna*. Stanowili oni ponad połowę pracodawców z branż.
3. Wzrostu zatrudnienia spodziewało się 52 pracodawców (11,7%). Najwięcej z nich należało do trzech branż: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka; przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka* oraz *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna*.
4. Spadek zatrudnienia prognozowało tylko 6 pracodawców z kluczowych branż (1,3%). Pracodawcy z tej grupy należeli do 4. branż: *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka; medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna; przemysł maszynowy motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka* oraz *przetwórstwo spożywcze*. Spadku zatrudnienia nie prognozował żaden pracodawca z dwóch branż: *energetyka odnawialna* oraz *chemiczna i papiernicza*.

IV. PODSUMOWANIE - OBRAZ KLUCZOWYCH BRANŻ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Poniżej przedstawiono podsumowanie wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród pracodawców zrealizowanego w 2014 r. w ujęciu branżowym. Zestawienie zawiera najważniejsze, najczęściej wskazywane przez pracodawców cechy, które pozwalają zbudować obraz kluczowych branż.

Wyszczególnienie	Branża chemiczna i papiernicza	Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	Przetwórstwo spożywcze	Energetyka odnawialna	Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka
PRÓBA						
Liczba podmiotów	25	100	52	27	75	166
małe	10	32	17	14	32	75
średnie	7	34	20	9	30	69
duże	8	34	15	4	23	22
podregion bydgosko-toruński	10	9	16	13	31	88
podregion grudziądzki	6	46	14	5	18	38
podregion włocławski	9	45	22	9	26	40
Udział w ogółem w badaniu (w%)	5,6%	22,5%	11,7%	6,1%	16,9%	37,3%
Udział w ogółem w województwie (w%)	5,1%	1,6%	3,9%	6,5%	1,7%	1,4%
ZATRUDNIENIE						
Liczba osób ogółem	1180	7659	2838	1362	7374	7503
podregion bydgosko-toruński	475	1685	775	1219	4470	4089
podregion grudziądzki	357	2286	934	110	1716	866
podregion włocławski	348	3688	1129	33	1188	2548
liczba kobiet	347	7659	1462	298	757	980
liczba osób niepełnosprawnych	90	447	152	41	199	160
liczba niepełnosprawnych kobiet	43	338	83	12	34	46
Udział w ogółem w badaniu	4,2%	27,4%	10,2%	4,9%	26,4%	26,9%
PLANY ZATRUDNIENIOWE DO KOŃCA 2014 R.						
Liczba podmiotów planująca zatrudnienie pracowników	7	21	18	8	35	67
Liczba osób planowana do zatrudnienia	33	63	213	25	394	422
Liczba pracodawców planująca zwalniać	0	4	2	1	3	2
Liczba osób planowana do zwolnienia	0	12	7	35	4	33
Planowane zmiany w zatrudnieniu (w %)	2,8%	0,7%	7,3%	-0,7%	5,3%	5,2%
w podregionie bydgosko-toruńskim	2,1%	0,1%	2,6%	-1,6%	6,8%	6,9%
w podregionie grudziądzkim	2,8%	0,2%	-0,2%	5,5%	3,1%	5,4%
w podregionie włocławskim	3,7%	1,2%	16,7%	9,1%	2,8%	2,3%
Najczęstszy powód zatrudnienia	rozwój firmy	uzupełnienie braków kadrowych	zatrudnienie sezonowe	rozwój firmy	wzrost popytu na produkty i usługi	rozwój firmy
Najczęstszy powód zwolnienia	-	spadek liczby zamówień i zleceń; pracownik nie spełnia oczekiwań	pogorszenie sytuacji finansowej firmy	likwidacja firmy	spadek liczby zamówień i zleceń; pogorszenie sytuacji finansowej firmy	pogorszenie sytuacji finansowej firmy
Najczęściej wskazywany zawód/zawody do zatrudnienia	operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	opiekun osoby starszej	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	monter elektroniki- aparatura pomiarowa	ślusarz; pozostali technicy spawacze i pokrewni	kierowca autobusu
Najczęściej wskazywany zawód/zawody do zwolnienia	-	pielęgniarka; technik fizjoterapii	piekarz	pozostali pracownicy obsługi biurowej	diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów; przedstawiciel handlowy;	inkasent

Wyszczególnienie	Branża chemiczna i papirnicza	Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	Przetwórstwo spożywcze	Energetyka odnawialna	Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	Usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka
WERYFIKACJA PLANÓW ZATRUDNIENIOWYCH DO KOŃCA 2014 R. (na podstawie badania panelowego: stan zatrudnienia w dniu 31.12.2014 r.)						
<i>Liczba podmiotów poddana analizie panelowej</i>	25	98	50	25	74	164
<i>Planowane zmiany w zatrudnieniu (w %)</i>	2,8%	0,8%	7,4%	-1,2%	5,3%	5,2%
<i>Faktyczne zmiany w zatrudnieniu (w %)</i>	11,8%	2,6%	-0,7%	6,6%	5,8%	14,3%
<i>Zmiany w liczbie zatrudnionych ogółem</i>	+139	+166	-19	+54	+426	+1072
<i>Zmiany w liczbie zatrudnionych kobiet</i>	+17	+110	+19	+33	+20	+77
<i>Zmiany w liczbie zatrudnionych osób niepełnosprawnych</i>	+31	+2	+16	+2	-1	+35
<i>Zmiany w liczbie zatrudnionych niepełnosprawnych kobiet</i>	+11	-1	-7	-3	-4	+7
REKRUTACJA						
<i>Najczęściej stosowana metoda rekrutacji</i>	oferty składane samodzielnie przez kandydatów	oferty składane samodzielnie przez kandydatów	oferty składane samodzielnie przez kandydatów	oferty składane samodzielnie przez kandydatów; rekomendacja rodziny, znajomych	oferty składane samodzielnie przez kandydatów	oferty składane samodzielnie przez kandydatów
<i>Liczba pracodawców mająca trudności rekrutacyjne</i>	5	21	8	7	33	39
<i>Zawody, których dotyczyły problemy rekrutacyjne</i>	kierownik działu produkcji; drukarz; maszynista maszyn fleksograficznych; operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury; operator maszyn papierniczej	lekarz-anestezjolog i intensywna terapia; lekarz psychiatra; pielęgniarka fizjoterapeuta; psycholog; pracownik socjalny; opiekunka środowiskowa; asystent osoby niepełnosprawnej; pozostali rzemieślnicy	elektroenergetyk pomiarów i zabezpieczeń; technik technologii żywności-przetwórstwo mięsne; sprzedawca; cukiernik; piekacz; rzeźnik-wędliniarz; operator urządzeń do produkcji mleczarskich; kierowca samochodów osobowych	inżynier inżynierii środowiska-gazowe urządzenia, instalacje i sieci energetyczne; inżynier elektryk; specjalista ds. sprzedaży; technik elektryk, przedstawiciel handlowy; elektromechanik elektrycznych urządzeń pomiarowych; elektromonter zakładowy	inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe oraz technologia mechaniczna; inżynier automatyk i robotyki; specjalista ds. marketingu i handlu; technik mechatronik; technik prac biurowych i magazynier; pozostali spawacze i pokrewni; mechanik pojazdów samochodowych oraz tokarzy w metalu; monter rowerów i wózków; kombajnista	menadżer imprez sportowych; księgowy; technik mechanizacji rolnictwa; mechanik pojazdów samochodowych i osobowych; elektromechanik pojazdów samochodowych; kierowca samochodów ciężarowych
<i>Z czego wynikają problemy rekrutacyjne</i>	niewystarczająca wiedza specjalistyczna; niewystarczające umiejętności zawodowe; brak chęci do pracy; brak zaangażowania; nieobowiązkowość	brak odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia w pracy; brak chętnych na zgłaszane stanowiska	brak doświadczenia w pracy; brak poświadczonych cech indywidualnych	niewystarczająca wiedza specjalistyczna; brak odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego	brak doświadczenia w pracy; niewystarczająca wiedza specjalistyczna	brak doświadczenia w pracy; cechy indywidualne; niewystarczająca wiedza specjalistyczna; brak zgłoszeń kandydatów na ofertę pracy
PROGNOZY DO KOŃCA 2015 R.						
<i>Liczba pracodawców planująca wzrost zatrudnienia</i>	5	6	2	4	15	20
<i>Liczba pracodawców planująca spadek zatrudnienia</i>	0	2	1		1	2
<i>Liczba pracodawców, którym trudno było określić prognozy</i>	11	39	40	17	37	79
<i>Zawody, w których planowano zatrudnić do końca 2015 r.</i>	operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury; maszynista maszyn fleksograficznych; mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych; technik handlowiec	pracownik socjalny; położna; pielęgniarka; technik masażysta; opiekunka domowa	pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle; pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	technik elektryk; technik elektroniki; elektromonter zakładowy; pozostali pracownicy obsługi biurowej	mechanik pojazdów samochodowych; ślusarz; spawacz; lakiernik; robotnik magazynowy; specjalista ds. marketingu i handlu; specjalista zastosowań informatyki	pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle; pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych

SŁOWNIK POJĘĆ

Podmiot gospodarki narodowej – osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie stanowi kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest jednym z trzech typów jednostek prawnych wpisywanych do rejestru REGON.

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) 2007 – została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczych Unii Europejskiej – NACE Rev.2. PKD–2007. Jest to klasyfikacja pięciopoziomowa. Poziom pierwszy (**sekcja**) – oznaczony jest symbolem jednoliterowym, dzieli ogólną zbiorowość na 21 grupowań rodzajów działalności, na które składają się czynności związane z sobą z punktu widzenia tradycyjnie ukształtowanego, ogólnego podziału pracy.

Kluczowa branża - Identyfikacja branż kluczowych została dokonana na podstawie obowiązujących dokumentów strategicznych: *Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020. Plan modernizacji 2020+* oraz *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*. Do poszczególnych branż przyporządkowano podmioty posiadające określone grupy PKD:

I Przetwórstwo spożywcze

- ☐ 10.1 - Przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa
- ☐ 10.3 - Przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
- ☐ 10.4 - Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego
- ☐ 10.5 - Wytwarzanie wyrobów mleczarskich
- ☐ 10.6 - Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych
- ☐ 10.7 - Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych
- ☐ 10.8 - Produkcja pozostałych artykułów spożywczych

II Energetyka odnawialna

- ☐ 27.1 - Produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej
- ☐ 35.1 - Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną

III Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna

- ☐ 86.9 - Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej
- ☐ 86.10 - Działalność szpitali
- ☐ 87.1 - Pomoc społeczna z zakwaterowaniem zapewniająca opiekę pielęgniarstwa

- ☐ 87.2 - Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- ☐ 87.3 - Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
- ☐ 87.9 - Pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem
- ☐ 88.1 - Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
- ☐ 88.9 - Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania
- ☐ 96.04 - Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej

IV Branża chemiczna i papiernicza

- ☐ 17.1 - Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury
- ☐ 17.2 - Produkcja wyrobów z papieru i tektury
- ☐ 20.1 - Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych
- ☐ 21.1 - Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych
- ☐ 21.2 - Produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych

V Przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa

- ☐ 28.1 - Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia
- ☐ 28.2 - Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia
- ☐ 28.3 - Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
- ☐ 28.4 - Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych
- ☐ 28.9 - Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia
- ☐ 29.1 - Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- ☐ 29.2 - Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep
- ☐ 29.3 - Produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych
- ☐ 30.1 - Produkcja statków i łodzi
- ☐ 30.2 - Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego
- ☐ 30.3 - Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
- ☐ 30.9 - Produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana
- ☐ 45.2 - Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli

VI Usługi logistyczne (transport, spedycja, logistyka)

- ☐ 49.1 - Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy
- ☐ 49.2 - Transport kolejowy towarów
- ☐ 49.3 - Pozostały transport lądowy pasażerski
- ☐ 49.4 - Transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przeprowadzkami
- ☐ 45.1 - Sprzedaż hurtowa i detaliczna pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- ☐ 50.3 - Transport wodny śródlądowy pasażerski
- ☐ 50.4 - Transport wodny śródlądowy towarów

- ❑ 51.1 - Transport lotniczy pasażerski
- ❑ 51.2 - Transport lotniczy towarów i transport kosmiczny
- ❑ 52.1 - Magazynowanie i przechowywanie towarów
- ❑ 52.2 - Działalność usługowa wspomagająca transport

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych porównuje dane o nowych rejestracjach bezrobotnych z liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Mianem zawodu deficytowego określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż wynosi liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analogicznie, zawód nadwyżkowy to taki, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż wynosi liczba osób poszukujących pracy.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z **zadań samorządu województwa określonych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy – obowiązuje na mocy Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr 82, poz. 537 z dnia 17 maja 2010 r.). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów z uwzględnieniem dwóch aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Poszczególne zawody i specjalności zostały zgrupowane w grupy elementarne, a te w szersze grupy średnie, duże i wielkie. Klasyfikacja obejmuje 10 grup wielkich (kod 1-cyfrowy), 43 duże (kod 2-cyfrowy), 132 średnie (kod 3-cyfrowy) oraz 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy). Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy).

Pracujący – definicja GUS – osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin);
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce; łącznie z pomagającymi członkami rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie;
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie;
- 7) pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego.

Zatrudnieni – definicja GUS – osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (inaczej: pracownicy najemni). Przy ustalaniu stanu zatrudnienia na dany dzień w osobach fizycznych brane są pod uwagę osoby pełnozatrudnione oraz osoby niepełnozatrudnione, które daną jednostkę określają jako główne miejsce pracy. W badaniach pracodawców pytamy o liczbę osób zatrudnionych zgodnie z powyższą definicją.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELE

Tabela 1.	Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2011-2013	8
Tabela 2.	Podmioty gospodarki narodowej według liczby zatrudnionych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2011-2013	9
Tabela 3.	Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według podregionów w latach 2011-2013	9
Tabela 4.	Podmioty wyrejestrowane z REGON w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według podregionów w latach 2011-2013	10
Tabela 5.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w bazie REGON w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2011-2013	11
Tabela 6.	Wielkość zrealizowanej próby badawczej w badaniu ankietowym pracodawców kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.	14
Tabela 7.	Rozkład liczebności podmiotów w próbie badawczej oraz w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie bazy REGON (III kwartał 2013 r.) według podregionów i grup wielkości	15
Tabela 8.	Rozkład liczebności podmiotów w próbie badawczej oraz w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie bazy REGON (III kwartał 2013 r.) według kluczowych branż i grup wielkości podmiotów	16
Tabela 9.	Wielkość planowanego zatrudnienia oraz zwolnień w kluczowych branżach w województwie kujawsko-pomorskim do końca 2014 r.	31
Tabela 10.	Wielkość planowanego zatrudnienia oraz zwolnień w podregionach w województwie kujawsko-pomorskim do końca 2014 r.	33

Tabela 11.	Wielkość planowanego zatrudnienia oraz planowanych zwolnień do końca 2014 r. w odniesieniu do liczby zatrudnionych ogółem w końcu 2013 r. w badanych podmiotach według branż kluczowych	34
Tabela 12.	Planowany wzrost/spadek zatrudnienia do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego	36
Tabela 13.	Zawody, w których pracodawcy branż strategicznych planowali redukcję zatrudnienia do końca 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim	38
Tabela 14.	Zawody, w których pracodawcy kluczowych branż planowali zatrudnienie osób do końca 2014 r. (10 i więcej osób)	41
Tabela 15.	Planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. według wielkich grup zawodów	42
Tabela 16.	Zawody, na które wystąpiło zapotrzebowanie wśród pracodawców do końca 2014 r. według kluczowych branż i oczekiwanego poziomu wykształcenia	60
Tabela 17.	Wielkość planowanego zatrudnienia osób posiadających wybrane kompetencje i poziom ich wykorzystania	67
Tabela 18.	Planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego	71
Tabela 19.	Faktyczne zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. w podregionach i branżach strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego	71
Tabela 20.	Najczęściej stosowane formy rekrutacji przez pracodawców biorących udział w badaniu kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim	79
Tabela 21.	Pracodawcy z kluczowych branż prognozujący zmiany w zatrudnieniu do 2015 r. według podregionów w województwie kujawsko-pomorskim	88
Tabela 22.	Pracodawcy prognozujący zmiany w zatrudnieniu do 2015 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim	89

WYKRESY

Wykres 1.	Udział osób zatrudnionych według grup wielkości ankietowanych podmiotów z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu grudnia 2013 r.	18
-----------	--	----

Wykres 2.	Udział zatrudnienia w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych i wielkości podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu grudnia 2013 r.	19
Wykres 3.	Liczba osób zatrudnionych w podmiotach kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego według podregionów (stan w końcu 2013 r.)	20
Wykres 4.	Udział zatrudnienia w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych i podregionów województwa kujawsko-pomorskiego. Stan w końcu grudnia 2013 r.	21
Wykres 5.	Liczba osób zatrudnionych w podmiotach objętych badaniem według branż kluczowych województwa kujawsko-pomorskiego. (stan w końcu 2013 r.)	21
Wykres 6.	Udział osób zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu według kluczowych branż i sektorów własności w województwie kujawsko-pomorskim (stan w końcu 2013 r.)	22
Wykres 7.	Liczba zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu (stan w dniu 31 grudnia 2013 r.) oraz zmiana % w odniesieniu do stanu zatrudnienia w dniu 31 grudnia 2012 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim	23
Wykres 8.	Udział kobiet wśród zatrudnionych według kluczowych branż w podmiotach biorących udział w badaniu w województwie kujawsko-pomorskim (stan w końcu 2013 r.)	27
Wykres 9.	Liczba zatrudnionych kobiet w podmiotach biorących udział w badaniu (stan w dniu 31 grudnia 2013 r.) oraz zmiana % względem końca 2012 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim	28
Wykres 10.	Udział osób niepełnosprawnych i niepełnosprawnych kobiet wśród zatrudnionych w podmiotach biorących udział w badaniu według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (stan w końcu 2013 r.)	29
Wykres 11.	Udział osób planowanych do zatrudnienia i zwolnienia do końca 2014 r. oraz udział podmiotów biorących udział w badaniu w poszczególnych branżach w województwie kujawsko-pomorskim	32
Wykres 12.	Udział osób planowanych do zatrudnienia (N=1150 osób) i zwolnienia (N=91 osób) do końca 2014 r. oraz udział podmiotów biorących udział w badaniu (N=445 podmiotów) w podregionach w województwie kujawsko-pomorskim	33
Wykres 13.	Liczba zatrudnionych ogółem i planowane zmiany w zatrudnieniu do końca 2014 r. według branż strategicznych w województwie kujawsko-pomorskim	35

Wykres 14. Powody zmniejszenia zatrudnienia do końca 2014 r. (w %, N=91 osób)	37
Wykres 15. Powody zatrudnienia pracowników do końca 2014 r. (w %, N=1150 osób)	40
Wykres 16. Cechy indywidualne oczekiwane od kandydatów do pracy (N=1150 osób)	62
Wykres 17. Liczba osób zatrudnionych ogółem w końcu 2013 r. i 2014 r. w podmiotach branż strategicznych województwa kujawsko-pomorskiego poddanych analizie panelowej	70
Wykres 18. Zmiany w zatrudnieniu w końcu 2014 r. względem końca 2013 r. wśród kobiet i osób niepełnosprawnych według branż strategicznych	73
Wykres 19. Formy rekrutacji najczęściej stosowane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (N=361)	74
Wykres 20. Problemy ze znalezieniem pracownika wskazane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (liczba wskazań)	75
Wykres 21. Dlaczego kandydaci do pracy nie spełniają oczekiwań – powody wskazane przez ankietowanych pracodawców z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (N=71)	76
Wykres 22. Co najczęściej nie odpowiada kandydatom do pracy – powody jakie wskazali ankietowani pracodawcy z kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim (liczba wskazań)	77
Wykres 23. Pracodawcy z kluczowych branż prognozujący zmiany w zatrudnieniu do końca 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim	87
Wykres 24. Liczba pracodawców prognozująca wzrost zatrudnienia do końca 2015 r. według kluczowych branż w województwie kujawsko-pomorskim	92
Wykres 25. Liczba wskazań dotyczących prognozowanego wzrostu zatrudnienia do końca 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim według grup wielkich zawodów	93
Wykres 26. Liczba wskazań dotyczących prognozowanego zmniejszenia zatrudnienia do końca 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim	95